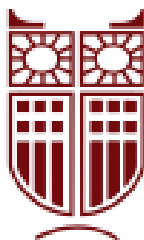

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

PANTEION UNIVERSITY OF SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES

**ΣΧΟΛΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ»**

**"Διδάγματα για εφαρμογή από Ελληνικής πλευράς,
της αποτελεσματικότητας του Ισραηλινού Λόμπι
στην Εξωτερική Πολιτική των ΗΠΑ στη Μ. Ανατολή"**

**"Lessons learned for implementation from the Greek side,
of the effectiveness of the Israeli Lobby
in US Foreign Policy in the Middle East"**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ευάγγελος Παπαδόπουλος

Αθήνα, 2022

Τριμελής Επιτροπή:

Χαράλαμπος Παπασωτηρίου, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου, (Επιβλέπων)

Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

Κωνσταντίνος Υφαντής, Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

Ο Ευάγγελος Παπαδόπουλος βεβαιώνω ότι η εργασία που παραδίδω είναι αποτέλεσμα πρωτότυπης έρευνας και δεν χρησιμοποιεί πνευματική ιδιοκτησία τρίτων χωρίς αναφορές. Αναλαμβάνω όλες τις νομικές και διοικητικές συνέπειες σε περίπτωση που αποδειχθεί ότι η εργασία μου αποτελεί προϊόν λογοκλοπής ή προϊόν τρίτων.

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ θερμά τον επιβλέποντα της διπλωματικής μου εργασίας, Καθηγητή κ. Χαράλαμπο Παπασωτηρίου για την καθοδήγηση και την πολύτιμη συμβολή του για την συγγραφή και ολοκλήρωσή της. Επιπλέον ευχαριστώ όλους τους καθηγητές και διδάσκοντες, καθώς και τους συμφοιτητές μου για τις άκρως ενδιαφέρουσες ώρες που μοιραστήκαμε κατά τη διάρκεια της φοίτησής μας στο ΜΠΣ. Τέλος θα επιθυμούσα να ευχαριστήσω τους κ. Ζεμενίδη Έντυ (HALC), Λαρυγγάκη Νικόλαο (AHI) και Μάικ Μανάτο (OXI DAY FOUNDATION) για τις πολύτιμες αναλύσεις-προτάσεις τους επί του θέματος της εργασίας

Copyright © Ευάγγελος Παπαδόπουλος, 2022

All rights reserved. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας διπλωματικής εργασίας εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της διπλωματικής εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών δεν δηλώνει αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
2. ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ Μ. ΑΝΑΤΟΛΗΣ	7
2.1. Η Στρατηγική των ΗΠΑ στη Μέση Ανατολή	7
2.2. Μέση Ανατολή και Απειλές για την Εθνική Ασφάλεια των ΗΠΑ.....	8
3. ΕΘΝΟΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΙΕΣΗΣ (ΛΟΜΠΙ) ΣΤΗΝ ΕΞΩΤΕ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΙΣ ΗΠΑ	11
3.1. Η Έννοια της Διασποράς.....	11
3.2. Τα Λόμπι στην Εξωτερική Πολιτική	12
3.3. Ισχύς των Λόμπι	13
4. ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΛΟΜΠΙ	14
4.1. Θεσμικοί και Πολιτικοί Παράγοντες στις ΗΠΑ.....	14
4.2. Στρατηγική των Λόμπι στις ΗΠΑ.....	15
5. ΙΣΡΑΗΛΙΝΟ ΛΟΜΠΙ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΗΠΑ	18
5.1. Η εβραϊκή διασπορά	18
5.2. Κύριοι Δρώντες του Ισραηλινού Λόμπι.....	19
5.3. Ισχύς του Λόμπι, Πηγές Άντλησης Ισχύος και Αποτελεσματικότητα ...	20
5.4. Οργάνωση, Ιδιαίτ. Χαρακτηριστικά, Λόγοι Υπεροχής, Τρόποι Δράσης-	22
5.5. Η Ιδιαίτερη Επιρροή του Ισραηλινού Λόμπι στις ΗΠΑ	23
6. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΟΜΠΙ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΗΠΑ	26
6.1. Ελληνική Ομογένεια στις ΗΠΑ. Οργάνωση και Τρόποι Δράσης	26
6.2. Κύριοι Δρώντες του Ελληνοαμερικανικού Λόμπι.....	27
6.3. Επίδραση του στην Εξωτερική Πολιτική των ΗΠΑ.....	33
6.4. Συνεργασία Ελληνικής Ομογένειας και Ισραηλινού Λόμπι	34
6.5. Ελληνική Διασπορά σε άλλες χώρες	37
7. ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ, Τ. ΛΟΜΠΙ ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΗΠΑ -	40
7.1. Τουρκική Διασπορά.....	40
7.2. Χαρακτηριστικά, Δράση του Τουρκικού Λόμπι στις ΗΠΑ.....	41
8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΛΕΥΡΑΣ	45
8.1. Συμπεράσματα από την Επίδραση του Ισραηλινού Λόμπι στις ΗΠΑ	45
8.2. Διδάγματα για Εφαρμογή από Ελληνική Πλευρά και Ελληνικό Λόμπι ..	47
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΗΓΩΝ	Error! Bookmark not defined.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η επίδραση σε κατάλληλα κέντρα εξουσίας, αποτελεί τμήμα της ευρύτερης πολιτικής ήπιας ισχύος μιας χώρας¹ και έχει ως σκοπό, την άσκηση επιρροής στην λήψη αποφάσεων για την χάραξη της εξωτερικής πολιτικής του κράτους ενδιαφέροντος μέσω μηχανισμών, με αποκλειστικό στόχο την θετική επίδραση για τα ευρύτερα κρατικά συμφέροντα.

Αυτή η προσέγγιση της δημόσιας διπλωματίας αναπτύσσεται σε κράτη, που αποτελούν διεθνείς παράγοντες, όντας συνιστώσες του διεθνούς γεωπολιτικού συστήματος. Η δημόσια διπλωματία περιλαμβάνει ομάδες επιρροής και άσκησης πιέσεων και προβολής της θετικής εικόνας, μέσω σειράς πρωτοβουλιών, επ' ωφελεία του εθνικού κέντρου, αποτελώντας έναν ουσιαστικό πολλαπλασιαστή ισχύος για την επίτευξη των εθνικών συμφερόντων.

Στο διεθνές γεωπολιτικό περιβάλλον ο αμερικανικός διεθνής παράγοντας εμφανίζεται δρώντας διαχρονικά, «... ως δικηγόρος του Ισραήλ»² ή ως «ο φίλος του Ισραήλ»³. Το μοναδικό αυτό γεγονός αποτελεί αποκλειστική επιτυχία της δράσης της Ισραηλινής Εθνοτικής Ομάδας Πίεσης (Λόμπι), που δραστηριοποιείται στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ), καθώς «Κανένα άλλο λόμπι δεν έχει καταφέρει να απομακρύνει περισσότερο την αμερικανική εξωτερική πολιτική από το εθνικό συμφέρον και ταυτόχρονα να πείσει τους Αμερικανούς, ότι τα συμφέροντα των ΗΠΑ και αυτά μιας άλλης χώρας είναι ταυτόσημα»⁴.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να γίνει εξέταση και ανάλυση, για την εφαρμογή διδαγμάτων από ελληνικής πλευράς, της αποτελεσματικότητας της δράσης της Ισραηλινής Εθνοτικής Ομάδας Πίεσης, των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της, καθώς και των λόγων υπεροχής της, στην υλοποίηση της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ στη Μ. Ανατολή, εντός του πλαισίου των δημοκρατικών διαδικασιών και της νομιμοποιημένης εκπροσώπησης της στο αμερικανικό πολιτικό σύστημα. Η επιρροή αυτή, αποσκοπεί και δρα, επ' ωφελεία των ευρύτερων ισραηλινών εθνικών συμφερόντων, στην περιοχή⁵. Η αποτελεσματικότητα και η

¹ Joseph Jr R.Nye, *Soft Power: The Means to Success in World Politics*, Public Affairs, NY, 2005, σελ.153 - 171.

² John Mearsheimer and Stephen Walt, *Το Ισραηλινό Lobby και η Πολιτική των ΗΠΑ*, Θύραθεν, Θεσ/νίκη, 2006, σελ.20, 75.

³ Εφη, Γαζή, «Οι Φίλοι του Ισραήλ», 25.11.2008, Εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ, <https://www.tovima.gr/2008/11/25/opinions/oi-filoi-toy-israil/>, (τπ 23.12.2021).

⁴ Ευρυδίκη Μπερσή, «Το Lobby του Ισραήλ παρέσυρε τις ΗΠΑ», 24.03.2007, Εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, <https://www.kathimerini.gr/world/281432/to-lompi-toy-israil-paresyre-tis-ipa/>, (τ.π. 05.01.2022)

⁵ Αναστάσης Βιστωνίτης, «Το Φιλοϊσραηλινό Lobby και η Αμερικανική Εξωτερική Πολιτική», 25.11.2008, Εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ, <https://www.tovima.gr/2008/11/25/books-ideas/to-filoisrailino-lompi-kai-i-amerikaniki-ekswteriki-politiki/>, (τ.π. 22.12.2021)

επιρροή της Ισραηλινής Εθνοτικής Ομάδας, είναι ιδιαίτερα σημαντική και δύναται να αποτελέσει πρότυπο για την αντίστοιχη Ελληνική Εθνοτική Ομάδα, προκειμένου με τη σειρά της να δύναται να επηρεάσει, προς όφελος των εθνικών συμφερόντων της Ελλάδας, την εξωτερική Πολιτική των ΗΠΑ.

Κύριο στόχο της παρούσας εργασίας, αποτελεί η παράθεση προτάσεων για αξιοποίηση των διδαγμάτων από τη δραστηριότητα του ισραηλινού Λόμπι, για υιοθέτηση και ανάληψη δράσεων από το αντίστοιχο ελληνικό, προς όφελος των εθνικών συμφερόντων.

Το ισραηλινό λόμπι αποτελεί μια ιδιαίτερη ομάδα πίεσης της αμερικανικής πολιτικής σκηνής, συγκριτικά με όλα τα άλλα, λόγω της συνεκτικότητας του, της ισχύος του και της εκμετάλλευσης του συλλογικού αισθήματος τύψεων της αμερικανικής κοινής γνώμης, για το τι προκλήθηκε στον εβραϊκό λαό, με το Ολοκαύτωμα. Στον αντίποδα, η ελληνική ομογένεια, παρότι δραστήρια, εν τούτοις υπολείπεται σημαντικά σε αποτελεσματικότητα σε σύγκριση με την αντίστοιχη ισραηλινή. Ωστόσο, από την δραστηριοποίηση του ισραηλινού λόμπι μπορούν να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα, τα οποία μπορούν να ενσωματωθούν-αξιοποιηθούν και στην ελληνική περίπτωση.

Ούτως ή άλλως, οι ΗΠΑ, ως «χωνευτήρι» εθνοτήτων, περιλαμβάνουν ένα αμάλγαμα κοινοτήτων, με το πολιτικό τους σύστημα να είναι δομημένο σε μια αλληλεπίδραση με αυτές. Επομένως, η ελληνική ομογένεια αποτελώντας έναν συντελεστή ήπιας ισχύος της εθνικής στρατηγικής της χώρας, θα μπορούσε να μετατραπεί και σε δρώντα παράγοντα άσκησης πίεσης.

Η σημασία της ελληνικής ομογένειας είναι μεγάλη για το εθνικό κέντρο, κάτι το οποίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό, όχι μόνο για τις υπηρεσίες, που θεωρητικά μπορεί να προσφέρει σε καταστάσεις κρίσιμες για τα εθνικά συμφέροντα, αλλά και γιατί αποτελεί μόνιμο πρεσβευτή του ελληνικού Έθνους στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η Ελλάδα, το ελληνικό οπλοστάσιο λοιπόν διαθέτει ένα βασικό «υπερόπλο», που όπως αναφέρει ο Αλέξης Παπαχελάς⁶ στην Καθημερινή *«Η Τουρκία σίγουρα δεν μπορεί να το κατακτήσει ό,τι και αν κάνει. Την Ελληνική διασπορά σε όλο τον κόσμο και ιδιαίτερα το Ελληνοαμερικανικό λόμπι».*

⁶Αλέξης, Παπαχελάς, Το ελληνικό υπερόπλο, Καθημερινή, [https://www.kathimerini-gr.cdn.ampproject.org/c/s/www.kathimerini.gr/opinion/561871174/to-elliniko-yperoplo/amp/](https://www.kathimerini.gr.cdn.ampproject.org/c/s/www.kathimerini.gr/opinion/561871174/to-elliniko-yperoplo/amp/), 22/05/2022

2. ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

2.1. Η Στρατηγική των ΗΠΑ στη Μέση Ανατολή

Η Μέση Ανατολή αποτελεί αδιαμφισβήτητα πολυτάραχη περιοχή, όπου κάθε παράγοντας αστάθειας είναι ικανός να επηρεάσει σημαντικά το ευρύτερο διεθνές περιβάλλον, λόγω της συνεχούς προσπάθειας απόκτησης επιρροής, της εκμετάλλευσης της γεωγραφικής θέσης και των πλουτοπαραγωγικών πόρων, καθώς επίσης και των έντονων θρησκευτικών διαφορών. Για τις ΗΠΑ αποτελεί περιοχή υπό εποπτεία και υψηλού ενδιαφέροντος, για λόγους πιθανής αποσταθεροποίησης, ένεκα των ενεργειακών πηγών, χρίζοντας ιδιαίτερης προσοχής για τα εθνικά συμφέροντα.

Μέχρι την λήξη του Ψυχρού Πολέμου, η χάραξη της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής στη Μέση Ανατολή, επικεντρώνονταν στην υποστήριξη και προστασία του Ισραήλ, ενός σημαντικότερου συμμάχου στην περιοχή. Το Ισραήλ αποτέλεσε το αμυντικό προπύργιο των Ηνωμένων Πολιτειών στη Μέση Ανατολή, ως αντίβαρο στον επιτυχή σοβιετικό προσηταιρισμό των αραβικών κρατών, στα πλαίσια της καθόδου της Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών, προς τις θερμές θάλασσες.

Στην πορεία των ετών, το Ισραήλ βρέθηκε στην προνομακική θέση, να δέχεται ετησίως αμερικανική οικονομική και υλικοτεχνική υποστήριξη στον τομέα της άμυνας, σε δυσθεώρητα μεγέθη⁷, ως απόρροια της υπαρκτής γεωπολιτικής κατάστασης της περιοχής, όντας *«μια εβραϊκή νησίδα σε μια αραβική θάλασσα»*. Η πολιτική αυτή, ορίστηκε τόσο από τις αμερικανικές προτεραιότητες, αλλά και από την καθοδήγηση εσωτερικών πολιτικών δυνάμεων, που επηρεάστηκαν και καθοδηγήθηκαν, από την ενεργό δραστηριότητα της ισραηλινής εθνοτικής ομάδας πίεσης.

Την λήξη του Ψυχρού Πολέμου διαδέχθηκε η πρώτη μεγάλη αμερικανική παρέμβαση στην υφήλιο, με τον Α' Πόλεμο του Κόλπου, στα πλαίσια της προληπτικής προστασίας των πετρελαϊκών πηγών της Σαουδικής Αραβίας, ένεκα της εισβολής του Ιράκ, στο Κουβέιτ. Το Ιράκ, όντας εχθρός του Ισραήλ, επεδίωκε να το εξαναγκάσει σε αντίδραση, με συνέπεια την δημιουργία ενός νέου αραβικού συνασπισμού, ο οποίος θα αποδεχόταν και την κατάληψη του

⁷ Mearsheimer and Walt ό.π., σελ. 17 - 18.

Κουβέιτ. Κατά συνέπεια, η αμερικανική παρέμβαση, συνδυάστηκε και με την έμμεση και προληπτική προστασία του Ισραήλ, μέσω μιας ενεργής αποτρεπτικής πολιτικής.

Ο Πόλεμος κατά της Τρομοκρατίας, ο οποίος ακολούθησε στις απαρχές της νέας χιλιετίας, διακατέχονταν από το θεωρητικό πλαίσιο του ισλαμικού φονταμενταλισμού. Η ενεργή επάνοδος των ΗΠΑ στην ευρύτερη περιοχή είχε ως σκοπό την αντιμετώπιση του φαινομένου, εν τη γένεσί του, αλλά και την εκ νέου προστασία του Ισραήλ, στον χώρο έδρασης του⁸. Η αμερικανική παρουσία στην περιοχή, έδωσε την δυνατότητα της αξιοποίησης της από το Ισραήλ, ώστε να έχει την υπερδύναμη ως το «μακρύ βραχίονα» του, για ενδεχόμενες ιρανικές επιθετικές ενέργειες μέσω κυρίως βαλλιστικών πυραύλων ή τρομοκρατικές ενέργειες προερχόμενες από την Συρία ή την Σαουδική Αραβία.

Η περίοδος αυτή κατέδειξε, ότι οι απειλές για την Αμερικανική Εθνική Ασφάλεια στην περιοχή της Μέσης Ανατολής, εν μέρει προκύπτουν από την πολιτική συνεχής υποστήριξης των ισραηλινών συμφερόντων, προκαλώντας το φαινόμενο της τρομοκρατίας για τις ΗΠΑ. Ωστόσο, αντίστοιχα προβλήματα τρομοκρατίας αντιμετωπίζει και το Ισραήλ, εσωτερικά, αλλά και προερχόμενα από τον εξωτερικό του περίγυρο. Έτσι προέκυψε μια εξαναγκαστική συμμαχία⁹, μέσα από την αμοιβαία αλληλεξάρτηση των δύο (02) χωρών.

Σήμερα, μετά και την αμερικανική αποχώρηση από το Ιράκ και την πρόσφατη από το Αφγανιστάν, η γεωπολιτική στρατηγική των Ηνωμένων Πολιτειών στη Μέση Ανατολή, εστιάζεται στον έμμεσο έλεγχο των ενεργειακών πηγών και διαδρομών της περιοχής. Αυτός ο έλεγχος μπορεί να επιτευχθεί, σύμφωνα με τις ΗΠΑ, χωρίς την ενεργητική παρουσία των μεγάλων συμβατικών μεγεθών των αμερικανικών Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ), όπως γινόταν στο πρόσφατο παρελθόν.

2.2. Μέση Ανατολή και Απειλές για την Εθνική Ασφάλεια των ΗΠΑ

Οι ΗΠΑ, κατά την περίοδο του 20ετούς Πολέμου κατά της Τρομοκρατίας, ακολούθησαν κατά γράμμα το Δόγμα Bush, το οποίο παρουσιάζεται στη φράση *«Κάθε έθνος, κάθε περιοχή, τώρα πρέπει να πάρει μια απόφαση. Είτε είστε μαζί μας, είτε είστε με τους*

⁸ Περικλής Δημητρολόπουλος, «Το Ισραηλινό Lobby Ξεκίνησε τον Πόλεμο», 26.10.2007, Εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ, <https://www.tanea.gr/2007/10/26/world/to-israilino-lompi-arxise-ton-polemo/>, (τ.π. 27.12.2021)

⁹ Mearsheimer and Walt ό.π., σελ. 22 - 23.

τρομοκράτες». Η στρατηγική αυτή, ανέδειξε γεωπολιτικά ζητήματα σε παγκόσμιο επίπεδο, με συνέπεια να δημιουργηθούν επιπρόσθετα προβλήματα στην πολιτική ασφαλείας της χώρας.

Από την προεδρία Τράμπ (Trump) και εντεύθεν, ακολουθήθηκε μια πολιτική στρατηγικής απαγκίστρωσης και απεμπλοκής από τη Μέση Ανατολή, λόγω της υποχώρησης του φαινομένου της διεθνούς τρομοκρατίας, σε σημείο σχεδόν εξάλειψης. Η στρατηγική πλέον των ΗΠΑ, ξετυλίγεται μέσα από μια προσπάθεια απομάκρυνσης της από τον ρόλο του παγκόσμιου ρυθμιστή, κάτι το οποίο έχει κοστίσει, τόσο σε οικονομικό, όσο και σε κοινωνικό επίπεδο, σε μια προσπάθεια ελεγχόμενου απομονωτισμού και περιορισμού του αντιαμερικανισμού, καθώς η τακτική του παρεμβατισμού έχει υψηλό κόστος και είναι μη αποδοτική¹⁰.

Οι χαράσσοντες τη στρατηγική των ΗΠΑ αντελήφθησαν, πως στον σημερινό κόσμο με τάσεις πολυπολιτισμού, όπου δρουν δυνάμεις σαν την Γαλλία, την Γερμανία, την Ινδία, την Κίνα και την Ρωσία, είναι σχεδόν αδύνατη η αμερικανική παντοκρατορία του παρελθόντος. Κατά συνέπεια, καθίσταται αναγκαία η επιλογή της εφαρμογής Υψηλής Στρατηγικής, μέσω διπλωματικών μέσων στην εξωτερική πολιτική τους, με προτεραιότητα την πρόκληση στρατηγικών προβλημάτων στις δυνάμεις αυτές. Επίσης παρέχεται μια μοναδική ευκαιρία και δυνατότητα επαναπροσέγγισης των αραβικών χωρών, μετά τον περιορισμό της τρομοκρατίας, λόγω του θρησκευτικού φονταμενταλισμού και εξτρεμισμού, όντας πλέον «έντιμοι»¹¹.

Η ανωτέρω Αμερικανική Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας εστιάζει, με βάση τα σημερινά δεδομένα, στους ρωσικό και κινεζικό παράγοντες. Η κινεζική «Οικουμενική Ζώνη του Δρόμου του Μεταξιού (Belt and Road Initiative- BRI) και η κάθοδος των Ρώσων στην Συρία και στην υποσαχάρια Αφρική, είναι άμεσες απειλές, οι οποίες μπορούν να αντιμετωπισθούν, χωρίς ιδιαίτερο κόστος, κυρίως με την πρόκληση φθοράς.

Το ανωτέρω επιβεβαιώνεται με την αποχώρηση από το Αφγανιστάν, η οποία είχε ως στόχο, πέραν της απεμπλοκής, να δημιουργήσει πρόβλημα σε έναν (01) από τους έξι (06) χερσαίους εμπορικούς διαδρόμους του BRI. Συμπερασματικά, οι ΗΠΑ επενδύουν πλέον σε

¹⁰ Αλέξανδρος Δρίβας, «Ανάλυση: Αυτοί είναι οι Λόγοι, που οι ΗΠΑ δεν θα φύγουν από τη Μέση Ανατολή», Εφημερίδα ΤΟ ΕΘΝΟΣ, 07.01.2020, <https://www.ethnos.gr/opinions/article/81268/analyshaytoieinaioilogoipoyoihpadenthafygoynapothmeshanatolh>, (τ.π. 28.12.2021)

¹¹ Αλέξανδρος Δρίβας, «Αποχώριση των ΗΠΑ από το Αφγανιστάν: Μια Έξυπνη Κίνηση με Πολύ Κακή Εκτέλεση», 24.08.2021, <https://www.capital.gr/arthra/3577440/apoxorisi-ton-ipa-apo-to-afganistan-mia-exupni-kinisi-me-polu-kaki-ektelesi>, (τ.π. 29.12.2021)

περιοχές ελεγχόμενης αστάθειας για την επίτευξη του στόχου της φθοράς μεγάλων και περιφερειακών δυνάμεων¹².

Στην ανωτέρω μεταστροφή στρατηγικής ασφαλείας, συνετέλεσε και η αναβαθμισμένη σχέση Κίνας - Ισραήλ, η οποία βασίζεται σε δραματική αύξηση των κινεζικών επενδύσεων στην χώρα τα τελευταία χρόνια, στα πλαίσια της BRI. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός, ότι το λιμάνι της Haifa ελέγχεται πλέον από τον κινεζικό παράγοντα.

Η ισραηλινή ερμηνεία της σχέσης αυτής, είναι, ότι έτσι εξασφαλίζεται η στρατηγική ασφάλεια του λιμένα της Χάιφα. Συνέπεια τούτου, η ιρανική Χεζμπολάχ, η οποία ενισχύεται από την ιδιαίτερη σχέση Ιράν - Κίνας, θα πρέπει να αποφύγει να πλήξει κινεζικά συμφέροντα στην περιοχή¹³.

¹² Στο ίδιο.

¹³ Ben Ami Shlomo, «Η Κίνα θα Είναι ο Νέος Ηγεμόνας της Μέσης Ανατολής;», 13.05.2021, Εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ, <https://www.tovima.gr/2021/05/13/opinions/i-kina-tha-einai-o-neos-igemonas-tis-mesis-anatolis/>, (τ.π. 15.12.2021)

3. ΕΘΝΟΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΙΕΣΗΣ (ΛΟΜΠΙ) ΣΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΙΣ ΗΠΑ

3.1. Η Έννοια της Διασποράς

Με τον όρο διασπορά νοούνται «εθνικές μειονοτικές ομάδες, μεταναστευτικής προέλευσης, που κατοικούν και δραστηριοποιούνται σε χώρες φιλοξενίας, αλλά διατηρούν συναισθηματικούς δεσμούς με τις χώρες προέλευσης τους»¹⁴. Οι αιτίες που προκαλούν την διασπορά οφείλονται, σε εθνοτικές, θρησκευτικές και κοινωνικοπολιτικές συγκρούσεις, καθώς σε οικονομικούς λόγους.

Ο όρος της διασποράς χρησιμοποιήθηκε αρχικά, για να περιγράψει την εξορία των Εβραίων εκτός της περιοχής Παλαιστίνης, καθώς διώκονταν, μετακινούνταν και διασπείρονταν σε διάφορες περιοχές της Μέσης Ανατολής, της Ευρώπης και πέραν αυτής, ακόμη από την Βιβλική Περίοδο. Για τα ελληνικά δεδομένα, ο όρος αυτός χρησιμοποιείται, αρχικά για να χαρακτηριστούν ελληνικές πληθυσμιακές ομάδες του εξωτερικού, οι οποίες δεν προέρχονται άμεσα από το εθνικό έδαφος, καθώς υπάρχουν σε περιοχές από αρχαιότατων χρόνων, καθώς και για να περιγραφούν και οι επόμενες γενεές μεταναστών, που εγκαταστάθηκαν σε άλλες χώρες.

Για τις απαιτήσεις και ανάγκες της παρούσας εργασίας γίνεται ιδιαίτερη αναφορά, τόσο στην εβραϊκή, όσο και στην ελληνική διασπορά των ΗΠΑ. Αυτές οι εθνοτικές κοινότητες, αν και μικρές αριθμητικά, διαπρέπουν στις Ηνωμένες Πολιτείες, σε διάφορους πολιτικοοικονομικούς και κοινωνικούς τομείς. Ο εβραϊκός πληθυσμός των ΗΠΑ υπολογίζεται, ότι ανέρχεται σε 6 εκατ, ενώ ο ελληνικός σε μόλις, σε 1,57 εκατ¹⁵, με Ελληνοαμερικανικές οργανώσεις να ανεβάζουν τον αριθμό σε 2,5 έως 3 εκατ.

Οι μηχανισμοί επιρροής της εξωτερικής πολιτικής μιας χώρας αποτελούν μια διαχρονική πρακτική της δημόσιας διπλωματίας. Για το σύγχρονο διεθνές γεωπολιτικό γίγνεσθαι, η έννοια της διασποράς σήμερα, αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς εντάσσεται στα πλαίσια των εθνοτικών ομάδων πίεσης (Λόμπι), συμμετέχοντας σε ένα ευρύτερο πλέγμα εργαλείων επίτευξης εθνικών συμφερόντων, μέσω ενεργών διεκδικήσεων.

¹⁴ G.Sheffer, *New Field of Study: Modern Diasporas in International Politics*, St.Martin Press, NY, 1986, σελ3.

¹⁵ D.C.Constas and A.Platias, *Diasporas in Wolrd Politics: The Greeks in Camparative Perspective*, McMillan, London, 1993, σελ84.

3.2. Τα Λόμπι στην Εξωτερική Πολιτική

Στην σημερινή παγκοσμιοποιημένη εποχή, το Διεθνές Σύστημα και κατά συνέπεια οι Διεθνείς Σχέσεις, χαρακτηρίζονται από ένα πλέγμα αλληλεπίδρασης και αλληλεξάρτησης στην διαμόρφωση των διακρατικών πολιτικών. Η δυναμική, που έχουν αποκτήσει οι μη κρατικοί δρώντες, λόγω και του φιλελευθερισμού της παγκόσμιας οικονομίας, παρέχει την δυνατότητα της έμμεσης ή άμεσης παρεμβατικότητας στα κράτη.

Οι εθνοτικές ομάδες πίεσης είναι ένα σύνολο προσώπων σε χαλαρό συνασπισμό, που εργάζεται δραστήρια, εμφανώς ή αφανώς, για την προώθηση των εθνικών συμφερόντων του έθνους, εκ του οποίου προέρχονται. Έχουν την δυνατότητα της παρέμβασης στην διαμόρφωση και στον επηρεασμό πολιτικών και αποφάσεων της νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας, αλλά και των κέντρων λήψεως αποφάσεων της χώρας, στην οποία εδράζονται¹⁶. Στην ανωτέρω παρεμβατικότητα συνδράμουν, κυρίως ποιοτικοί παράγοντες και όχι τόσο, το αριθμητικό μέγεθος.

Τα λόμπι αποτελούν θεσμικές ή μη, διαρθρώσεις εξυπηρέτησης συμφερόντων. Σκοπός τους είναι η προβολή εθνικών θεμάτων, προβληματισμών, ορισμού και καθοδήγησης λύσεων, μέσω παρεμβατικότητας στο εσωτερικό πλαίσιο της χώρας όπου δραστηριοποιούνται, για λογαριασμό της χώρας που εκπροσωπούν. Ο μηχανισμός επιρροής που αναπτύσσουν, στοχεύει σε κρατικούς παράγοντες και φορείς, με αρμοδιότητα λήψης αποφάσεων, χρησιμοποιώντας διάφορες τεχνικές και μεθόδους προσέγγισης και επιρροής.

Συνεπώς, τα λόμπι αποτελούν εργαλεία άσκησης και προβολής της εξωτερικής πολιτικής, μέσω της άσκησης δημόσιας διπλωματίας, για την ενίσχυση της εικόνας και της παρουσίας του κράτους, που εκπροσωπούν. Άλλωστε, η έννοια της διπλωματίας περιλαμβάνει επίσημες και ανεπίσημες μορφές άσκησης, τόσο στο προσκήνιο, όσο και στο παρασκήνιο, πολιτικές δράσεις προπαγάνδας και ανταλλαγών. Σε αυτό το πλαίσιο, μπορούν να δραστηριοποιηθούν μη κρατικοί δρώντες για λογαριασμό κρατικής οντότητας, για την επίτευξη της εθνικής στοχοθεσίας σε θέματα εξωτερικής πολιτικής.

¹⁶ Mearsheimer and Walt ό.π., σελ32.

3.3. Ισχύς των Λόμπι

Τα λόμπι, ως παράγοντες επηρεασμού της εξωτερικής πολιτικής του κράτους, που εδράζονται, αποτελούν πολλαπλασιαστή της ήπιας ισχύος για την εθνική στρατηγική της χώρας, την οποία εκπροσωπούν. Ως ομάδες πίεσης διαφόρων τομέων δραστηριότητας, παρουσιάζουν ανομοιογένεια στην ισχύ της επιρροής τους.

Το αριθμητικό μέγεθος της ομάδας πίεσης, τα διατιθέμενα μέσα πίεσης, ο βαθμός θεσμοθετημένης πρόσβασης στον κρατικό μηχανισμό, ο βαθμός άτυπης διείσδυσης, οι οικονομικές δυνατότητες και ο βαθμός δημόσιας συμπάθειας, είναι οι παράμετροι, εκ των οποίων εξάγεται η ισχύς τους, όντας «game changers». Η δυνατότητα συνεχούς και τακτικής προβολής των θέσεων ενός λόμπι, παρέχει επιπρόσθετα την δυνατότητα «νομιμοποίησης» του ως δρώντα στο πολιτικό σκηνικό.

Οι παράγοντες, που ενισχύουν τις εθνοτικές ομάδες πίεσης στην πρόσβαση, εντός του πεδίου της πολιτικής απόφασης εστιάζονται στην ύπαρξη οργανωτικών, υλικών και συμβολικών πόρων και ιδιαίτερα:

Στην δυνατότητα της συσπείρωσης όλους για ένα συγκεκριμένο θέμα, στην διάθεση σημαντικών οικονομικών πόρων.

Στην εκμετάλλευση διασυνδέσεων, στην δυνατότητα της προσφοράς και της συνδιαλλαγής και

Στην άσκηση πίεσης στην δημοτικότητα πολιτικών προσώπων.

Επιπρόσθετα η χρήση των νέων τεχνολογιών¹⁷, ο μεταναστευτικός χαρακτήρας της αμερικανικής κοινωνίας και η συμμετοχική δομή της αμερικανικής πολιτικής ζωής, ενισχύουν τη δράση και την αποτελεσματικότητα των λόμπι.

¹⁷ Κων/νος Αρβανιτόπουλος, *Το θεσμικό πλαίσιο διαμόρφωσης της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ*, Εκδόσεις Ποιότητα, Αθήνα 2009, σελ. 228.

4. ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΛΟΜΠΗ

4.1. Θεσμικοί και Πολιτικοί Παράγοντες στις ΗΠΑ

Οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι μια ομοσπονδιακή συνταγματική προεδρική δημοκρατία, η οποία απαρτίζεται από 50 πολιτείες. Η διακυβέρνηση ασκείται σε τρία (03) επίπεδα, ρυθμιζόμενη από το Σύνταγμα, ως το ανώτατο νομικό έγγραφο της χώρας: Ομοσπονδιακό, Πολιτειακό και Τοπικό.

Η ομοσπονδιακή διακυβέρνηση¹⁸ συντίθεται από τρεις (03) εξουσίες:

Νομοθετική: Το Κογκρέσο αποτελείται από την Γερουσία και την Βουλή των Αντιπροσώπων, με αρμοδιότητες ψήφισης ομοσπονδιακών νόμων, κήρυξης πολέμου και έγκρισης συνθηκών.

Η Γερουσία απαρτίζεται από 100 μέλη, με κάθε πολιτεία να συμμετάσχει με δύο (02) γερουσιαστές, εξαιτούς θητείας. Η Γερουσία έχει αποκλειστικές εξουσίες, όπως την σύναψη ειρήνης, την κήρυξη πολέμου και την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, που προτείνεται από τον Πρόεδρο των ΗΠΑ. Η Βουλή των Αντιπροσώπων απαρτίζεται από 435 μέλη, που το καθένα εκπροσωπεί μια (01) περιφέρεια του Κογκρέσου, με διετή θητεία. Οι έδρες της Βουλής κατανέμονται μεταξύ των πολιτειών, αναλογικά του πληθυσμού, ανά 10 έτη.

Εκτελεστική: Ο Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών φέρει τον τίτλο του Ανωτάτου Δκτού των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ) της χώρας, έχει την αρμοδιότητα της άρνησης της κύρωσης νομοθετικών προτάσεων, πριν γίνουν νόμοι και διορίζει τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου και τους λοιπούς αξιωματούχους, οι οποίοι διαχειρίζονται και επιβάλλουν τους ομοσπονδιακούς νόμους και πολιτικές.

Δικαστική: Το Ανώτατο Δικαστήριο και τα κατώτερα ομοσπονδιακά δικαστήρια, των οποίων οι δικαστές διορίζονται από τον Πρόεδρο, με την έγκριση της Γερουσίας, ερμηνεύουν και εφαρμόζουν τους Νόμους, ενώ έχουν την δυνατότητα ακύρωσης, εφόσον κριθούν ως αντισυνταγματικοί.

¹⁸ Ευάγγελος, Παπαδόπουλος, Ο ρόλος του Στρατού στην υλοποίηση της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ. Μια αποτίμηση. ΣΕΘΑ, 2014, σελ. 7.

4.2. Στρατηγική των Λόμπι στις ΗΠΑ

Το αμερικανικό πολίτευμα είναι δομημένο στο μοντέλο καλλιέργειας της αξίας, της συμμετοχής των λόμπι και της εκπροσώπησης, για την ύπαρξη ελέγχου και τήρησης των ισορροπιών, των τριών (03) εξουσιών. Ο πρόεδρος Τρούμαν, αντιλαμβανόμενος τον ρόλο των εθνοτικών ομάδων πίεσης, ανέπτυξε την *Θεωρία των Ενοχλήσεων*, στην οποία αναφέρεται, ότι «*Μη οργανωμένες ομάδες πολιτών, όταν ενοχληθούν από αλλαγές στον πολιτικοοικονομικό και κοινωνικό τομέα, οργανώνονται για να δημιουργήσουν ομάδες πίεσης για την προώθηση και επίτευξη των συμφερόντων τους, με συνέπεια να ασκούν πολιτική πίεση στην κυβέρνηση*¹⁹». Αυτό είναι ένα θέσφατο, πλήρως αποδεκτό στην αμερικανική πολιτική σκηνή, από κρατικής συστάσεως, στα πλαίσια λειτουργίας της δημοκρατίας.

Επομένως, η λειτουργία και δράση των λόμπι αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο για την λειτουργία του αμερικανικού πολιτικού συστήματος και ευρύτερα της δημοκρατίας στις ΗΠΑ²⁰. Το αμερικανικό πολιτικό σύστημα παρέχει επίσημα την δυνατότητα σε διάφορες εθνοτικές ομάδες πίεσης να ασκούν απευθείας πιέσεις στα κέντρα διαμόρφωσης και λήψης αποφάσεων, στην χάραξη και άσκηση εξωτερικής πολιτικής²¹, καθώς, «*λόγω συνταγματικών επιταγών..., το αμερικανικό πολιτικό σύστημα απαγορεύει στην κυβέρνηση να αγνοεί τις ... πολιτικές διαφορετικών ομάδων... αφήνει τις ομάδες οργανωμένων συμφερόντων να δράσουν ελεύθερες*»²², αναγνωρίζοντας, ότι «*Οι ομάδες συμφερόντων μπήκαν στην καρδιά του πολιτικού συστήματος από την γέννηση αυτής της χώρας*»²³.

Τα λόμπι διαδραμάτιζαν, ανέκαθεν, ρόλο στην αμερικανική πολιτική σκηνή, στα πλαίσια σύνδεσης και επαφής των πολιτών με την Κυβέρνηση. Η αιτία στηρίζεται στην εθνική ποικιλομορφία των επιμέρους κοινοτήτων των Ηνωμένων Πολιτειών, ως Έθνος εξ Εθνών²⁴, όπου «*...Χωρίς υπερβολή, μπορεί να θεωρηθεί ότι η μετανάστευση είναι ο πιο σημαντικός παράγοντας στην διαμόρφωση της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής*», αποτελώντας μέρος της πολιτικής κουλτούρας.

¹⁹ Αλέξανδρος Κεντικελένης, *Εθνοτικές Ομάδες Πίεσης και Αμερικανική Εξωτερική Πολιτική - Μια Συγκριτική Προσέγγιση της Δραστηριοποίησης του Ελληνικού και Εβραϊκού Lobby την 10ετία του 1970*, ΕΛΙΑΜΕΠ, Αθήνα, 2008, σελ.12.

²⁰ Αργύριος Χατζηηλίας, «Η Επιρροή του Ισραηλινού Lobby στην Αμερικανική Εσωτερική και Εξωτερική Πολιτική», 20.12.2019, HUFFINGTON POST, https://www.huffingtonpost.gr/entry/e-epirroe-toe-israelinoe-lompi-sten-amerikanike-exoterike-kai-esoterike-politike_gr_5dfc93ebe4b0b2520d08e786, (τ.π. 12.01.2022)

²¹ Κεντικελένης ό.π., σελ.5.

²² R.Dahl, *A Preface to Democratic Theory*. University of Chicago Press, Chicago, 1956, σελ.46.

²³ Δημητρολόπουλος ό.π.

²⁴ Αργύριος Χατζηηλίας, «Η Επιρροή του Ισραηλινού Lobby στην Αμερικανική Εσωτερική και Εξωτερική Πολιτική», 20.12.2019, HUFFINGTON POST

Η ισχύς τους δεν πηγάζει από τον πληθυσμιακό αριθμό της κοινότητας που εκπροσωπούν, αλλά από τις θέσεις εξουσίας, που κατέχουν τα μέλη στο σύστημα ή τις θέσεις - κλειδιά, που επηρεάζουν αυτήν, καθώς και από την έλλειψη αντίπαλου²⁵, που να ισοσκελίζει την κατάσταση²⁶. Επιπρόσθετα, η δομημένη και επαγγελματική οργάνωση τους, τα μεγέθη τους, ο βαθμός συνοχής τους και οι διαθέσιμοι πόροι, είναι στοιχεία, τα οποία ενισχύουν την δυναμική τους.

Οι εθνοτικές ομάδες πίεσης εμφανίστηκαν κατά τον 19ο αιώ και γνώρισαν μεγάλη ανάπτυξη κατά τον 20^ο αιώ²⁷. Ενεργοποιήθηκαν κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο (ΠΠ), όπου «Ο πόλεμος ενίσχυσε την εθνική ταυτότητα των μειονοτήτων. Οι μειονότητες αυτές, γρήγορα σχημάτισαν οργανώσεις για να βοηθήσουν τα συμφέροντα των παλαιών πατρίδων τους.... Με κάθε μέσο που είχαν στην διάθεσή τους, οι ακτιβιστές επιδίωκαν να δίνουν κατευθύνσεις στην πολιτική ηγεσία..., καθιστώντας τις Ηνωμένες Πολιτείες ένα πεδίο μάχης ανάμεσα σε αντιμαχόμενες ομάδες πίεσης...»²⁸.

Ο Β' ΠΠ αποτέλεσε σταθμό για τις ΗΠΑ, καθώς εξήλθαν από τον απομονωτισμό. Ο μετέπειτα Ψυχρός Πόλεμος κατεύθυνε την αμερικανική εξωτερική πολιτική στην διεθνοποίηση της, ασκώντας ενεργή παρεμβατικότητα πλέον, σχεδόν σε όλα τα σημεία της υφηλίου, για τον περιορισμό του σοβιετικού παράγοντα.

Η κύρια μορφή πίεσης που χρησιμοποιούν σήμερα τα λόμπι στις Ηνωμένες Πολιτείες, είναι, διά της στρατευμένης χρήσης μέσων διαμόρφωσης της κοινής γνώμης, της ύπαρξης δεξαμενών σκέψης (think tanks) και της δυνατότητας διάθεσης αθρόας χρηματοδότησης υποψηφίων και εκλεγμένων αντιπροσώπων. Ωστόσο, ο συνηθέστερος τρόπος προσέγγισης είναι μέσω της παράθεσης του δίκαιου, λογικού και σχετιζόμενου με την πολιτική πραγματικότητα και ορθότητα, αιτήματος προς τον διαμορφωτή της πολιτικής²⁹.

Τα λόμπι αξιοποιούν, σύμφωνα με τον Άντυ Μανάτο το ότι «196 χώρες, χιλιάδες οργανώσεις και 310 εκ. Αμερικανών προσπαθούν να διοχετεύσουν τις σωστές πληροφορίες στα μέλη του Κογκρέσου. Είναι τεχνικά αδύνατο τα θέματα να φτάσουν στο κατάλληλο αντί χωρίς

²⁵ Hrair R. Dekmejian and Angelos, Themelis, *Ethnic Lobbies in US Foreign Policy: A Comparative Analysis of Jewish, Greek, Armenian and Turkish Lobbies*, Institute of International Relations, Athens, 1997, σελ29.

²⁶ Κεντικελένης ό.π., σελ12 - 13.

²⁷ Στο ίδιο, σελ3, 5, 9 - 10.

²⁸ T. Ambrosio, *Ethnic Identity Groups and US Foreign Policy*, Praeger, Westport, 2002, σελ5 - 6.

²⁹ P. Watanabe, *Ethnic Groups, Congress, and American Foreign Policy: The Politics of the Turkish Arms Embargo*. Greenwood Press, CT, 1984, σελ49 - 50.

επαγγελματική βοήθεια. Ένας μέσος Γερονσιαστής λαμβάνει 25.000 μηνύματα σε εβδομαδιαία βάση».

Στις ΗΠΑ, οι παράγοντες που καθορίζουν το μέγεθος της επιρροής των εθνοτικών ομάδων πίεσης στην εξωτερική πολιτική είναι πρωτευόντως η προσαρμοστικότητα, ώστε να υπάρχει εναρμονισμός με την κεντρική στρατηγική. Έπονται τα περιθώρια και το εύρος αποδοχής των λόμπι, από την κοινή γνώμη³⁰.

Τα ανωτέρω δεδομένα αποτέλεσαν και αποτελούν πρόσφορο έδαφος προς εκμετάλλευση από τα λόμπι. Σήμερα στις Ηνωμένες Πολιτείες δραστηριοποιούνται οι εθνοτικές ομάδες πίεσης της Αρμενίας, της Ελλάδας, της Ιρλανδίας, του Ισραήλ, της Σαουδικής Αραβίας, της Τουρκίας κα. Ιδιαίτερως, η ισραηλινή εθνοτική ομάδα πίεσης, εκμεταλλεζόμενη την δυναμική και τις αναγκαιότητες της υπερδύναμης, έχει εξαιρετικά επιτυχημένη δραστηριότητα στην επίτευξη στόχων³¹, όντας παράδειγμα προς τις υπόλοιπες ομάδες πίεσης.

Αυτή η δράση έχει οδηγήσει την σχέση ΗΠΑ - Ισραήλ σε υπέρβαση των ορίων κάθε παραδοσιακής σχέσης μεταξύ κρατών. Η σχέση δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κριτική, κάτι το οποίο δεν έχει επιτύχει κάποια άλλη εθνοτική ομάδα πίεσης στην αμερικανική πολιτική σκηνή. Χωρίς την ύπαρξη και δράση του ισραηλινού λόμπι, η αμερικανική πολιτική θα ήταν τελείως διαφορετική³².

³⁰ J.Newhouse, "Diplomacy, Including the Influence of Lobbies on US Foreign Policy", *Foreign Affairs*, Vol88, No3, 2009, σελ74.

³¹ Κεντικελένης ό.π., σελ. 6.

³² Mearsheimer and Walt ό.π., σελ.14 - 15, 17 - 18, 32.

5. ΙΣΡΑΗΛΙΝΟ ΛΟΜΠΙ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΗΠΑ

5.1. Η εβραϊκή διασπορά

Η εβραϊκή διασπορά και η ανάπτυξη της στις Ηνωμένες Πολιτείες, άρχεται από τον 17ο αιώνα και γνωρίζει την κορύφωση της, την περίοδο του Μεσοπολέμου και αμέσως μετά την λήξη του Β' ΠΠ, με την ίδρυση του κράτους του Ισραήλ³³. Αξιοποίησε την παραδοσιακή θεώρηση των ΗΠΑ, όπου «...οι μετανάστες δεν είναι υποχρεωμένοι να απολέσουν την εθνική τους ταυτότητα...»³⁴. Η εβραϊκή διασπορά κατατάσσεται στη διασπορά θυμάτων και στη θρησκευτική διασπορά³⁵.

Οι Εβραίοι ήρθαν στην Αμερική³⁶ όχι από μια χώρα ή έναν πολιτισμό, αλλά από πολλούς. Οι πρώτοι Εβραίοι που έφτασαν στην αποικιακή Αμερική ήταν Σεφαραδίτες Εβραίοι που είχαν ζήσει για αιώνες στην Ισπανία και την Πορτογαλία, κάτω από πολύ διαφορετικές συνθήκες από εκείνες της Γερμανίας, της Ρωσίας ή της Ανατολικής Ευρώπης, από τις οποίες προήλθαν οι μετέπειτα γενιές των Εβραίων Αμερικανών. Η πλειονότητα των Εβραίων μετανάστευσε στην Αμερική τις δύο τελευταίες δεκαετίες του 19ου και τις δύο πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα. Κατά την περίοδο αυτή, το ένα τρίτο όλων των Εβραίων της Ανατολικής Ευρώπης μετανάστευσε στην Αμερική.

Οι Εβραίοι κατάφεραν να ενσωματωθούν άμεσα στην αμερικανική κοινωνία, μέσω των δημοκρατικών διαδικασιών και των ευκαιριών, που πρόσφερε το καπιταλιστικό οικονομικό σύστημα. Οι διώξεις, που είχαν υποστεί στην ιστορική τους πορεία, τους ώθησε στην ευρεία συμμετοχή τους στις πολιτικές διαδικασίες.

Η αυξανόμενη ευημερία τους, συνέπεσε με την προσπάθεια καταπολέμησης των κοινωνικών διακρίσεων, ενώ η αύξηση των ευκαιριών συνεισέφερε τα μέγιστα στην πρόοδο τους. Αναπτύχθηκαν διαπρέποντας, στην ακαδημαϊκή εκπαίδευση και στην δραστηριοποίηση

³³ Κεντικελένης ό.π., σελ 6.

³⁴ Y.Shain, "Multicultural Foreign Policy", Foreign Policy, 1995, σελ 27.

³⁵ Γεράσιμος, Καραμπελιάς, Θεωρητικές Προσεγγίσεις της Διασποράς στον 21^ο αιώνα, 2019.

³⁶ Thomas, Sowell, *Ethnic America, Jews*, 1981, σελ.61

στην οικονομία, όπου και αποτελούν την πρώτη δύναμη. Πολιτικά, οι Εβραίοι³⁷ είχαν ιστορικά την τάση να υιοθετούν ή τουλάχιστον να ανταποκρίνονται στην άποψη του αδικημένου, πολύ καιρό αφότου αυτή έπαψε να είναι η δική τους θέση από οικονομικής άποψης. Ένα πολύ διαφορετικό γεγονός: Η ίδρυση του σύγχρονου κράτους του Ισραήλ ενίσχυσε σημαντικά την εβραϊκή ταυτότητα στις ΗΠΑ. Κατά μία έννοια, οι Εβραίοι είναι η κλασική αμερικανική ιστορία επιτυχίας και είναι επίσης περήφανοι πατριώτες Αμερικανοί.

5.2. Κύριοι Δρώντες του Ισραηλινού Λόμπι

Οι Εβραίοι στις ΗΠΑ έχουν πετύχει την δημιουργία ενός εντυπωσιακού δικτύου 52 εθνοτικών οργανώσεων και σωματίων, το οποίο συντονίζεται από το Συνέδριο των Προέδρων των Μεγάλων Αμερικανικών Οργανώσεων³⁸. Παρά το σχετικά μικρό αριθμητικό μέγεθος των οργανώσεων, επιτεύχθηκε μεγάλη αποτελεσματικότητα στον επηρεασμό της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής³⁹.

Οι οργανώσεις αυτές χαρακτηρίζονται κυρίως ως ισραηλινές, ώστε να υπάρχει η άμεση σύνδεση συνειρμικά με το ισραηλινό κράτος. Επίσης, η εθνοτική ομάδα πίεσης του Ισραήλ, δεν χαρακτηρίζεται από την επικρατούσα θρησκεία, όπως αρχικά η αντίστοιχη διασπορά, αλλά από την εθνική καταγωγή, καθώς σε αυτή μετέχουν πολίτες διαφορετικών θρησκειών της εβραϊκής, με συνέπεια να γίνεται αναφορά σε ισραηλινό λόμπι⁴⁰. Η συνεκτικότητα δε και η αμοιβαιότητα του λόμπι είναι συνέπεια κυρίως του δραματικού γεγονότος του Ολοκαυτώματος.

Οι σημαντικότερες ισραηλινές οργανώσεις στις ΗΠΑ, είναι: το Αμερικανοϊσραηλινό Κογκρέσο, η Αμερικανοϊσραηλινή Επιτροπή Δημοσίων Υποθέσεων (American Israel Public Affairs Committee - AIPAC), η Αμερικανοεβραϊκή Επιτροπή (American - Jewish Committee - AJC), η Επιτροπή για την Ακριβή Ειδησεογραφική Κάλυψη της Μέσης Ανατολής στην Αμερική, το Ινστιτούτο Πολιτικής Εγγύς Ανατολής της Washington, το Εβραϊκό Ινστιτούτο Θεμάτων Εθνικής Ασφαλείας, το Forum Ισραηλινής Πολιτικής, η Αμερικανική Ένωση Αντιδυσφήμισης, η Σιωνιστική Οργάνωση της Αμερικής, η Οργάνωση B'Nai B'Rith

³⁷ Το ίδιο, σελ. 97.

³⁸ Dekmejian and Themelis ό.π., σελ12.

³⁹ Κεντικελένης ό.π., σελ7.

⁴⁰ Ευρυδίκη Μπερσέ, «Το Lobby του Ισραήλ παρέσυρε τις ΗΠΑ», 24.03.2007, Εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, <https://www.kathimerini.gr/world/281432/to-lompi-toy-israil-paresyre-tis-ipa/>, (τ.π. 05.01.2022), ό.π.

International κα. Ιδιαίτερος η τελευταία, αποτελεί την αρχαιότερη ισραηλινή οργάνωση στις ΗΠΑ, με πλούσιο κοινωνικό έργο, μετρώντας 179 έτη λειτουργίας, από ιδρύσεως⁴¹.

Παρατηρείται, ότι οι ανωτέρω θεσμικοί παράγοντες του αμερικανικού πολιτικού συστήματος έχουν μέσα από την ονομασία τους, στοχευμένο χαρακτήρα δραστηριοποίησης, που αντανακλά, άμεσα στον τομέα, που επιδρά στην αμερικανική εξωτερική πολιτική. Ιδιαίτερος το AIPAC, είναι από τις πιο παλιές και δραστήριες ομάδες πίεσης στην αμερικανική πολιτική σκηνή, με ενεργό ρόλο και θεσμική υπόσταση στο Κογκρέσο⁴². Η ιστορία του αρχίζει με την προσπάθεια του Αμερικανικού Υπουργείου Εξωτερικών (ΥΠΕΞ) να ενοποιήσει τις διάφορες ισραηλινές οργανώσεις, υπό έναν αντιπροσωπευτικό θεσμό κατά το 1953, που να εκπροσωπείται στο Κογκρέσο.

Το AIPAC έχει εγγεγραμμένα άνω των 100.000 μέλη, που δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς της αμερικανικής πολιτικοοικονομικής και κοινωνικής καθημερινότητας. Έχει κύριο συντονιστικό ρόλο στην άσκηση πίεσης για την εξυπηρέτηση των ισραηλινών εθνικών συμφερόντων, με στόχευση στην ενίσχυση και διευκόλυνση των Αμερικανο-ισραηλινών σχέσεων σε επίπεδο κυβερνήσεων⁴³. Επί της ουσίας αυτό μεταφράζεται και υλοποιείται, στην εξασφαλισμένη συνεχή ροή της αμερικανικής οικονομικής και αμυντικής βοήθειας προς το Ισραήλ.

5.3. Ισχύς του Λόμπι, Πηγές Αντλησης Ισχύος και Αποτελεσματικότητα

Ο κύριος παράγοντας, που παίζει ρόλο στην ισχύ ενός λόμπι, είναι η δυνατότητα να συνασπίζει και να οργανώνει τα μέλη της εθνοτικής κοινότητά του, γεγονός που σχετίζεται άμεσα με την πολιτική ελευθερία των ΗΠΑ και την αποδοχή επιρροής από το ίδιο το αμερικανικό πολιτικό σύστημα, αφήνοντας περιθώρια επιρροής σε εξωγενείς παράγοντες. Ο κατακερματισμός δε, του αμερικανικού πολιτικού συστήματος, είναι το μέσο για την πρόσβαση σε αυτό.

Η συνεκτικότητα και η αμοιβαιότητα του ισραηλινού λόμπι είναι συνέπεια κυρίως του δραματικού γεγονότος του Ολοκαυτώματος. Το ανηλεές κυνηγητό των απανταχού Ευρωπαίων

⁴¹ B’Nai B’Rith International, “About Us”, <https://www.bnaibrith.org/about-us.html>, (τ.π. 04.12.2021)

⁴² Ηλίας Μαγκλίνης, «Το Αμερικανοεβραϊκό Lobby», 04.09.2014, Εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, <https://www.kathimerini.gr/opinion/782342/to-amerikanoevraiko-lompi/>, (τ.π. 04.01.2022)

⁴³ Joseph Jr S.Nye, “Soft Power”, *Foreign Policy*, No80, Autumn 2005, σελ153 - 171.

Εβραίων, λόγω της θρησκευτικής τους πίστης και συνείδησης, σε έναν καθ' ολοκληρίαν αντισημιτικό κόσμο κατά τον Β' ΠΠ, είχε ως αυτοσκοπό την πλήρη εξαφάνιση τους. Επίσης, η προσπάθεια δημιουργίας και επιβίωσης του ισραηλινού κράτους, ως σύμβολο εθνικής υπερηφάνειας και μέρος της συμφωνίας του Θεού με τον "περιούσιο λαό"⁴⁴, γνώρισε αντίστοιχη πολεμική, καθώς το κράτος του Ισραήλ, περιλαμβάνει και ιερά εδάφη των μουσουλμάνων, ενώ περιστοιχίζεται από αραβικούς και μουσουλμανικούς πληθυσμούς.

Όλο αυτό, το ιστορικό πλαίσιο διακατέχεται από ένα συγκινησιακό πλαίσιο, το οποίο η ισραηλινή εθνοτική ομάδα πίεσης, το έχει αξιοποιήσει στο έπακρο, στο εσωτερικό της αμερικανικής πολιτικής σκηνής. Αποτέλεσμα αυτής της τακτικής είναι ο αντισημιτισμός και η κριτική στην πολιτική του Ισραήλ στη Μέση Ανατολή, να μην δύναται να διαχωριστούν⁴⁵. Επομένως, έχει δημιουργηθεί μια ισχυρή προκατάληψη, ενάντια σε οποιαδήποτε κριτική της ισραηλινής πολιτικής, θεωρώντας την ανάρμοστη και απρεπή, εντός της αμερικανικής πολιτικής σκηνής⁴⁶.

Η ισχύς του ισραηλινού λόμπι πηγάζει από τις:

- ✓ Προσέγγιση της θεωρίας του αδύναμου, με το Ισραήλ να αποτελεί «νησίδα σε μια αραβική θάλασσα».
- ✓ Δημοκρατική θεώρηση, όπου «μια φίλη δημοκρατία περιτριγυρίζεται από εχθρικές δημοκρατίες», το γεγονός του Ολοκαυτώματος και της πολεμικής ενάντια στην κρατική υπόσταση του Ισραήλ και
- ✓ Ύπαρξη κεφαλαίων προς διάθεση.

Τα ανωτέρω έχουν οδηγήσει σε κατάκτηση πολιτικών θέσεων και πόστων, από Εβραίους, που επιδρούν παρεμβατικά, άμεσα στην αμερικανική εξωτερική πολιτική. Επίσης, παρατηρείται αθρόα χρηματοδότηση του αμερικανικού πολιτικού συστήματος, των Μέσων

⁴⁴ Αλέξανδρος Κεντικελένης, *Εθνοτικές Ομάδες Πίεσης και Αμερικανική Εξωτερική Πολιτική - Μια Συγκριτική Προσέγγιση της Δραστηριοποίησης του Ελληνικού και Εβραϊκού Lobby την 10ετία του 1970*, ΕΛΙΑΜΕΠ, Αθήνα, 2008, ό.π., σελ7.

⁴⁵ Αναστάσης Βιστωνίτης, «Το Φιλοϊσραηλινό Lobby και η Αμερικανική Εξωτερική Πολιτική», 25.11.2008, Εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ, <https://www.tovima.gr/2008/11/25/books-ideas/to-filoisrailino-lompi-kai-i-amerikaniki-ekswteriki-politiki/>, (τ.π. 22.12.2021)

⁴⁶ Mearsheimer and Walt ό.π., σελ33.

Μαζικής Επικοινωνίας (ΜΜΕ) και των κατάλληλων Think Tanks⁴⁷, επιδρώντας στοχευμένα και άμεσα στην επίτευξη αποτελέσματος⁴⁸.

5.4. Οργάνωση, Ιδιαίτερα Χαρακτηριστικά, Λόγοι Υπεροχής και Τρόποι Δράσης

Σε γενικές γραμμές, η ισραηλινή εθνοτική ομάδα πίεσης δεν διαφέρει από τις άλλες. Επιδιώκει να εκλέγονται πολιτικοί, που υποστηρίζουν τις θέσεις της, να προσηλυτίζει αντιπάλους, να επηρεάζει τη νομοθετική εξουσία του Κογκρέσου και να διαμορφώνει την πολιτική της εκτελεστικής εξουσίας. Επίσης, προσπαθεί να μορφοποιεί και να ωραιοποιεί τις αντιλήψεις του κοινού για τα ζητήματα, για τα οποία ενδιαφέρεται.

Δεν υπάρχει κάτι αθέμιτο στον τρόπο δράσης της, αφού όλες οι ενέργειες της επιτρέπονται από το αμερικανικό πολιτικό σύστημα, χωρίς να υπάρχει κάτι μεμπτό. Εκείνο όμως, που την κάνει μοναδική, σε παγκόσμιο επίπεδο, δεν είναι το τι κάνει, αλλά το πώς και πόσο αποτελεσματικά το κάνει.

Το ισραηλινό λόμπι αποτελείται από επιμέρους οργανώσεις με συγκεκριμένο πεδίο δραστηριότητας. Οι ηγέτες αυτών των οργανώσεων, πολλές φορές συμβουλευονται Ισραηλινούς κρατικούς αξιωματούχους, έχοντας ανοικτούς διάλους επικοινωνίας με το εθνικό κέντρο, ώστε να επιβεβαιώνουν, ότι προωθούν τους εθνικούς στόχους. *«Δεν υπάρχει στο κυρίαρχο ρεύμα κανένα περιθώριο για ενεργό αμφισβήτηση της πολιτικής, που εφαρμόζει για την ασφάλεια του Ισραήλ»*⁴⁹. Κάθε περίπτωση διαφορετικής απόψεως, απορρίπτεται από την επίσημη εθνική γραμμή, που ορίζεται από το ισραηλινό κράτος⁵⁰, ώστε να ενώνει τις επιμέρους ομάδες, υπό το φόβο της επανάληψης ενός νέου Ολοκαυτώματος. Η κατηγορία περί αντισημιτικής ρητορικής και πολιτικής είναι αιωρούμενη προς πάσα κατεύθυνση.

Οι κύριες στρατηγικές άσκησης πίεσης είναι οι κάτωθι⁵¹: Η στοχευμένη πίεση στο Κογκρέσο και στην εκτελεστική εξουσία και η εξασφάλιση θετικής εικόνας για το Ισραήλ.

⁴⁷ Κεντικελένης ό.π., σελ7.

⁴⁸ Mearsheimer and Walt ό.π., σελ.27 - 29.

⁴⁹ Στο ίδιο, σελ. 39 - 40.

⁵⁰ Tony Smith, *Foreign Attachments: The Power of Ethnic Groups in the Making of American Foreign Policy*, Harvard University Press, Massachusetts, 2000, σελ112.

⁵¹ Mearsheimer and Walt ό.π., σελ36.

Η ύπαρξη σημαντικού αριθμού γερουσιαστών και βουλευτών στο Κογκρέσο και την εκτελεστική εξουσία, παρέχει την δυνατότητα στο λόμπι για άμεση επίδραση στα πολιτικά τεκταινόμενα⁵². Η στελέχωση της διοικητικής γραφειοκρατίας παρέχει επιπλέον δυνατότητα επίδρασης, η οποία συχνά δεσμεύει την πολιτική διαδικασία λήψης αποφάσεων, αφού «...υπάρχουν πολλοί εργαζόμενοι... που τυχαίνει να είναι Εβραίοι και που είναι πρόθυμοι... να εξετάσουν ορισμένα ζητήματα από την σκοπιά της εβραϊκότητας τους... Όλοι αυτοί οι άνθρωποι είναι σε θέση να πάρουν αποφάσεις πάνω σ' αυτά τα ζητήματα για λογαριασμό των γερουσιαστών...»⁵³. Χαρακτηριστικό παράδειγμα δε, αποτελεί η παρουσία στο Λευκό Οίκο, Συνδέσμου για την Εβραϊκή Κοινότητα των ΗΠΑ, θέση που καταλαμβάνεται, την παρούσα περίοδο από την κ. Shelley Greenspan.

Η αθρόα χρηματοδότηση του αμερικανικού πολιτικού προσωπικού (υποψηφίων και εκλεγμένων), πέραν της πολιτικής επίδρασης, που ασκεί η ισραηλινή εθνοτική ομάδα πίεσης, σε ορισμένες περιπτώσεις αγγίζει και το 60% της συνολικής χρηματοδότησης τους⁵⁴. Άλλωστε οι χρηματοδοτήσεις πολιτικών προσώπων στις ΗΠΑ δεν είναι κάτι μεμπτό, στα πλαίσια επίτευξης της διασφάλισης συμφερόντων διαφόρων λόμπι.

Η χειραγώγηση των ΜΜΕ ευρείας απήχησης, είναι τέτοιου μεγέθους, ειδικά στα θέματα Μέσης Ανατολής, «όπου δεσπόζουν άνθρωποι, που δε μπορούν ούτε να φανταστούν, ότι θα επικρίνουν το Ισραήλ». Στο πλαίσιο αυτό, χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πρόσφατη «τιμωρία» στις 02 Φεβ 22 της ηθοποιού Γούπι Γκόλντμπεργκ για τις άστοχες δηλώσεις της αναφορικά με το Ολοκαύτωμα, με αποτέλεσμα την για 2 εβδομάδες αποχή της από την εκπομπή του ABC NEWS στην οποία είναι συμπαρουσιάστρια. Αντίστοιχα, στα think tanks, τα οποία επιδρούν στην χάραξη της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής, βρίσκονται άνθρωποι της ισραηλινής εθνοτικής ομάδας πίεσης⁵⁵.

5.5. Η Ιδιαίτερη Επιρροή του Ισραηλινού Λόμπι στις ΗΠΑ

Στην πολιτική σκηνή των Ηνωμένων Πολιτειών έχει επικρατήσει, ότι η μομφή του αντισημιτισμού προκαλεί προβλήματα στα πρόσωπα, που ασκούν εξουσία ή θέλουν να

⁵² Στο ίδιο, σελ33 - 34, 37.

⁵³ Mitchell Bard, "Israel Lobby Power", *Midstream*, Vol33, No1, January 1987, σελ. 6 - 8.

⁵⁴ Mearsheimer and Walt ό.π., σελ39.

⁵⁵ Στο ίδιο, σελ42, 45.

ασκήσουν εξουσία. Οποιοσδήποτε φθείρει την εικόνα του Ισραήλ, με οποιονδήποτε τρόπο, στοχοποιείται από την ισραηλινή εθνοτική ομάδα πίεσης, αποδεικνύοντας την δυναμική της και την επιρροή της⁵⁶. Επιπρόσθετα, τυχόν εγκατάλειψη της αμερικανικής γραμμής υποστήριξης προς το Ισραήλ, αυτομάτως θα σημαίνει εγκατάλειψη και των αμερικανο-ισραηλινών πολιτών, δημιουργώντας συνειρμούς του παρελθόντος.

Υπήρξαν αρκετές περιπτώσεις, όπου το αμερικανικό ΥΠΕΞ δεν αντιλαμβάνονταν τον λόγο της άσκησης μεροληπτικής πολιτικής υπέρ του Ισραήλ, στη Μέση Ανατολή και το πώς ταυτίζονται τα αμερικανικά συμφέροντα με τα ισραηλινά, στην περιοχή, με βάση τις προεδρικές εντολές. Η οικοδόμηση αυτής της ιδιαίτερης σχέσης ΗΠΑ - Ισραήλ, δεν θα μπορούσε να έχει επιτευχθεί «Χωρίς την σταθερή υποστήριξη... και του καθημερινού αγώνα ...για την ενδυνάμωση αυτής της σχέσης...»⁵⁷.

Η επιτυχής δράση του ισραηλινού λόμπι, σε διαχρονικό επίπεδο, έχει οδηγήσει το Ισραήλ σε⁵⁸: Αξιοποίηση και προσπορισμό της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής στη Μέση Ανατολή, ετήσια λήψη οικονομικής και υλικοτεχνικής υποστήριξης, στον τομέα της άμυνας, εκμετάλλευση της ανωτέρω βοήθειας, κατά το δοκούν, χωρίς να υπόκειται σε ελέγχους από το Κογκρέσο, ενώ σε αντίστοιχες περιπτώσεις, άλλες χώρες υπόκεινται σε αυστηρούς ελέγχους, πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες πάσης φύσεως και ενδιαφέροντος, καθώς και σε ανάπτυξη της πυρηνικής ισχύος, με σιωπηρή αμερικανική αποδοχή.

Το κεντρικό χαρακτηριστικό, που καταδεικνύει εμφανώς την υπεροχή της ισραηλινής εθνοτικής ομάδας πίεσης, σε σχέση με τις υπόλοιπες στις Ηνωμένες Πολιτείες, είναι η ομοφωνία και η ενότητα, εντός των κύκλων της. Αυτό έχει ως άμεση συνέπεια να λειτουργεί με ομοιομορφία και μέγιστη αποδοτικότητα⁵⁹. Επιπροσθέτως⁶⁰:

- ✓ Αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες, που προσφέρει, το αμερικανικό πολιτικό σύστημα.

⁵⁶ Στο ίδιο, σελ12, 49.

⁵⁷ Στο ίδιο σελ18, 81.

⁵⁸ Στο ίδιο, σελ18 - 19, 21.

⁵⁹ Αργύριος Χατζηηλίας, «Η Επιρροή του Ισραηλινού Lobby στην Αμερικανική Εσωτερική και Εξωτερική Πολιτική», HUFFINGTON POST, https://www.huffingtonpost.gr/entry/e-epirroe-toe-israelinoe-lompi-sten-amerikanike-exoterike-kai-esoterike-politike_gr_5dfc93ebe4b0b2520d08e786, 20.12.2019.

⁶⁰ Cheryl A.Rubenberg,, *Israel and the American National Interest: A critical Examination*, University of Illinois Press, Chicago, 1986, σελ15.

✓ Αφουγκράζεται τις τάσεις και αξιοποιεί τις συγκυρίες, που θέτουν στο επίκεντρο της Αμερικανικής Στρατηγικής, το Ισραήλ.

✓ Διαθέτει ανθρώπινο δυναμικό υψηλής ποιότητας, που μπορεί να ενεργήσει υπέρ των συμφερόντων του Ισραήλ.

✓ Αποτελεί έναν παντοτινά ισχυρό σύμμαχο των ΗΠΑ, στη Μέση Ανατολή.

Τα ανωτέρω στοιχεία έχουν καθιερωθεί και ενσωματωθεί εντός του αμερικανικού πολιτικού συστήματος, σε επίπεδο αφομοίωσης, με συνέπεια να παρουσιάζεται⁶¹:

✓ Σύμπτωση απόψεων και επιδιώξεων του ισραηλινού λόμπι, με την αμερικανική πολιτική ελίτ.

✓ Ορισμός της αμερικανικής εξωτερική πολιτικής στη Μέση Ανατολή, μέσα από τον θεσμοθετημένο ρόλο του AIPAC στο Κογκρέσο .

✓ Αξιοποίηση του συλλογικού αισθήματος τύψεων της αμερικανικής κοινής γνώμης, για το τι προκλήθηκε στον εβραϊκό λαό, με το Ολοκαύτωμα.

✓ Συνταύτιση απόψεων μεταξύ του αμερικανικού Προτεσταντισμού και του Χριστιανικού Σιωνισμού.

⁶¹ Στο ίδιο, σελ15.

6. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΟΜΠΙ ΚΑΙ Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΗΠΑ

6.1. Ελληνική Ομογένεια στις ΗΠΑ. Οργάνωση και Τρόποι Δράσης

Η ελληνική ομογένεια στις ΗΠΑ, αποτελεί το σημαντικότερο και σπουδαιότερο τμήμα της ελληνικής διασποράς παγκοσμίως σήμερα, ανερχόμενο σε περίπου 1,5 εκατ⁶², με εκτιμήσεις να το ανεβάζουν περίπου στα 3 εκατ. Η άφιξη του πρώτου Έλληνα μετανάστη στις ΗΠΑ, καταγράφεται στο νησί Ellis στις 11 Απριλίου του 1890. Το μεγαλύτερο μέρος της ελληνικής ομογένειας δημιουργήθηκε, μέσω της μαζικής μετανάστευσης κατά τις αρχές και τα μέσα του 20^{ου} αιω, ως συνέπεια της Μικρασιατικής καταστροφής και της οικονομικής κρίσης της περιόδου του Μεσοπολέμου. Το χαρακτηριστικό γνώρισμα της είναι η διατήρηση της εθνικής συνείδησης και της ορθόδοξης θρησκευτικής πίστης⁶³. Όπως δήλωσε και ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Τασούλας «...*Η σχέση της Ελλάδας με τη διασπορά της είναι υπαρξιακή. Αυτό δεν σημαίνει πως ενόψει των σύγχρονων προκλήσεων, αυτή η σχέση ειδικότερα με τους Έλληνες στις ΗΠΑ δεν μπορεί να οργανωθεί καλύτερα*».

Η ομογένεια πέτυχε, να είναι οικονομικά ισχυρή (2^η δύναμη μετά την εβραϊκή), δείχνοντας ενεργή πολιτικοοικονομική και κοινωνική παρουσία. Υπάρχουν ομογενείς εξαιρετικά επιτυχημένοι στον επαγγελματικό τους βίο, όπως καθηγητές πανεπιστημιακών ιδρυμάτων (1^η δύναμη) και ερευνητές. Επίσης, ως κοινωνικοί και οικονομικοί παράγοντες άλλοι ασκούν επιρροή, όντας σημαντικοί χρηματοδότες των δύο πολιτικών κομμάτων των ΗΠΑ. Ένας σημαντικός αριθμός ομογενών έχει επιτύχει και στον πολιτικό στίβο, κατακτώντας κεντρικές θέσεις, ως διατελέσαντες Αντιπρόεδρος, Υποψήφιος Πρόεδρος, Βουλευτές, Γερουσιαστές, Υπουργοί, Σύμβουλοι Προέδρων, μέλη του Διπλωματικού Σώματος, των ΕΔ και των Υπηρεσιών Πληροφοριών. Λόγω αυτών των κατακτήσεων, δύναται να επηρεάσει δυναμικά την εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ και του διεθνούς παράγοντα, στο γεωπολιτικό γίγνεσθαι, υπέρ των εθνικών συμφερόντων του κέντρου.

Ανασταλτικοί παράγοντες, όμως αποτελούν η έλλειψη συντονισμού⁶⁴, οργάνωσης, στοχευμένων τομέων δραστηριοποίησης της κάθε οργάνωσης, καθώς και ενός κεντρικού οργάνου που να είναι σε θέση να συντονίζει ομόφωνα τους χειρισμούς των εθνικών θεμάτων,

⁶² Conostas and Platias ό.π., σελ84.

⁶³ Κεντικελένης ό.π., σελ8.

⁶⁴ Δημήτριος, Ιωαννίδης, *Lobby Power, Η δύναμη του Λόμπι-τα Ελληνικά, Τουρκικά & Εβραϊκά Λόμπι και πως επηρεάζουν την εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ*, Βοστόνη, 2012, σελ.139.

διατηρώντας πάντοτε ανοιχτούς διαύλους επικοινωνίας και συντονισμό με το εθνικό κέντρο. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται η ύπαρξη ορθής στρατηγικής με διάθεση κατάλληλων πόρων.

6.2. Κύριοι Δρώντες του Ελληνοαμερικανικού Λόμπι

Υπάρχουν περίπου 15 ομογενειακές οργανώσεις και φορείς στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπως το Ελληνοαμερικανικό Ινστιτούτο (Hellenic - American Institute/AHI), το Ελληνοαμερικανικό Συμβούλιο Ηγεσίας (Hellenic - American Leadership Council - HALC), το OXI Day Foundation, η Ελληνοκυπριακή ΠΣΕΚΑ με τη μεγαλύτερη και βασική, να είναι η American Hellenic Educational Progressive Association (AHEPA), με κυρίως φιλανθρωπική αποστολή και ενίσχυση του τομέα της αλληλοβοήθειας των Ελληνοαμερικανών⁶⁵.

Το ΑΗΙ ιδρύθηκε το 1974, μετά την παράνομη εισβολή της Τουρκίας στην Κύπρο, από εξέχοντες προσωπικότητες της Ελληνικής ομογένειας. Βασικό στέλεχος και ιδρυτής του ήταν ο δικηγόρος Ευγένιος Ρωσσίδης⁶⁶, πρώην Υφυπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ την περίοδο 1969-1973. Σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα του ινστιτούτου η αποστολή του είναι «*Η αποστολή μας είναι τόσο ξεκάθαρη σήμερα όσο και όταν ιδρύθηκε η ΑΗΙ το 1974: Η υπεράσπιση του κράτους δικαίου σε θέματα εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ, ιδιαίτερα στις σχέσεις του έθνους μας με την Ελλάδα, την Κύπρο και την Τουρκία. Το 1974, όταν η Τουρκία εισέβαλε και κατέλαβε την Κύπρο, το ΑΗΙ υποστήριξε μια βαθιά απλή απάντηση - την εφαρμογή του αμερικανικού δικαίου*».

Το ΑΗΙ συμμετέχει σε πολλές πολιτικές δραστηριότητες⁶⁷ και δράσεις άσκησης πίεσης στην κυβέρνηση και το Κογκρέσο. Εκπρόσωποι του ΑΗΙ καταθέτουν, ενώπιον του Κογκρέσου, με μεγάλη συχνότητα, για θέματα που σχετίζονται με τα εθνικά συμφέροντά του Ελληνισμού. Κάθε έτος προεδρικών εκλογών, το ΑΗΙ και οι θυγατρικές του αποστέλλουν στους υποψηφίους και των δύο κομμάτων μια δήλωση πολιτικής, με την οποία τους ενημερώνουν για θέματα που ενδιαφέρουν την ελληνοαμερικανική κοινότητα. Πρόεδρος του ΑΗΙ σήμερα είναι ο Νίκος Λαρυγγάκης (Nick Larigakis) και εξέχοντα μέλη του είναι οι Νίκος

⁶⁵ Dekmejian and Themelis ό.π., σελ.20.

⁶⁶ Δημήτριος, Ιωαννίδης, *Lobby Power*, ό.π. σελ. 140.

⁶⁷ΑΗΙ, https://en.wikipedia.org/wiki/American_Hellenic_Institute

Καράμπελας (Nick Karambelas), Νίκος Χιμικλής (Nick Chimikles) και Σάββας Τσιβίκος (Savvas Tsivikos).

Το ΑΗΙ ετησίως διοργανώνει επισκέψεις, σε συνεργασία με το ισραηλινό λόμπι, σε Ελλάδα, Κύπρο και Ισραήλ, πραγματοποιεί συναντήσεις με τις ανώτατες πολιτικές και στρατιωτικές ηγεσίες των τριών χωρών, οργανώνει σεμινάρια και δράσεις, προωθώντας αποτελεσματικά τα εθνικά συμφέροντα, συμβάλλοντας σημαντικά στη διατήρηση και βελτίωση των σχέσεων των κρατών και των δύο λόμπι.

Το Ελληνοαμερικανικό Συμβούλιο Ηγεσίας⁶⁸ (Hellenic - American Leadership Council - HALC) αποτελεί κορυφαία οργάνωση για την ελληνοαμερικανική κοινότητα στις ΗΠΑ. Ιδρύθηκε το 2012, με εκτελεστικό Διευθυντή τον Έντι Ζεμενίδη (Edi Zemenides). Είναι οργανωμένο στα πρότυπα αντίστοιχων Εβραϊκών οργανώσεων στις ΗΠΑ. Σκοπός του είναι η κινητοποίηση υποστηρικτών, για τα εθνικά θέματα-συμφέροντα σε όλη την επικράτεια των ΗΠΑ, αξιοποιώντας αποτελεσματικά ένα εθνικό δίκτυο προσωπικοτήτων-ηγέτων της ελληνοαμερικανικής κοινότητας, οι οποίοι έχουν κατά κύριο λόγο διακριθεί στην αμερικανική πολιτική ζωή. Μέσα από καινοτόμα προγράμματα ηγεσίας το HALC, δραστηριοποιεί Αμερικανούς πολίτες που πιστεύουν στα ελληνικά και αμερικανικά ιδεώδη της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και της φιλανθρωπίας. Ταυτόχρονα, όπως μου δήλωσε σε προσωπική μας συζήτηση ο κ. Ζεμενίδης, πρωταρχικό στόχο του Συμβουλίου αποτελεί η προώθηση των Ελληνικών συμφερόντων, η ενσωμάτωση Ελληνοαμερικανών, αλλά και Αμερικανών πολιτών υποστηρικτών των Ελληνικών απόψεων, στα κέντρα λήψης αποφάσεων στη διακυβέρνηση των ΗΠΑ.

Εξαιρετική επιτυχία του Συμβουλίου αποτελεί η αποβολή της Τουρκίας από το πρόγραμμα των Α/Φ F-35 και η ολοσέλιδη καταχώρηση στην εφημερίδα των NYT: *“TURKEY IS AN UNRELIABLE ALLY” – “SAY NO TO THE SALE OF F-35 JETS TO TURKEY”*. Ο κ. Ζεμενίδης στο Twitter δήλωνε «[@Zemenides](#) Mr. President, take the move that really secures American national security interests: suspend the transfer of F35 jets to Turkey. [#NoJetsForTurkey](#) [@ANCA_DC](#) [@indefchristians](#)». Ιδιαίτερο ρόλο στην επιτυχία διαδραμάτισε ο αείμνηστος Ελληνοκύπριος επιχειρηματίας και φιλάνθρωπος Νίκος Μούγιαρης, ο οποίος χρηματοδότησε την καταχώρηση στους NYT και για τον οποίο ο

⁶⁸HALC, <https://hellenicleaders.com/#>

γνωστός δημοσιογράφος Μιχάλης Ιγνατίου⁶⁹ έγραψε «Μερικοί άνθρωποι μπορούν να κάνουν τη διαφορά. Πραγματικά αφήνουν ισχυρό το αποτύπωμα τους. Και ναι, στην περίπτωση που θα σας αφηγηθώ, ένα χελιδόνι μπορεί να φέρει και την Άνοιξη. Όπως είναι γνωστό από τις ειδήσεις, η Ομογένεια αλλά και ολόκληρος ο Ελληνισμός έχασαν έναν πολύτιμο άνθρωπο, έναν υποστηρικτή και συμπαραστάτη, σε όλα τα επίπεδα. Είτε επρόκειτο για τα εθνικά θέματα είτε επρόκειτο για οτιδήποτε άλλο (ιατρικά, πολιτιστικά, φιλανθρωπικά κ.λπ.). Ήταν ένας μοναδικός άνθρωπος, με αγάπη περισσή για την Πατρίδα και τον συνάνθρωπο...».

Το OXI Day Foundation ιδρύθηκε από τον Άντυ Μανάτος⁷⁰, ο οποίος ταυτόχρονα είναι και ο Πρόεδρος της εταιρείας πολιτικών συμβούλων «Manatos & Manatos» με έδρα την Ουάσιγκτον. Έχει επιλεγεί ως ένας από τους 100 ανθρώπους με τη μεγαλύτερη πολιτική επιρροή στην Ουάσιγκτον από το περιοδικό “Regardies” και ως ένας από τους μεγαλύτερους πολιτικούς υποστηρικτές στην Αμερική σε θέματα ελληνικού και κυπριακού ενδιαφέροντος. Ο Άντυ Μανάτος υπηρέτησε ως Υφυπουργός Εμπορίου, και πριν από αυτό ως βοηθός στους Γερουσιαστές Thomas Eagleton και Gale McGee. Ο μεγαλύτερος γιός του Άντυ, Μάικ Μανάτος ενσωματώθηκε στην εταιρεία το 1990.

Το Washington Oxi Day Foundation⁷¹ είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός, αφιερωμένος στην ενημέρωση των Αμερικανών πολιτικών και του κοινού για το σημαντικότερο ρόλο που έπαιξε η Ελλάδα στην έκβαση του Β' ΠΠ και στον εορτασμό των σύγχρονων ηρώων που επιδεικνύουν το ίδιο θάρρος με τους Έλληνες συνεχίζοντας να αγωνίζονται για τη διατήρηση και την προώθηση της ελευθερίας και της δημοκρατίας σε όλο τον κόσμο. Δια μέσου των εκδηλώσεων και των δράσεων του, το Ίδρυμα αναπτύσσει συνεχώς και αξιοποιεί τις σχέσεις και επαφές του με την κυβερνητική γραφειοκρατία της Ουάσιγκτον για την επιτυχέστερη προώθηση και υποστήριξη των εθνικών μας συμφερόντων.

Κάθε χρόνο, το Ίδρυμα πραγματοποιεί την εκδήλωση-σήμα κατατεθέν του - τον ετήσιο εορτασμό της Ημέρας OXI της Ουάσιγκτον. Η εκδήλωση αυτή συγκεντρώνει ανώτατους πολιτικούς των ΗΠΑ και άλλους διαμορφωτές της διεθνούς κοινής γνώμης και σημαίνοντες

⁶⁹Hellasjournal, Δύο χρόνια χωρίς τον μεγάλο Έλληνα και φιλάνθρωπο Νίκο Μούγιαρη: Αντί μνημόσυνου..., <https://hellasjournal.com/2021/01/dio-chronia-choris-ton-megalo-ellina-ke-filanthropo-niko-mougiari-anti-mnimosinou/>

⁷⁰Ellines.com, Σημαντικοί Έλληνες, <https://www.ellines.com/famous-greeks/415-otan-milaei-o-antu-o-proedros-ton-hpa-akouei-me-prosochi/>

⁷¹ The Washington OXI DAY FOUNDATION, Mission, <https://oxidayfoundation.org/about-us/mission/>

πολίτες της Ουάσινγκτον, μαζί με εξέχοντες Ελληνοαμερικανούς ηγέτες. Στις, από το 2011, εκδηλώσεις συμμετέχουν, είτε με φυσική παρουσία είτε με αποστολή βιντεοσκοπημένων μηνυμάτων, σημαίνοντα πολιτικά πρόσωπα, όπως ο πρώην Πρόεδρος Κλίντον και η πρώην ΥΠΕΞ Χίλαρι Κλίντον, η Πρόεδρος της Βουλής Νάνσι Πελόζι, οι πρώην Ελληνοαμερικανοί Δντές της CIA Τζώρτζ Τένετ και Τζόν Νεγρεπόντε, Εν Ενεργεία - Αποστρατεία Αξκοί όπως ο Ναύαρχος Τζέιμς Σταυρίδης και ο νυν Στρατηγός Άντριου Πόππας. Στην φετινή εκδήλωση συμμετείχε ο Σύμβουλος Ασφαλείας του Λευκού Οίκου κ. Σάλλιβαν.

Οι Άντυ και Μάικ Μανάτος διατηρούν την παρούσα περίοδο εξαιρετικές σχέσεις και με τον Πρόεδρο των ΗΠΑ Τζό Μπάιντεν, ο οποίος σε εκδήλωση στο Λευκό Οίκο, χαρακτήρισε τον Άντυ Μανάτος ως το πρόσωπο που του έδωσε το ψευδώνυμο «Μπαϊντενόπουλος», δηλώνοντας χαρακτηριστικά *«Το 'χω ξαναπεί, αλλά ένας από τους θησαυρούς μου, είναι η ανακοίνωση που εξέδωσε (σ.σ.: ο Άντυ Μανάτος) όταν εξελέγη αντιπρόεδρος, και έλεγε δεν είχαμε ποτέ Έλληνα στον Λευκό Οίκο αλλά τώρα έχουμε τον Τζόν Μπαϊντενόπουλος. Δεν είναι υπερβολή να πω ότι η Ελληνική Κοινότητα διαμόρφωσε την πολιτική μου συνείδηση»*. Το όνομα αυτό χρησιμοποιούσε, αστεειυόμενος, σε συναντήσεις του με Ελληνοαμερικανούς και Έλληνες αξιωματούχους και ο πρώην Πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα.

Η ΑΗΕΡΑ⁷² είναι μία από τις παλαιότερες, μεγαλύτερες, και ανεξάρτητες (μη πολιτικοποιημένες – ακομμάτιστες) οργανώσεις, αφοσιωμένη στο να προάγει Ελληνικά θέματα (ζητήματα) σε ολόκληρο τον κόσμο. Ιδρύθηκε το 1922 στην Ατλάντα της Τζόρτζια με σκοπό τον αγώνα, για την ενσωμάτωση των Ελλήνων μεταναστών στην αμερικανική κοινωνία και τα πολιτικά τους δικαιώματα, καθώς και του αγώνα κατά των διακρίσεων, του φανατισμού και του μίσους της Κού-Κλούξ-Κλάν. Με 28.0000 μέλη στην οικογένεια της (2007), μεταξύ αυτών και τρεις πρώην προέδρους των ΗΠΑ (Ρούζβελτ, Τρούμαν, Φορντ) ⁷³έχει συνεισφέρει με πολυάριθμες δωρεές που αφορούν ιατρικές έρευνες, αρωγή – βοήθεια εύρεση εργασίας στις Η.Π.Α. και στο εξωτερικό καθώς και σε προγράμματα μαθητικών υποτροφιών.

⁷² ΑΗΕΡΑΗΕΛΛΑΣ, <https://ahepahellas.org/>

⁷³ ΑΧΕΠΑ, <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%A7%CE%95%CE%A0%CE%91>

Οι στόχοι της ομάδας⁷⁴, των οκτώ Ελλήνων επιχειρηματιών (Χάρης&Τζον Αγγελόπουλος, Τζέιμς&Τζορτζ Κάμπελ, Νικόλας Χώτας, Γιώργος Πόλος/Νικολόπουλος, Τζέιμς Βλασσόπουλος και ο Σπύρος Στάμος), ήταν: να καλλιεργήσουν και να προωθήσουν τον αγνό και αμόλυντο αμερικανισμό μεταξύ των Ελλήνων στην επικράτεια των ΗΠΑ. Να εκπαιδεύσουν τους Έλληνες στα θέματα της δημοκρατίας και της κυβέρνησης των Ηνωμένων Πολιτειών. Να καλλιεργήσουν τη βαθύτερη πίστη στις Ηνωμένες Πολιτείες, να προωθήσουν την αδελφική κοινωνικότητα, και να ασκήσουν καλοπροαίρετη βοήθεια μεταξύ αυτής της εθνικότητας. Αυτοί οι στόχοι μπορούν εύκολα να συνοψιστούν ως η «αμερικανοποίηση» των Ελλήνων μεταναστών, η ένταξή τους στην αμερικανική κοινωνία, η οποία θα περιλαμβάνει την απόκτηση της αμερικανικής υπηκοότητας, την επάρκεια της αγγλικής γλώσσας και την αλληλοϋποστήριξη μέσω της φιλανθρωπίας.

Μετά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο η ΑΗΕΡΑ αποτέλεσε το επίκεντρο των προσπαθειών της Ελληνοαμερικανικής κοινότητας⁷⁵ σε όλες τις Ηνωμένες Πολιτείες, με επικεφαλής τη λεγόμενη «ομάδα των τεσσάρων» Γερουσιαστή Τόμας Ιγκλετον/Thomas Eagleton και τους Δημοκρατικούς Βουλευτές Τζον Μπραδέμα/John Brademas, Τζόσεφ Ρόσενταλ/Joseph Rosenthal και Πολ Σαρμπάνης/Paul Sarbanes, για τον εξαναγκασμό των ΗΠΑ να επέμβουν υπέρ της Ελλάδας και της Κύπρου. Αποτέλεσμα ήταν η επιβολή του εμπάργκο όπλων στην Τουρκία, που εφαρμόστηκε από το 1975 έως το 1978, αλλά ουσιαστικά και η δημιουργία του «Ελληνικού Λόμπι».

Κατά τη διάρκεια της συνέλευσης του 2007 στο Ντένβερ, σε μια συνέντευξη του, ο εκτελεστικός διευθυντής της ΑΗΕΡΑ Βασίλειος Μωσαΐδης εξήγησε την αποστολή της ΑΗΕΡΑ στην εφημερίδα «, » και μετέφερε μια ζωντανή εικόνα για το πού βρισκόταν η ΑΗΕΡΑ εκείνη τη στιγμή και πώς είχε εξελιχθεί με την πάροδο του χρόνου: *«Η αποστολή στη δεκαετία του 1920 ήταν για την προστασία των Ελλήνων που ήταν μετανάστες... Η σημερινή αποστολή είναι υποχρέωση προς τους προπάτορές μας να προστατεύσουμε τον Ελληνισμό σε αυτή τη χώρα, να διατηρήσουμε τη γλώσσα και τον πολιτισμό, ακόμα κι αν είναι μέσα στην*

⁷⁴ Αλέξανδρος, Κιτροέφ, Εθνικός Κήρυξ, <https://www.ekirikas.com/anadromi-sta-100-chronia-istorias-tis-ahepa-1922-2022/>, 23/07/2022.

⁷⁵ Αλέξανδρος, Κιτροέφ, το ίδιο

κοινότητά μας», προσθέτοντας ότι «*δύο πράγματα για κάθε οργανισμό είναι πολύ σημαντικά: η οικονομική βιωσιμότητα και η εισροή νέων μελών για να το διατηρήσουμε...*».

Στις ανωτέρω ομογενειακές οργανώσεις θα πρέπει να προστεθεί και η Διεθνής Συντονική Επιτροπή για την Κύπρο, γνωστή ως ΠΣΕΚΑ⁷⁶, η έδρα της οποίας στις ΗΠΑ βρίσκεται στη Νέα Υόρκη. Κύρια αποστολή της οργάνωσης σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα της, παραμένει «*Η επιδίωξη μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης του Κυπριακού Προβλήματος, η οποία θα βλέπει τον κυπριακό λαό ελεύθερο από την τυραννία μιας δύναμης εισβολής - αυτή των Τουρκικών Ενόπλων Δυνάμεων - η οποία κατέχει πάνω από το 35% του εδάφους της*». Ο Πρόεδρος Φίλιπ Κρίστοφερ και τα μέλη της ΠΣΕΚΑ συνεργάζονται στενά με τις ελληνοαμερικανικές οργανώσεις-λόμπι για την προώθηση των εθνικών συμφερόντων και τη στενή συνεργασία μεταξύ ΗΠΑ, Κύπρου, Ελλάδας και Ισραήλ, έχοντας αναπτύξει ιδιαίτερα στενές σχέσεις με μέλη του Κογκρέσου και των δύο πολιτικών κομμάτων των ΗΠΑ. Στις εξέχουσες προσωπικότητες του ΠΣΕΚΑ και της κοινότητας της Κύπρου στις ΗΠΑ συμπεριλαμβάνονται ο Τάσος Ζαμπάς, αναπληρωτής πρόεδρος ΠΣΕΚΑ, καθώς και ο εκλιπών Νίκος Μούγιος.

Ιδιαίτερη όμως αναφορά θα πρέπει να γίνει και για την Αρχιεπισκοπή Αμερικής⁷⁷ η οποία αποτελεί το ευρύτερο θεσμικό σημείο αναφοράς της ελληνοαμερικανικής ομογένειας, καθώς περιλαμβάνει σχεδόν στο σύνολο του τον Ελληνισμό στις ΗΠΑ. Η Αρχιεπισκοπή υπάγεται απευθείας στο Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, ο Αρχιεπίσκοπος είναι πολίτης της Τουρκικής Δημοκρατίας και οι Τουρκικές αρχές ασκούν ισχυρές πιέσεις για μετριασμό των αντιτουρκικών δραστηριοτήτων της Αρχιεπισκοπής στις ΗΠΑ. Ο Αρχιεπίσκοπος Ιάκωβος πέτυχε να ανεβάσει το επίπεδο εκτίμησης της κοινωνικής παρουσίας των Ελλήνων στις ΗΠΑ, να αναγνωριστεί η εργατικότητα και οι επιχειρηματικές τους ικανότητες και η επιτυχία τους στην Ακαδημαϊκή Κοινότητα και την Επιστήμη.

Στην πρώτη τηλεοπτική του συνέντευξη, στις 23/06/2020, ο νυν Αρχιεπίσκοπος Αμερικής Ελπιδοφόρος δηλώνει ότι⁷⁸ «*Η Αρχιεπισκοπή Αμερικής είναι η φυσική ηγεσία του ελληνοαμερικανικού λόμπι, είμαστε έτοιμοι να κινηθούμε προς πάσα κατεύθυνση σε συνεργασία*

⁷⁶ PSEKA, <https://pseka.org/about/>

⁷⁷ Χαράλαμπος Παπασωτηρίου, *Διασπορά και Εθνική Στρατηγική*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2002, σελ. 49.

⁷⁸ Free Sunday Team, 23/06/2020, <https://freesunday.gr/politiki/item/37023-h-archiepiskoph-amerikhs-einai-h-fysikh-hgesia-ths-omogeneias,-leei-o-elpidoforos>

με την Ελλάδα και την Κύπρο για να στηρίζουμε τα συμφέροντα της πατρίδας και του έθνους» επισημαίνοντας ότι «οι ισορροπίες που πρέπει να τηρεί το Πατριαρχείο και κατ' επέκταση η Αρχιεπισκοπή Αμερικής με την Άγκυρα δεν έχουν το κριτήριο της αυτοπροστασίας. Το Πατριαρχείο ποτέ δεν κινήθηκε με βάση τα δικά του συμφέροντα ως θεσμού αλλά πάντοτε με κριτήριο την αυτοθυσία και όχι την αυτοπροστασία. Σε όλες τις κινήσεις του το Πατριαρχείο και η Αρχιεπισκοπή κινούνται στην κατεύθυνση της ειρήνευσης. Η ειρήνη είναι προς το συμφέρον όλων μας».

6.3. Επίδραση του στην Εξωτερική Πολιτική των ΗΠΑ

Η ελληνική ομογένεια μετατράπηκε, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη παράγραφο, σε εθνοτική ομάδα πίεσης στις Ηνωμένες Πολιτείες, κατά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο, το 1974. Ο εθνικός κίνδυνος ήταν αυτός, ο οποίος ενήργησε καταλυτικά, ώστε να χρησιμοποιήσει διαύλους επικοινωνίας και εξουσίας, οι οποίοι θα μπορούσαν να επηρεάσουν την αμερικανική εξωτερική πολιτική. Η κινητοποίηση αυτή, οδήγησε στην διακοπή της προμήθειας αμυντικού και λοιπού υλικού από τις τουρκικές ΕΔ, από το 1975 και για τα επόμενα τέσσερα (04) χρόνια, ως αποτέλεσμα των ενεργειών της ΑΗΕΡΑ.

Οι ανωτέρω επιτυχίες προοιωνίζαν, ότι η ελληνική ομογένεια θα αποτελούσε παράγοντα διαμόρφωσης εξωτερικών πολιτικών του αμερικανικού διεθνούς παράγοντα και μετέπειτα. Ωστόσο, τα γεγονότα επιβεβαίωσαν τον περιορισμένο ρόλο της, παρόλη την προσπάθεια για δυναμικό ρόλο υπεράσπισης των εθνικών θεμάτων⁷⁹.

Το ελληνικό λόμπι παρουσίαζε περιορισμένη δυνατότητα επηρεασμού και καθορισμού πολιτικών, σε σχέση με την αντίστοιχη ισραηλινή, η οποία αποδίδεται κυρίως στην αδυναμία ενότητας, την πολυφωνία, την έλλειψη κεντρικού σχεδιασμού και την αποστασιοποίηση των νέων γενεών Ελληνοαμερικανών από τα τεκταινόμενα της πατρίδας.

Η πλειονότητα θεωρεί, ότι η Ελλάδα δεν αντιμετωπίζει πραγματικές απειλές, πέρα από κάποιες προκλήσεις σε ζητήματα υψηλού συμβολισμού, όπως η μετατροπή της Αγ. Σοφίας σε τζαμί. Κατά συνέπεια η έλλειψη πληροφόρησης που υπάρχει, είναι προϊόν της έλλειψης

⁷⁹ Χαράλαμπος Παπασωτηρίου, ό.π, σελ.57, 59.

διαλόγου, ευαισθητοποίησης και έμφασης σε σημαντικά ζητήματα της εξωτερικής πολιτικής των Ηνωμένων Πολιτειών, έναντι του εθνικού κέντρου.

Οι ενέργειες επηρεασμού στηρίζονται κυρίως σε μεμονωμένες πρωτοβουλίες και στον υψηλότατο πατριωτισμό των Ελλήνων ομογενών⁸⁰. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι κινητοποιήσεις για εθνικά θέματα, όπως το μακεδονικό ζήτημα ή οι πρόσφατες παρεμβάσεις για την ακύρωση της πώλησης των αμερικανικών αεροσκαφών F35A/B JSF στην Τουρκία. Ωστόσο, υπάρχει διαφορά μεταξύ της θεωρητικής δυναμικής της ομογένειας και της πραγματικής της⁸¹.

Σήμερα, η ελληνική εθνοτική ομάδα πίεσης στις ΗΠΑ παρουσιάζει σημαντικές περιπτώσεις ενεργοποίησης της, με σημαντικότερα εθνικά οφέλη, διαθέτοντας ουσιαστική επιρροή, αποτελώντας τον ισχυρό κρίκο των δύο κρατών. Αυτό οφείλεται κυρίως στην καλύτερη οργάνωση και λειτουργία, αλλά και στην νέα σύνθεση της ελληνοαμερικανικής κοινότητας. Η μείωση των Ελληνοαμερικανών των πρώτων γενεών, οδήγησε τις ελληνοαμερικανικές οργανώσεις στην ενεργοποίηση ιδιαίτερα ικανών νέων ηγετών από τις επόμενες γενεές.

6.4. Συνεργασία Ελληνικής Ομογένειας και Ισραηλινού Λόμπι

Η ανακάλυψη των υδρογονανθράκων στην περιοχή της ΝΑ Μεσογείου, την τελευταία δεκαετία, δημιούργησε το «γεωπολιτικό τετράγωνο» Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ - Αιγύπτου, υπό το πρίσμα της παρουσίας και εποπτείας των ΗΠΑ. Η μοναδική σημασίας ισραηλινο-αιγυπτιακή προσέγγιση σε συνδυασμό με την γεωπολιτική αστάθεια στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ Μεσογείου που προκαλεί ο τουρκικός παράγοντας, αναβάθμισε σημαντικά την θέση Ελλάδας - Κύπρου.

Το Ισραήλ ανάγνωσε άμεσα την συνταύτιση των ισραηλινών εθνικών ενεργειακών συμφερόντων, με τα αμερικανικά. Ωστόσο, ο παράγοντας Τουρκία, όντας σημαντικός για την γεωπολιτική στρατηγική των ΗΠΑ, δημιουργεί επαμφοτερίζουσες καταστάσεις, οι οποίες μπορούν να δημιουργήσουν πρόβλημα στην ισραηλινή ενεργειακή πολιτική, λόγω και της

⁸⁰ Στο ίδιο, σελ48.

⁸¹ Παναγιώτης Τσάκωνας, *Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική: Μια Συνολική Προσέγγιση*, Τόμος Α', Σιδέρης, Αθήνα, 2003, σελ395 - 396.

ισραηλινο-τουρκικής διένεξης, μετά τα γεγονότα του “Μανι Marmara”. Κατά συνέπεια, υπήρχε έργο προς ανάληψη από το ισραηλινό λόμπι.

Η συνταύτιση συμφερόντων μεταξύ Ισραήλ και Ελλάδας και η ύπαρξη των εγνωσμένης δραστηριοποίησης και αποδοχής στις ΗΠΑ κοινοτήτων τους, ενεργοποίησε μια επίσημη Ελληνο-ϊσραηλινή συμμαχία στο Κογκρέσο, το 2012. Με την επωνυμία «Ελληνοϊσραηλινή Συμμαχία» στο Κογκρέσο (Congressional Hellenic - Israel Alliance - CHIA) δημιουργήθηκε ένας φορέας πίεσης, εντός του θεσμοθετημένου πολιτικού οργάνου των Ηνωμένων Πολιτειών, προς την επίσημη αμερικανική εξωτερική πολιτική.

Η CHIA είναι μία διακομματική ομάδα μελών του Κογκρέσου, που προωθεί την σύσφιγξη των σχέσεων μεταξύ των ΗΠΑ, Ελλάδας, Κύπρου και Ισραήλ και τα κοινά τους συμφέροντα και ταυτόχρονα, τους δεσμούς μεταξύ των δύο (02) αντίστοιχων κοινοτήτων, στις ΗΠΑ⁸². Σε αυτή συμμετάσχουν ισχυρά μέλη, τόσο του Ρεπουμπλικανικού, όσο και του Δημοκρατικού Κόμματος⁸³ και σύμβουλοι αυτών, ενώ τις συνεδριάσεις παρακολουθούν μέλη του Αμερικανικού ΥΠΕΞ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση του Προέδρου της Επιτροπής Εξωτερικών Σχέσεων της Γερουσίας των ΗΠΑ, γερουσιαστή του Νιού Τζέρσεϋ Μενέντεζ, ο οποίος εμφανίζει απροκάλυπτη υποστήριξη υπέρ ημών, αναφορικά κυρίως με την τουρκική προκλητικότητα.

Η αναγνώριση της αξίας της CHIA ήταν τέτοιου μεγέθους, που χαιρετίστηκε και από την επίσημη ελληνική εξωτερική πολιτική, δηλώνοντας ότι: «...το συνεργατικό αυτό σχήμα των μελών του Κογκρέσου, αποτελεί από αποτέλεσμα των εξαιρετων σχέσεων μεταξύ της ελληνικής και ισραηλινής διασποράς, αλλά δίνει και το έναυσμα για περαιτέρω ενδυνάμωσή τους», όντας «διαρκώς διευρυνόμενη συνεργασία»⁸⁴.

Η θεσμοθετημένη θέση της CHIA μέσα στο Κογκρέσο, αποτελεί πόλο έλξης ελληνικών και ισραηλινών οργανώσεων. Επομένως, η CHIA δέχεται καθοδήγηση από το HALC και το AJC, στα πλαίσια σύμπραξης, για την προώθηση των κοινών συμφερόντων. Το 2018 υπήρξε επίσημη εκστρατεία των δύο (02) λόμπι για την ατζέντα της CHIA, η οποία περιλάμβανε την

⁸²Μάριος Πουλλάδος, «Έθεςαν τις Κόκκινες Γραμμές», 24.02.2016, <https://simerini.sigmalive.com/article/2016/2/24/ethesan-tis-kokkines-grammes/>, (τ.π. 08.01.2022)

⁸³Πάρης Καρβουνόπουλος, «Ελληνοϊσραηλινή Συμμαχία στο Κογκρέσο των ΗΠΑ», 15.02.2013, <https://www.onalert.gr/kosmos/ellhnoisrahlinh-symmaxia-sto-kogkreso-twn-hpa/99371/>, (τ.π. 30.12.2021)

⁸⁴ Καρβουνόπουλος, ό.π.

άρση του εμπάργγο όπλων στην Κύπρο (το οποίο και επιτεύχθηκε το 2022), το πάγωμα της παράδοσης των αμερικανικών μαχητικών αεροσκαφών F35A/B JSF στην Τουρκία και την περαιτέρω ανάπτυξη των διπλωματικών σχέσεων με το Ισραήλ⁸⁵. Σε συνέχεια των ανωτέρω και σύμφωνα και με άρθρο του Capital.gr την 05 Φεβ 22, ο συμπρόεδρος της ελληνικής νομοθετικής ομάδας του Κογκρέσου, Κωνσταντίνος Μπιλιράκης, και ο συμπρόεδρος της αντίστοιχης αρμενικής, Φρανκ Παλόουν⁸⁶, ενώθηκαν με μια διακομματική ομάδα περισσότερων από 50 Αμερικανών βουλευτών που με επιστολή τους⁸⁷ στο ΥΠΑΜ και στο ΥΠΕΞ των ΗΠΑ, αποσκοπούσαν στο να εμποδίσουν την πώληση μαχητικών αεροσκαφών F-16 Block 70 στην Τουρκία.

Ο Πρόεδρος και πρωτεργάτης της CHIA, βουλευτής Μπιλιράκης, ο οποίος είναι και Πρόεδρος του Κογκρέσου, για ελληνικά ζητήματα και θρησκευτικές ελευθερίες, ανέφερε σε συνέντευξη του ότι *«Θα συνεχίσω να εργάζομαι για τα εξής ζητήματα: Πρώτον, για την κατάσταση που επικρατεί στα Βαρώσια και την παράνομη κατοχή της Κύπρου, δεύτερον για τις απειλές κατά της εδαφικής ακεραιότητας στα Δωδεκάνησα και για την στάση της Τουρκίας έναντι της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης και τις συνεχόμενες προκλήσεις της Τουρκίας στην Αγ. Σοφία. Τέλος, θα συνεχίσω να αναδεικνύω τις παράνομες έρευνες υδρογονανθράκων στην Αν. Μεσόγειο»*⁸⁸.

Η συνεργασία με την AJC είναι εξαιρετική. Πρόκειται για εθνοτική ομάδα πίεσης, η οποία κινείται σε παγκόσμιο επίπεδο. Διοργανώνει παγκόσμια φόρουμ, τα οποία παρέχουν την δυνατότητα σε απανταχού Ισραηλινούς να συμμετάσχουν, αποτελώντας ένα εν δυνάμει think tank του εξωτερικού.

Σε συνέντευξη του, στις 05/07/2022, στον Έλληνα δημοσιογράφο Αθανάσιο Έλλης, ο David Harris ο οποίος αποχώρησε από την AJC μετά από θητεία 32 χρόνων, δηλώνει αναφορικά με τους δεσμούς και τη συνεργασία της εβραιοαμερικανικής και της

⁸⁵ ΑΠΕ, «Ελλάδα - Κύπρος - Ισραήλ Ένωσαν την Φωνή τους στο Αμερικανικό Κογκρέσο», 09.05.2018, HUFFINGTONPOST, https://www.huffingtonpost.gr/entry/ellada-kepros-israel-enosan-te-fone-toes-sto-amerikaniko-koykreso_gr_5af28229e4b0a0d601e7b18f, (τ.π. 20.12.2021)

⁸⁶ Capital.gr. ΗΠΑ: 50 βουλευτές ζητούν να μην δοθούν τα F-16 στην Τουρκία, Capital.gr, 05.02.22, <https://www.capital.gr/diethni/3612915/ipa-50-bouleutes-zitoun-na-min-dothoun-ta-f-16-stin-tourkia>,

⁸⁷ Επιστολή προς, Αμερικανικό ΥΠΕΞ-ΥΠΑΜ, Gus Bilirakis, <https://www.capital.gr/Content/RelatedFiles/69/69e152295284495db219803fa17d585d.pdf>, 04.02.22

⁸⁸ Νικόλας Ταμπακόπουλος, «Ο Γερουσιαστής Γκας Μπιλιράκης στο Liberal: Ο Erdoğan δεν έχει πλέον λευκή επιταγή από το Κογκρέσο», 03.08.2021, <https://www.liberal.gr/news/o-erntogan-den-echei-pleon-leuki-epitagi-apo-to-kogkreso/394587>, (τ.π. 10.01.2022)

ελληνοαμερικανικής διασποράς στις ΗΠΑ⁸⁹ ότι «Είναι μια καταπληκτική ιστορία. Όταν άρχισα να ενδιαφέρομαι για πρώτη φορά, στις αρχές της δεκαετίας του 1980, για το ενδεχόμενο ενός τριγώνου Κύπρου-Ελλάδας-Ισραήλ, αυτό φαινόταν εξαιρετικά απίθανο, αν όχι αδύνατο. Η Κύπρος έβλεπε το μέλλον της σε μεγάλο βαθμό στο Κίνημα των Αδεσμεύτων, το οποίο ήταν εχθρικό έδαφος για το Ισραήλ. Η Ελλάδα δεν είχε ακόμη δημιουργήσει πλήρεις *de jure* σχέσεις με το Ισραήλ και ήταν κοντά στην PLO, τη Συρία και τη Λιβύη. Και το Ισραήλ, βλέποντας λίγες ευκαιρίες στη Λευκωσία και την Αθήνα, επικεντρώθηκε σε μεγάλο βαθμό στην ανάπτυξη δεσμών με την Τουρκία». Ιδιαίτερα θα πρέπει να τονιστεί η βεβαιότητα του ότι οι δύο λαοί, Έλληνες και Εβραίοι, μπορούν να συμβάλουν στην οικοδόμηση ενός λαμπρότερου μέλλοντος και για τους δύο.

Σημείο ιδιαίτερης προσοχής και άκρως θετικό για τα εθνικά συμφέροντα αποτελεί η ανάληψη των καθηκόντων Διευθύνοντος Συμβούλου της AJC, από τον Γερουσιαστή Ted Deutch, συνιδρυτή και εξέχων στελέχους του CHIA, σε αντικατάσταση του David Harris. Το γεγονός αυτό από μόνο του αποτελεί σημάδι συνέχισης και επαύξησης της συνεργασίας των δύο λόμπι (ελληνικού και ισραηλινού) προς επίτευξη των συμφερόντων των δύο εθνικών κέντρων-χωρών, επιβεβαίωση του οποίου αποτελεί η συνάντηση του Ted Deutch με τον κ. Μητσοτάκη, στην Αθήνα την 01/12/2022, η οποία είναι η πρώτη επαφή του νέου εκτελεστικού διευθυντή της AJC με ξένο ηγέτη υπό τη νέα του ιδιότητα, στην οποία και υπογραμμίστηκε το άριστο επίπεδο των Ελληνοαμερικανικών σχέσεων καθώς και η στρατηγική συνεργασία Ελλάδος-Ισραήλ.

6.5. Ελληνική Διασπορά σε άλλες χώρες

Όπως προαναφέρθηκε η ελληνική διασπορά στις ΗΠΑ αποτελεί το σημαντικότερο κομμάτι παγκοσμίως. Η ελληνική ομογένεια πέραν των ΗΠΑ, έχει αναπτυχθεί σε σημαντικά μεγέθη και σε άλλες χώρες κυρίως στις Αυστραλία, Γερμανία, Καναδά και Μεγάλη Βρετανία (όπου ανθεί ιδιαίτερα και η Κυπριακή ομογένεια περί τις 200.000) και είναι απολύτως δυνατή η συνεργασία τους με την Ελληνοαμερικανική ομογένεια- λόμπι.

⁸⁹David, Harris, Turkey plays dangerous game, like a bully, <https://www.ekathimerini.com/opinion/interviews/1188176/turkey-plays-dangerous-game-like-a-bully/>, 05/07/2022

Η ελληνική ομογένεια στην Αυστραλία, η οποία αποτελεί τη δεύτερη χώρα υποδοχής Ελλήνων μεταναστών αριθμεί περίπου τους 421.280 Ελληνοαυστραλούς, αποτελώντας την Τρίτη μεγαλύτερη εθνική ομάδα, τους οποίους ομογενειακές οργανώσεις τους ανεβάζουν στις 600 με 700.000. Η ισχυρή παρουσία της ελληνικής ομογένειας, οι σχέσεις της Αυστραλίας με τις ΗΠΑ, αλλά και το διεθνές κύρος της Αυστραλίας στο Παγκόσμιο Σύστημα και ιδιαίτερα στο Θέατρο του Ειρηνικού, όπου στρέφεται το αμερικανικό ενδιαφέρον αποτελούν σημαντικούς παράγοντες, για τη δράση ενός Ελληνοαυστραλιανού λόμπι, καθόσον είναι έντονη η παρουσία του ελληνικού στοιχείου στα πολιτικά δρώμενα τα χώρας και κυρίως στο Εργατικό Κόμμα. Η ομογένεια δύναται να συνεισφέρει τόσο στην περαιτέρω εμβάθυνση των διμερών σχέσεων και την προώθηση επενδύσεων, όπως δήλωσε ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης⁹⁰ κατά τη συνάντησή του στο Μέγαρο Μαξίμου, με τον Πρόεδρο και αντιπροσωπεία της Ελληνικής Ορθόδοξης Κοινότητας Μελβούρνης, στις 14/07/2022, όσο και στην προώθηση των εθνικών συμφερόντων, μέσα και από τη συνεργασία με την ομογένεια – λόμπι στις ΗΠΑ.

Η ελληνική ομογένεια στον Καναδά αγγίζει τις 200.000 συγκεντρωμένη στις μεγάλες πόλεις και είναι ιδιαίτερα ενεργή, παρά το ότι προήλθε από μετανάστες μετά από τον Β΄ΠΠ, δυνάμενη να συμβάλει αποτελεσματικά στην προώθηση των εθνικών συμφερόντων, σε συνεργασία με την ομογένεια – λόμπι των ΗΠΑ. Σημαντική πολιτική προσωπικότητα της ομογένειας είναι ο γερουσιαστής Λέο Χουσάκος (Leo Housakos), πρώην πρόεδρος της Γερουσίας του Καναδά, ο οποίος και συμμετείχε σε αντιπροσωπεία καναδών γερουσιαστών που συναντήθηκαν με τον πρωθυπουργό κ. Μητσοτάκη στις 14/02/2022 στην Αθήνα.

Η ομογένεια στη Γερμανία είναι η Τρίτη μεγαλύτερη μετά των ΗΠΑ και Αυστραλίας, ανερχόμενη στις 400.000 περίπου. Η επιρροή της όμως στη γερμανική εξωτερική πολιτική δεν είναι δυνατόν να συγκριθεί με την αντίστοιχη στις ΗΠΑ. Ένα σημαντικό μειονέκτημα αποτελεί και η παρουσία πενταπλάσιου σχεδόν αριθμού Τουρκικής καταγωγής Γερμανών πολιτών. Οι δυνατότητες όμως αξιοποίησης της ομογένειας είναι υψηλές, λόγω και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της κοινής θρησκείας, αλλά και της συνεχώς ανερχόμενης κοινωνικοοικονομικής θέσης των Ελλήνων.

⁹⁰HellasJournal, Συνάντηση Μητσοτάκη με αντιπροσωπεία της ελληνικής Κοινότητας Μελβούρνης
https://hellasjournal.com/2022/07/sinantisi-mitsotakis-me-ntiprosopia-tis-ellinikis-kinotitas-melvournis/?fbclid=IwAR1qBmYtzIRQMBwZpu8Wh0snmLBWFvHeXmZjT0KtWQzKXmOsw_4DMUiLQY

Τέλος, αναφορικά με την ομογένεια στη Μεγάλη Βρετανία⁹¹ στη συντριπτική της πλειοψηφία αποτελείται από Ελληνοκύπριους. Θα πρέπει όμως να επισημανθεί, ότι η οικονομική ισχύ της ομογένειας (κυρίως λόγω των ναυτιλιακών επιχειρήσεων) και η συγκέντρωσή της στο βόρειο Λονδίνο της προσδίδει ιδιαίτερο εκλογικό βάρος και την καθιστά σημαντικό παράγοντα στην πολιτική ζωή του Λονδίνου.

Συμπερασματικά⁹², λοιπόν δύναται να λεχθεί ότι:

Η δραστηριοποίηση της ομογένειας, με τη δημιουργία και λόμπι και συντονισμό με το αντίστοιχο Ελληνοαμερικανικό, στην Αυστραλία και στον Καναδά, θα συνεισφέρει σημαντικά και αποτελεσματικά στην επίτευξη των εθνικών στόχων και στη εμπέδωση της διεθνούς νομιμοποίησης των εθνικών μας προσπαθειών.

Η επιρροή του ελληνικού ομογενειακού στοιχείου στις Γερμανία και Μεγάλη Βρετανία είναι περιορισμένη, με αυξημένες όμως δυνατότητες περαιτέρω ενεργοποίησης του, στο πλαίσιο δράσης της ομογένειας και του ελληνοαμερικανικού λόμπι στις ΗΠΑ.

⁹¹ Χαράλαμπος, Παπασωτηρίου, *Διασπορά και Εθνική Στρατηγική*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2002, σελ.66.

⁹² Στο ίδιο, σελ.73-74.

7. ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ, ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΛΟΜΠΙ ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΗΠΑ

7.1. Τουρκική Διασπορά

Η τουρκική διασπορά⁹³ ανέρχεται περίπου σε 350.000 Αμερικανούς τουρκικής καταγωγής και συναντάται σχεδόν σε όλες τις πολιτείες των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Το δε μεγαλύτερο μέρος αυτής έχει αναπτυχθεί στις πολιτείες του Νιού Τζέρσεϋ και της Καλιφόρνια. Αν στον αριθμό αυτό προστεθούν και Αμερικανοί με τουρκμενική, ουζμπεκική καταγωγή, καθώς και Τάταροι της Κριμαίας, η τουρκική διασπορά (σύμφωνα με στοιχεία που παρατίθενται από τουρκικής πλευράς) αριθμεί περί το ένα εκατομμύριο Αμερικανών πολιτών.

Οι Αμερικανοί τουρκικής καταγωγής έχουν οργανωθεί σε πολιτιστικές, επαγγελματικές και κοινωνικές ενώσεις, οι σπουδαιότερες εκ των οποίων είναι η Ομοσπονδία Τουρκικών Αμερικανικών Συλλόγων με έδρα τη Νέα Υόρκη (NY), η Τουρκική Αμερικανική Συμμαχία με έδρα την Ουάσιγκτον, το Αμερικανοτουρκικό Συμβούλιο (American-Turkish Council-ATC) και η Αμερικανοτουρκική Συνέλευση (ATAA) με το σύνολο δε αυτών των οργανώσεων να προσεγγίζει τις τριακόσιες (300).

Παρά την οργάνωση και λειτουργία των ενώσεων τους, έως το 2022 δεν έχουν εκλεγεί Αμερικανοί τουρκικής καταγωγής στο Κογκρέσο καθώς και σε άλλα δημόσια αξιώματα, παρά μόνο έντεκα σε τοπικό επίπεδο διακυβέρνησης. Λόγω των ανωτέρω, έχει ξεκινήσει μια μεγάλη προσπάθεια, με ανάλογη οικονομική υποστήριξη), για διεκδίκηση δημοσίων αξιωμάτων από άνδρες και γυναίκες, με σκοπό μια σημαντική παρουσία της Τουρκο-αμερικανικής κοινότητας σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης των Ηνωμένων Πολιτειών.

Στο ανωτέρω πλαίσιο κινήθηκε και η υποψηφιότητα του Δρ. Μεχμέτ Οζ (Mehmet Oz)⁹⁴, καρδιοχειρουργού, τηλεπαρουσιαστή, ο οποίος αυτοχαρακτηρίζεται ως «Ο γιατρός της Αμερικής» και ο οποίος ήταν υποψήφιος του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος για τη Γερουσία στην πολιτεία της Πενσυλβάνια, την κατ' εξοχή αμφίρροπη και καταλυτική για τις εκάστοτε εκλογές πολιτεία, στις ενδιάμεσες εκλογές του Νοεμβρίου του 2022, αποτελώντας τον πρώτο μουσουλμάνο υποψήφιο και των δύο κομμάτων

⁹³ The Turkish American Community, <https://www.tc-america.org/community/the-turkish-americancommunity-463.htm>.

⁹⁴ Wikipedia Mehmet Oz, https://en.wikipedia.org/wiki/Mehmet_Oz.

(Ρεπουμπλικανικό και Δημοκρατικό) στην ιστορία των ΗΠΑ. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονισθεί ότι ο Οζ είναι προσωπικός φίλος του τούρκου Προέδρου Ερντογάν, υποστηρίχθηκε από τον πρώην Πρόεδρο Τράμπ, έχει διπλή υπηκοότητα (Τουρκική και Αμερικανική) και έχει υπηρετήσει στον τουρκικό στρατό τη δεκαετία του 1980.

Ο Τζος Ρόγκιν⁹⁵, αρθρογράφος της The Washington Post, εκτοξεύει τα βέλη κατά του Οζ. «... Αλλά ποτέ στο παρελθόν η χώρα μας δεν γνώρισε γερουσιαστή που έχει διπλή υπηκοότητα, υπηρέτησε σε ξένο στρατό και διατηρεί στενούς δεσμούς με το άλλο έθνος όπου έχει την ιθαγένεια - όπου ο ηγέτης είναι διαβόητος για την τιμωρία όσων τον σταυρώνουν. Ο Μεχμέτ Οζ έχει μυριάδες διασυνδέσεις με την Τουρκία και τον κόσμο του αυταρχικού προέδρου της, Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, που προκαλούν ανησυχία στην Ουάσιγκτον και όχι μόνο».

Η μη εκλογή Οζ οφείλεται και στις δραστηριότητες των ελληνικού-αρμενικού-κουρδικού και εβραϊκού λόμπι στις ΗΠΑ⁹⁶, για τη μη αναγνώριση της γενοκτονίας των Αρμενίων από τον υποψήφιο του Ρεπουμπλικανικού κόμματος, αλλά και τις ιδιαίτερα στενές σχέσεις με την τουρκική κυβέρνηση. Με την μη εκλογή του, αποσοβήθηκε η δημιουργία φιλοτουρκικής βάσης στη Γερουσία, καθώς και η ανάγκη αντιμετώπισης του σε κάθε του δράση υπέρ των τουρκικών θέσεων και εναντίον των ελληνικών συμφερόντων. Εκτιμάται όμως ότι η υποψηφιότητα Οζ αποτελεί την αρχή ανάλογων τουρκικών προσπαθειών και για αυτό απαιτείται συνεχή επαγρύπνηση από την ομογένεια.

7.2. Χαρακτηριστικά, Δράση του Τουρκικού Λόμπι στις ΗΠΑ

Το τουρκικό λόμπι, αρχίζει να οργανώνεται το 1974, μετά την επιτυχία της ελληνικής ομογένειας που των οδήγησε στην διακοπή της προμήθειας αμυντικού και λοιπού υλικού από τις τουρκικές ΕΔ, από το 1975 και για τα επόμενα τέσσερα (04) χρόνια, ως αποτέλεσμα κυρίως των ενεργειών της ΑΗΕΡΑ και επιφανών Ελληνοαμερικανών πολιτικών, όπως ο Τζίν

⁹⁵Μεχμέτ Οζ: Ο τηλε-ιατρός της Όπρα και «φίλος» του Ερντογάν που θέλει να γίνει γερουσιαστής στις ΗΠΑ, The LiFO team, <https://www.lifo.gr/now/world/mehmet-oz-o-tile-iatros-tis-opra-kai-filos-toy-erntogan-poy-thelei-na-ginei-geroysiastis>

⁹⁶Armenian, Jewish, Greek and Kurdish Americans to Dr. Oz: No Genocide Deniers in Congress, <https://armenianweekly.com/2022/10/14/armenian-jewish-greek-and-kurdish-americans-to-dr-oz-no-genocide-deniers-in-congress/>

Ρωσσίδης ιδρυτής του ΑΗΙ, Πωλ Σαρμπάνης και Τζον Μπρεδίμας. Το εμπάργκο του 1975⁹⁷ αποτέλεσε επικράτηση της ηθικής και νομικής προσέγγισης, που κυριάρχησε στο Κογκρέσο, έναντι των γεωπολιτικών επιταγών που υποστήριζαν ο Φορντ και ο Κίσινγκερ.

Το τουρκικό λόμπι χρησιμοποιεί και επενδύει μεγάλα ποσά στις πλέον γνωστές αμερικανικές εταιρείες λόμπι και δημοσίων σχέσεων στην Ουάσιγκτον⁹⁸, όπως η “The Livingston Group” του πρώην Γερουσιαστή Ρόμπερτ Λίβινγκστον (Robert Livingston), και η “The Cohen Group” του πρώην Υπουργού Άμυνας Γουίλιαμ Κοέν (William Cohen). Γενικότερα το τουρκικό λόμπι περιλαμβάνει κατ’ αρχήν τους παρακάτω δρώντες⁹⁹:

Επαγγελματίες Λομπίστες, κυρίως μεγάλα δικηγορικά γραφεία, τα οποία στελεχώνονται κυρίως από πρώην αξιωματούχους της κεντρικής κυβέρνησης, πρώην υψηλόβαθμους στρατιωτικούς, διπλωμάτες, προσωπικό των Διευθύνσεων Πληροφοριών και Εθνικής Ασφάλειας, οι οποίοι έχουν συνεργαστεί ή και υπηρετήσει στην Τουρκία και οι οποίοι απευθύνονται, ασκούν επιρροή στο Κογκρέσο κυρίως δε σε μέλη των Επιτροπών Εξωτερικών Υποθέσεων και Ενόπλων Υπηρεσιών.

Αμερικανικές Δεξαμενές Σκέψης, τα γνωστά Think Tank, τα οποία έχουν μεγάλη επιρροή τόσο στο Λευκό Οίκο και στο Κογκρέσο όσο και στην ακαδημαϊκή κοινότητα των ΗΠΑ. Τα πολύ γνωστά Ινστιτούτα Brookings και German Marshall έχουν προγράμματα για την Τουρκία, προβάλλοντας τη χώρα, καθώς και Μη Κερδοσκοπικοί Αμερικανοτουρκικοί Οργανισμοί, οι οποίοι χρηματοδοτούνται από την Τουρκία και οι οποίοι προωθούν τις τουρκικές θέσεις.

Πρωταρχικοί-κύριοι στόχοι των ενεργειών του τουρκικού Λόμπι αποτελούν, όπως προαναφέρθηκε πρωταρχικά τα μέλη του Κογκρέσου, σημειώνοντας ότι μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων ήταν αποδέκτες συνεισφορών από εταιρείες που εκπροσωπούν την

⁹⁷ Αμερικανικό εμπάργκο όπλων στην Τουρκία, Χαρ. Παπασωτηρίου, 03.08.2020, Καθημερινή, <https://www.kathimerini.gr/world/1090509/amerikaniko-empargko-oplon-stin-toyrkia/>

⁹⁸ Δημήτρης Ιωαννίδης, Lobby Power, *Η δύναμη του Λόμπι-τα Ελληνικά, Τουρκικά & Εβραϊκά Λόμπι και πως επηρεάζουν την εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ*, Βοστόνη, 2012, Σελ. 112-119.

⁹⁹ Νικόλας Κατσίμπρας, 19/10/2020, Η παρασκηνιακή δράση του τουρκικού λόμπι στις ΗΠΑ, <https://www.kathimerini.gr/politics/561121117/i-paraskiniaki-drasi-toy-toyrkikoy-lompi-stis-ipa/>

Τουρκία¹⁰⁰. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, τηλεοπτικοί σταθμοί, εφημερίδες μεγάλης κυκλοφορίας, καθώς και τα πανεπιστήμια και γενικότερα η ακαδημαϊκή κοινότητα αποτελούν τους επόμενους στόχους δράσης του τουρκικού λόμπι.

Ιδιαίτερης αξίας για το τουρκικό λόμπι αποτελούσε η στενή συνεργασία της Τουρκικής Κυβέρνησης και των εβραϊκών οργανώσεων των ΗΠΑ¹⁰¹. Συμπερασματικά δύναται να υποστηριχθεί ότι μεγάλο μέρος των επιτυχιών του τουρκοαμερικανικού λόμπι οφείλεται στη συνεργασία και τις άριστες σχέσεις με το κράτος του Ισραήλ και τις Αμερικανοεβραϊκές οργανώσεις στις ΗΠΑ.

Όμως σήμερα η κατάσταση είναι πολύ διαφορετική, όπου παρατηρείται ένας σταδιακός περιορισμός της κυριαρχίας του τουρκικού λόμπι, παρά τη συνεχιζόμενη ροή χρημάτων από την Τουρκία. Κορυφαίοι αναλυτές όπως ο Στιβ Κουκ και ο Μάικ Ρούμπιν, που πριν από 10 χρόνια ήταν πολύ κοντά στην Τουρκία, σήμερα έχουν γίνει οι πιο σκληροί επικριτές της¹⁰².

Η αδυναμία ουσιαστικής διείσδυσης στα αμερικανικά κέντρα λήψης αποφάσεων είναι ένα από τα βασικά προβλήματα που καλείται να διαχειριστεί σήμερα ο πρέσβης της Τουρκίας στην Ουάσιγκτον Μουράτ Μερκάν¹⁰³, στενός φίλος του προέδρου Ερντογάν. Οι προσπάθειες του για να χτίσει συμμαχίες, να ενισχύσει την εικόνα της Τουρκίας και να ανακτήσει κάποια από τη χαμένη αίγλη της φαίνεται πως δεν είναι αποδοτική.

Η συνεργασία με τις εβραιοαμερικανικές οργανώσεις και η σχέση με το Ισραήλ βρίσκονται στο ναδίρ¹⁰⁴, με τις εβραϊκές ομάδες πίεσης να στρέφονται σταδιακά εναντίον του τουρκικού κράτους και να αυξάνουν τη συνεργασία και να συμπλέουν με τα ελληνικό και αρμενικό λόμπι. Η αναγνώριση δε, της Γενοκτονίας των Αρμενίων το 2020, καθώς και η μη εκλογή Οζ αποτελούν αναμφίβολα τις μεγαλύτερες ήττες του τουρκικού λόμπι και της Τουρκίας, οι οποίες οφείλονται και στην κοινή έντονη αποτελεσματική δράση του αντιτουρκικού συνασπισμού των ελληνικού-αρμενικού-κουρδικού και εβραϊκού λόμπι. Είναι

¹⁰⁰ Παναγιώτης Μίχος, Η χαρτογράφηση του τουρκικού λόμπι στις ΗΠΑ, <https://www.tovima.gr/2021/12/03/world/i-xartografisi-tou-tourkikou-lompi-stis-ipa-o-vathys-mixanismos-i-paraskiniaki-drasi-oi-omades-piesis/>, 03/12/2021,

¹⁰¹ Δημήτρης Ιωαννίδης, *Lobby Power*, ο.π σελ.134-135-136.

¹⁰² Ελένη Αργύρη, Καθημερινή, Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος των λόμπι στο Κογκρέσο: Από τον EastMed έως τα F-16, 18/07/2022, <https://www.kathimerini.gr/world/561959548/o-polemos-ton-lompi-sto-kogkreso/>

¹⁰³ Ελένη Αργύρη, Καθημερινή, 18/07/2022, στο ίδιο.

¹⁰⁴ Ελένη Αργύρη, Καθημερινή, 18/07/2022, στο ίδιο.

δε, σημαντικό να τονιστεί ότι το φιλοϊσραηλινό λόμπι σε συνεργασία και συντονισμό με γραφειοκράτες του Αμερικανικού Υπουργείου Εξωτερικών αποτελούσαν βασική αιτία της μη αναγνώρισης έως το 2009.

Η Τουρκία μετά το 2020 έχει ξεκινήσει μια έντονη προσπάθεια επαναπροσέγγισης κυρίως του Ισραήλ, αλλά και της Αρμενίας προκειμένου να περιορίσει τις αρνητικές εξελίξεις αναφορικά με τα εθνικά της συμφέροντα στην περιοχή της και να αντιμετωπίσει τον εν λόγω αντιτουρκικό συνασπισμό στην Ουάσιγκτον.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΑΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΛΕΥΡΑΣ

8.1. Συμπεράσματα από την Επίδραση του Ισραηλινού Λόμπι στις ΗΠΑ

Ο ρόλος και η δράση του ισραηλινού λόμπι στις ΗΠΑ, είναι ιδιαίτερα μοναδικός και αξιοζήλευτος¹⁰⁵. Συγκριτικά με άλλες εθνοτικές ομάδες πίεσης, περιγράφει πραγματικά και εκφράζει τον ορισμό τους, μέσα από την δραστηριοποίηση του σε σημαντικές πολιτικοοικονομικές πτυχές της αμερικανικής κοινωνίας. Η χρήση της δημόσια διπλωματίας ως μέσο ήπιας ισχύος είναι κάτι, που στην ισραηλινή περίπτωση ασκείται πραγματικά, επιτυχώς.

Το ισραηλινό λόμπι είχε εξ αρχής στρατηγικό στόχο, την δημιουργία του εθνικού κράτους. Επομένως, έγιναν προσπάθειες για την δημιουργία και εκμετάλλευση προϋποθέσεων και συνθηκών, για την επίτευξη του στόχου.

Από την ίδρυση του κράτους του Ισραήλ και εντεύθεν, ο στόχος μετατέθηκε στην διατήρηση και την επιβίωση του κράτους αυτού, στο διηνεκές. Κατά συνέπεια υπήρχε μια καταφανής αλληλουχία εθνικών στρατηγικών, με στόχο πάντα τον θετικό επηρεασμό του αμερικανικού διεθνή παράγοντα, ως παγκόσμιου ρυθμιστή. Οι στόχοι αυτοί, αποτέλεσαν τον δείκτη κάθε ισραηλινού, που ήθελε να εμπλακεί στην προώθηση και υλοποίηση των εθνικών στόχων, από την θέση που μπορούσε.

Η επιτυχία της ισραηλινής εθνοτικής ομάδας πίεσης μετουσιώνεται στις εξής ξεκάθαρες στρατηγικές παραμέτρους:

Γνώση και αξιοποίηση-εκμετάλλευση των συνθηκών λειτουργίας του αμερικανικού πολιτικού συστήματος, με κάθε τρόπο.

Προώθηση και κατάδειξη των ισραηλινών εθνικών συμφερόντων, ως ταυτόσημων με τα αμερικανικά, στην ασταθή περιοχή της Μέσης Ανατολής. Ωστόσο¹⁰⁶, όποτε τα συμφέροντα του Ισραήλ, δεν συνέπιπταν με τα αντίστοιχα των ΗΠΑ (π.χ παροχή οικονομικής βοήθειας

¹⁰⁵ Αργύριος Χατζηηλίας, «Η Επιρροή του Ισραηλινού Lobby στην Αμερικανική Εσωτερική και Εξωτερική Πολιτική», HUFFINGTON POST, https://www.huffingtonpost.gr/entry/e-epirroe-toe-israelinoe-lompi-sten-amerikanike-exoterike-kai-esoterike-politike_gr_5dfc93ebe4b0b2520d08e786, 20.12.2019.

¹⁰⁶ Χαράλαμπος, Παπασωτηρίου, ο.π. σελ. 35

προς αραβικά κράτη, με φιλοδυτική πολιτική, σε σχέση με τη βοήθεια προς το Ισραήλ τη δεκαετία του 1950), το εβραϊκό λόμπι δεν μπορούσε να επιτύχει τη σύμπλευση της αμερικανικής πολιτικής με τις θέσεις του κράτους του Ισραήλ.

Συμπεραίνεται, λοιπόν, ότι η αποτελεσματικότητα επηρεασμού της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ υλοποιείται υπό την προϋπόθεση συμπόρευσης των εθνικών συμφερόντων των ΗΠΑ με το κράτος προέλευσης ή τη χώρα για την οποία εργάζεται το λόμπι.

Η συνεργασία με το Ελληνικό λόμπι και σε συνδυασμό με την αντίστοιχη παύση με το τουρκικό λόμπι, ενδυναμώνει ουσιαστικά την επιτυχή υποστήριξη των εθνικών μας συμφερόντων στην Ουάσιγκτον και αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη ανάπτυξη των σχέσεων Ελλάδας- Κύπρου – Ισραήλ.

Σε μια σύγκριση της ισχύος του ισραηλινού lobby με την ισχύ του αντίστοιχου ελληνικού, διαπιστώνεται ότι η παρεμβατικότητα του, βρίσκεται σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα. Η ισραηλινή παρουσία είναι εμφανής, σε καθημερινό επίπεδο και σε κάθε έκφανση της αμερικανικής πολιτικής ζωής, σε αντιδιαστολή με την ελληνική, όπου εμφανίζεται όταν προκύπτουν κυρίως κρίσεις ή εθνικά προβλήματα, προς επίλυση.

Η περιορισμένη επιρροή επιδρά στη μη απόδοση της ομογένειας, ως βαρόμετρου στις ελληνοαμερικανικές σχέσεις, ένεκα και της έλλειψης, ξεκάθαρων στόχων στην εξωτερική πολιτική του εθνικού κέντρου, κεντρικού σχεδιασμού - συντονισμού και ενιαίας εθνικής στρατηγικής σε βάθος χρόνου, καθώς και μη διάθεση των αναγκαίων οικονομικών πόρων για την υποστήριξη της..

Η σημασία της ομογένειας είναι κομβική, μέσω της συμβολής της στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική εξέλιξη του αμερικανικού ελληνισμού και αν και έχει αναγνωριστεί από το εθνικό κέντρο, η αξία και η σημασία της, εν τούτοις, δεν έχει αξιοποιηθεί και υποστηριχθεί, όπως αρμόζει στα πλαίσια της δημόσιας διπλωματίας. Η ελληνική εθνοτική ομάδα πίεσης, συμπερασματικά, δύναται να επηρεάσει τις Ηνωμένες Πολιτείες¹⁰⁷:

✓ Στην εξωτερική πολιτική, υπέρ του εθνικού κέντρου και των εθνικών συμφερόντων (Ελλάδας – Κύπρου), γεγονός που ενισχύεται μετά τις ενδιάμεσες εκλογές του

¹⁰⁷ Χαράλαμπος, Παπασωτηρίου ό.π, σελ.160.

Νοεμβρίου του 2022, όπου διατηρήθηκε η δύναμη του λόμπι εντός του Κογκρέσου, σε συνδυασμό με την παραμονή Μενέντεζ στη Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων της Γερουσίας και την μη εκλογή Οζ σε αυτή.

- ✓ Στην επιρροή στον χώρο της ΝΑ Ευρώπης, επιδιώκοντας ηγετική θέση για το εθνικό κέντρο, ως αντίβαρο στην τουρκική επιθετικότητα και
- ✓ Στην οικονομική ανάπτυξη για τη μείωση του χάσματος στην στρατηγική ισορροπία με άλλους περιφερειακούς παίκτες.

8.2. Διδάγματα για Εφαρμογή από Ελληνική Πλευρά και Ελληνικό Λόμπι

Η αποτελεσματικότητα της δράσης του Ελληνικού Λόμπι, δύναται να βασίζεται κατ' αρχήν στα (στοιχεία καταγράφονται και από αποκλειστικές προσωπικές συζητήσεις με τους κ. Nick Larigakis, Mike Manatos και Endy Zemenidis, Executive Directors of AHI, OXI DAY FOUNDATION και HALC αντίστοιχα) παρακάτω:

Αλλαγή φιλοσοφίας στην προσέγγιση και αξιοποίηση της ομογένειας, προσαρμοσμένη στις σύγχρονες συνθήκες του γεωπολιτικού γίνεσθαι. Η ύπαρξη από πλευράς ελληνικού κράτους, Υφυπουργού Υπεύθυνου για τον Απόδημο Ελληνισμό και τη Δημόσια Διπλωματία, υπαγόμενου στον ΥΠΕΞ¹⁰⁸, συντελεί προς αυτήν την κατεύθυνση. Η ελληνική ομογένεια θα πρέπει να ενταχθεί στους παραγωγικούς μηχανισμούς επιρροής, ως αναπόσπαστο και ενσωματωμένο τμήμα της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής, ορίζοντας, διαμορφώνοντας και καθοδηγώντας, πολιτικές. Ωστόσο, πάντοτε θα πρέπει να λαμβάνεται πάντοτε υπόψη, η προσπάθεια συνταύτισης των συμφερόντων ΗΠΑ - Ελλάδας, ώστε η ομογενειακή προσπάθεια να έχει από αποτέλεσμα¹⁰⁹.

Γενική καταγραφή (και για τους εκλογικούς καταλόγους), συντονισμός και αποτελεσματικότερη οργάνωση του ομογενειακού δυναμικού και αξιοποίηση εξεχουσών προσωπικοτήτων στις κοινότητες, οι οποίοι θεωρούνται ηγέτες και απασχολούν εκατοντάδες και χιλιάδες Αμερικανούς πολίτες-ψηφοφόρους.¹¹⁰ Οι εργοδότες Αμερικανών πολιτών δύναται να ενημερώνουν τους εργαζομένους τους, οι οποίοι και αποτελούν τους ψηφοφόρους

¹⁰⁸ΥΠΕΞ, «Υφυπουργός Αρμόδιος για τον Απόδημο Ελληνισμό», 08.09.2021, <https://www.mfa.gr/igesia/yfypourgoi/uphupourgios-armodios-gia-ton-apodemio-ellenismo.html>, (τ.π. 11.01.2022)

¹⁰⁹ Παπασωτηρίου ό.π., σελ.151.

¹¹⁰ Endy Zemenidis, Εκτελεστικός Διευθυντής HALC, προσωπική Συνέντευξη, 12,01,2021.

των πολιτικών, για τις εθνικές θέσεις και τα θέματα που μας αφορούν και με τον τρόπο αυτό δύναται να γίνεται έμμεσος επηρεασμός των θέσεων που εκφράζουν οι πολιτικοί των ΗΠΑ, καθόσον η δύναμη των πολιτικών που λαμβάνουν αποφάσεις πηγάζει από τους ψηφοφόρους τους.

Ανάπτυξη¹¹¹ σχέσεων της ομογένειας και του λόμπι και με τα δύο κόμματα εξουσίας, λόγω των ιδιαιτεροτήτων του αμερικανικού πολιτικού συστήματος/σχέσεις Κογκρέσου-Λευκού Οίκου. Αξιοποίηση των μελών της Ελληνοαμερικανικής Κοινότητας που έχουν επιρροή στο Κογκρέσο (Βουλή και Γερουσία) σε κάθε κυβέρνηση, όπως και χρηματοδότηση συγκεκριμένων προσώπων των δυο κυρίαρχων κομμάτων στις εκλογές από Ελληνοαμερικανικές οργανώσεις- χορηγούς σε όλα τα επίπεδα Διακυβέρνησης. Την ανάγκη δε, ανάπτυξης σχέσεων και με τα δύο κόμματα καταδεικνύει το γεγονός, ότι από το 1961 έως σήμερα έχουν εκλεγεί έξι (6) Ρεπουμπλικάνοι και έξι (6) Δημοκρατικοί Πρόεδροι, κυβερνώντας από 32 έτη, καθώς και η επικράτηση του Ρεπουμπλικανικού κόμματος στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις εκλογές του 2022, με κυβέρνηση Δημοκρατικού Κόμματος στις ενδιάμεσες εκλογές.

Υποστήριξη της εκλογής, πολιτικών υποψηφίων Ελληνοαμερικανών καθώς και μη ομογενών, ανεξαρτήτως κόμματος οι οποίοι ασπάζονται τις Ελληνικές θέσεις, διακρίνονται για τη μαχητικότητα τους και δύναται να ασκούν επιρροή στο Κογκρέσο. Αντίθετα, συνεχή προσπάθεια μη εκλογής πολιτικών που είναι αντίθετοι στα εθνικά συμφέροντα και υποστηρίζουν τις θέσεις της Τουρκίας (π.χ Οζ – Στιβ Σαμπό στο Οχάιο) με αποφυγή δημιουργίας φιλοτουρκικού πόλου έλξης¹¹², εντός του Κογκρέσου και κυρίως εντός της Γερουσίας. Η νόμιμη και συνεχής οικονομική υποστήριξη της ομογένειας για την επανεκλογή του κ. Μενέντεζ το 2024 είναι άκρως αναγκαία, λαμβανομένου υπόψιν ότι ο πολυεκατομμυριούχος αντίπαλος του Μπόμπ Χάγκιν έχει συγκεντρώσει ποσό 40 εκατ. δολαρίων και καθόσον τυχόν μη επανεκλογή του θα έχει ουσιαστικά αρνητικό αντίκτυπο στην υποστήριξη των εθνικών μας συμφερόντων.

¹¹¹ Mike, Manatos, Συνέντευξη στην ΕΡΤ 1, Δημήτρης Απόκης, <https://www.facebook.com/dimitris.apokis/posts/pfbid0HRwGGhzpnyaxYy9uyRYwQ5DqKrpXxeiZw6cZbqZAufTdedqytrSmvTpPPMhQei5l>

¹¹² Αντώνης, Διαμαντάρης, Εθνικός Κήρυξ, [https://www.ekirikas.com/o-kindynos-sti-dimokratia-o-oz-kai-oo/?utm_source=sendinblue&utm_campaign=EK%20Today%20Daily%20Briefing&utm_medium=email,](https://www.ekirikas.com/o-kindynos-sti-dimokratia-o-oz-kai-oo/?utm_source=sendinblue&utm_campaign=EK%20Today%20Daily%20Briefing&utm_medium=email,04/11/2022) 04/11/2022.

Εμπέδωση στην ομογένεια της άποψης, ότι στις εκλογές ψηφίζουμε «Ελληνικά». Αποδείχθηκε απόλυτα ορθή η υποστήριξη της ομογένειας του γιού του Γερουσιαστή Μενέντεζ, Ρόμπερτ, για τη θέση του Βουλευτή στο Νιού Τζέρσεϋ, καθώς και του Τζόν Φέτερμαν, αντιπάλου του Οζ, στην Πενσυλβάνια. Η ήττα του Οζ θα πρέπει να πιστωθεί σε μεγάλο βαθμό και στην ομογένεια¹¹³, η οποία, σε συνεργασία με τα αρμενικό, ισραηλινό και κουρδικό λόμπι και τους Ευαγγελιστές οργάνωσαν εκδηλώσεις κατά της εκλογής του και υπέρ του Φέτερμαν, ο οποίος είναι ένθερμος υποστηρικτής των σχέσεων με το Ισραήλ. Οι ενέργειες αυτές θα πρέπει να αποτελέσουν τη βάση πρότυπο για αντίστοιχες στο μέλλον. Η ANCA, ζήτησε να διεξαχθεί έρευνα από το Υπουργείο Δικαιοσύνης των ΗΠΑ, για το κατά πόσον ο Οζ παραβιάζει τον νόμο περί εγγραφής ξένων πρακτόρων (FARA) του 1938 για τη συμφωνία του με την Turkish Airlines, μέσω της οποίας παρέχει "συμβουλευτικές υπηρεσίες, και εμφανίσεις σε ταινίες εν πτήση". Τέλος, ο πρώην πρόεδρος Τράμπ αναγνώρισε έμμεσα την αποτελεσματικότητα των ενεργειών και του ελληνικού λόμπι, δηλώνοντας ότι «Ο Οζ είχε πολλές δυνάμεις εναντίον του».

Επιλογή εκπροσώπου-ων της ομογένειας και υποστήριξη για την εκλογή τους στη Γερουσία, στις επόμενες ενδιάμεσες εκλογές, καθώς και προετοιμασία για την αντιμετώπιση υποψηφιοτήτων όπως του Οζ. Με τις εκλογές του Νοε 22, στη Βουλή των Αντιπροσώπων έχουν εκλεγεί πέντε Ελληνοαμερικανοί Μαλλιωτάκη, Μπιλιράκης (R), Πάππας, Σαρμπάνης και Τάιτους (D), καθώς και ο Ρόμπερτ Μενέντεζ Τζούνιορ (D) και στη Γερουσία οι υποστηρικτές των θέσεων μας Ρούμπιο (R) και Φαν Χόλεν και Παλόνε (D). Η επίσημη δε, εκπροσώπηση της Ελληνικής ομογένειας (στο πλαίσιο της εβραϊκής) στο Κογκρέσο, θα αποτελέσει τεράστια επιτυχία.

Θεσμοθέτηση διαδικασιών και θέσπιση προγραμμάτων τακτικών επισκέψεων μελών του Κογκρέσου (Ελληνοαμερικανών και μη), καθώς και επιτελών τους στην Ελλάδα και πραγματοποίηση επαφών με την εκάστοτε Ελληνική Κυβέρνηση και αντίστροφα υλοποίηση επισκέψεων Ελλήνων αξιωματούχων για επαφές με μέλη του Κογκρέσου και κυβερνητικούς αξιωματούχους, με επιδίωξη συμμετοχής μελών της ομογένειας-λόμπι.

Προώθηση Ελληνοαμερικανών στη διακυβέρνηση σε όλα τα επίπεδα. Εύρεση, παρότρυνση και παροχή κινήτρων εκπαίδευση ομογενών για τη συμμετοχή τους σε

¹¹³Michail, Ignatiou,

https://twitter.com/mignatiou/status/1563147930005274624?t=e9LJpd8Qc3K23uQe_SCwvg&s=07

κυβερνητικές θέσεις σε όλα τα επίπεδα, καθόσον η στελέχωση της διοικητικής γραφειοκρατίας, με προσωπικό που είναι πρόθυμο να εξετάσει ορισμένα ζητήματα από την σκοπιά της ελληνικής τους καταγωγής τους παρέχει επιπλέον δυνατότητα επίδρασης, η οποία συχνά δεσμεύει την πολιτική διαδικασία λήψης αποφάσεων, καθόσον θα είναι σε θέση να πάρουν αποφάσεις πάνω σ' αυτά τα ζητήματα για λογαριασμό των Γερουσιαστών και των αξιωματούχων για τους οποίους εργάζονται. Είναι δε πολύ συχνό φαινόμενο αριθμός υπαλλήλων αξιωματούχων (staff officers) να καταλαμβάνει αργότερα κυβερνητικές θέσεις καθώς και να εκλέγονται στο Κογκρέσο.

Έμφαση στο CITIZEN LOBBYIST, προσωπική επαφή με τους πολίτες – ψηφοφόρους, σε τακτά χρονικά διαστήματα, καθόσον μπορεί οι λαμβάνοντες τις αποφάσεις εξωτερικής πολιτικής να δρουν στην Ουάσιγκτον, αντλούν όμως τη δύναμη τους από τις Πολιτείες όπου ψηφίζονται και συνεπώς είναι δεκτικοί στις επιθυμίες των ψηφοφόρων τους¹¹⁴. Τα μέλη του Κογκρέσου γνωρίζουν ότι οι αφοσιωμένοι ψηφοφόροι τους, μετά τις προσωπικές συναντήσεις, είναι πιο πιθανό να τους εκλέξουν.

Αξιοποίηση ομογενών, που εντάσσονται σε ισχυρές δεξαμενές σκέψης (think tanks) οι οποίες με τη σειρά τους επηρεάζουν τη διαδικασία λήψης των αμερικανικών αποφάσεων. Οι σχέσεις εμπιστοσύνης, εκτίμησης και σεβασμού με βασικούς παράγοντες σε κορυφαίες δεξαμενές σκέψης, είναι ένας πολύτιμος κρίκος στην ευρύτερη στρατηγική. Οι δεξαμενές σκέψης θέτουν κατά κύριο λόγο τις βάσεις πάνω στις οποίες θα βασιστούν οι αναλύσεις και οι προτάσεις υλοποίησης θεμάτων εξωτερικής πολιτικής. Η παρουσία Ελλήνων επιστημόνων, σε όλα σχεδόν τα ακαδημαϊκά κέντρα, τα οποία αποτελούν πηγές των σύγχρονων δεξαμενών, είναι ένα στοιχείο προς αξιοποίηση, καθώς είναι αυτά που διαμορφώνουν καίριες θέσεις για την λήψη στρατηγικών αποφάσεων.

Καλλιέργεια κλίματος υπέρ των θέσεων της χώρας μας στον ακαδημαϊκό χώρο, αξιοποίηση ακαδημαϊκών στελεχών που ανήκουν στην ομογένεια, η οποία κατέχει την πρώτη (1η) θέση σε επίπεδο ανώτατης εκπαίδευσης μεταξύ των εθνικών κοινοτήτων, καθώς και δημιουργία νέων εδρών ελληνικού ενδιαφέροντος στα αμερικανικά Πανεπιστήμια, με ανάλογη επάνδρωση και οικονομική υποστήριξη τους. Οργάνωση ελληνικών φοιτητικών συλλόγων¹¹⁵ στα Αμερικανικά Πανεπιστήμια, προώθηση μέσω αυτών ηγετικών προσωπικοτήτων στην σε

¹¹⁴ Endy Zemenidis, ό.π. 72

¹¹⁵ Δημήτριος, Ιωαννίδης, ό.π. σελ. 167

καίριες θέσεις σε όλους τους τομείς της πολιτικής-οικονομικής δραστηριότητας και επαφή των συλλόγων με τις Ελληνικές Διπλωματικές αρχές στις ΗΠΑ και με αντίστοιχα Ελληνικά Πανεπιστήμια εντός της χώρας.

Εντατικοποίηση των μαθημάτων της ελληνικής γλώσσας για διατήρηση της γέφυρας¹¹⁶ με την Ελλάδα και στελέχωση των αμερικανικών δημοσίων σχολείων (chartered schools) που διδάσκουν στο πρόγραμμα τους την ελληνική γλώσσα, με κατάλληλους εκπαιδευτικούς. Προσπάθεια αύξησης του αριθμού των σχολείων (σήμερα 12 τον αριθμό) και συνεργασία με τις οικογένειες της ομογένειας για παρακολούθηση των μαθημάτων της Ελληνικής γλώσσας και ιστορίας. Η ανάγκη εντατικοποίησης της γλώσσας γίνεται συνεχώς πιο έντονη λόγω και των μεικτών γάμων με αλλοεθνείς Αμερικανούς, γεγονός που σημαίνει τη φθορά της ελληνικής ομογένειας .

Προσέλκυση Ελληνοαμερικανών και Αμερικανών φοιτητών για φοίτηση στην Ελλάδα, με τη λειτουργία των νυν αγγλόφωνων προπτυχιακών προγραμμάτων στα Ελληνικά πανεπιστήμια, ΕΚΠΑ (Ιατρικής και BA Program in the Archeology, History and Literature of Ancient Greece) και Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Ιατρικής) και σε συνδυασμό με την επερχόμενη έλευση αμερικανικών πανεπιστημίων, όπως η ίδρυση Διεθνούς Κέντρου Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Columbia της Νέας Υόρκης στην Αθήνα, με έναρξη το 2023. Η παρουσία εκπροσώπων 39 κορυφαίων Πανεπιστημίων των ΗΠΑ (Columbia, Harvard, Yale, Tufts, Johns Hopkins, Princeton κ.ά.) στο πλαίσιο του Pharos Summit στην Αθήνα (Νοε 22), καταδεικνύει τις δυνατότητες αξιοποίησης της Ανώτατης Εκπαίδευσης προς την κατεύθυνση αυτή.

Αξιοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος ανταλλαγής φοιτητών «ERASMUS», για σπουδές Ελληνοαμερικανών φοιτητών στην Ελλάδα, αντί άλλων ευρωπαϊκών κρατών, οι οποίοι με τον τρόπο αυτό, θα γνωρίσουν τη σύγχρονη εκδοχή της, τις επιχειρηματικές – επενδυτικές ευκαιρίες που προσφέρει, τις κοινές με τις ΗΠΑ αξίες και ιδανικά, καθώς και τα εθνικά ζητήματα, με πολλαπλά κέρδη για τη χώρα και τα συμφέροντα της.¹¹⁷

¹¹⁶ Ιουστίνη Φραγκούλη-Αργύρη, Παύλος Κοτρότσιος, Ένας παθιασμένος Ηπειρώτης, https://www.huffingtonpost.gr/entry/paelos-kotrotsios-enas-pathiasmenos-epeirotos-35-chronia-sten-enemerotes-omoyeneias_gr_6246cd4fe4b068157f75e75f?fbclid=IwAR2MaOcdt4TxHk-ZmDYWYMIUuasWzRO18I0vkvbhtMSYkMV67ci37PYABkY

¹¹⁷ Endy Zemenidis, ό.π. 72

Προώθηση των εθνικών θέσεων στα ΜΜΕ κυρίως ευρείας απήχησης, ακόμη και χειραγώγηση τους, όπου είναι εφικτό, αντίστοιχο με του εβραϊκού λόμπι το οποίο προσπαθεί συνεχώς να περάσει την άποψη ότι μέσω αυτών δεν μπορεί κανείς να επικρίνει το Ισραήλ. Υποστήριξη των εφημερίδων της ομογένειας (π.χ Εθνικός Κήρυκας, Πρωινή, Hellenic News of America κ.α) οι οποίες ενημερώνουν την ομογένεια για τα εθνικά θέματα και δύνανται να προωθούν αυτά στις νέες γενεές.

Προώθηση προσώπων στα ΜΜΕ τα οποία διακατέχονται θετικά στις ελληνικές θέσεις και τα εθνικά συμφέροντα. Μεγάλης κυκλοφορίας εφημερίδες και τηλεοπτικά κανάλια ανήκουν σε Εβραίοαμερικανούς, αποτελώντας κύρια μέσα προώθησης των συμφερόντων του Ισραήλ. Αντίθετα στοχοποίηση, όσων εναντιώνονται στα συμφέροντα μας και προσπαθούν να φθείρουν την εικόνα του Έθνους, με ενέργειες ανάλογες του δικτύου ABC (αποχή για 15 ημέρες από την εκπομπή της) στην ηθοποιό και παρουσιάστρια Γούπι Γκόλντμπεργκ για τις άστοχες της δηλώσεις σχετικά με το Ολοκαύτωμα. Επιδίωξη επίσης μέγιστης προβολής και αξιοποίησης της εκδήλωσης στο Λευκό Οίκο και της παρέλασης της ομογένειας στην 5^η Λεωφόρο στη Νέα Υόρκη, ως βάσεων προβολής της ποσοτικής και ποιοτικής κυρίως ισχύς της ομογένειας, αλλά και γενικότερα της Ελλάδας, στο πολιτικό γίνεσθαι των ΗΠΑ.

Η χρήση των ΜΜΕ και των τεχνολογιών, αποδείχτηκε πλήρως αποτελεσματική στην καμπάνια κατά της υποψηφιότητας Οζ. Η αμφισβήτηση του Οζ καλύφθηκε ειδησεογραφικά¹¹⁸ από το NBC News, τη New York Post, το Forbes, το Daily Wire, το Daily Caller, το Breitbart, τους Washington Times, το Philadelphia Inquirer, κ.ά. Ένα βίντεο που προβάλλει την άρνηση της Αρμενικής Γενοκτονίας από τον Οζ, δημοσιεύτηκε από την ANCA και το HALC και παρήχθη από το Really American PAC με πάνω από 1,8 εκατομμύρια προβολές στο Twitter. Τα άρθρα των Bloomberg και Washington Post, αναφορικά με τον Πρόεδρο Ερντογάν, ο οποίος κατακρίνεται έντονα για τις απειλές πολέμου εναντίον μιας συμμάχου χώρας στο ΝΑΤΟ, «*Με τέτοιους συμμάχους, τι να τους κάνεις τους εχθρούς; Ο Τούρκος πρόεδρος απειλεί ανοιχτά ότι θα μπει νύχτα στην Ελλάδα.... Ο Ερντογάν απειλεί με πόλεμο ένα άλλο μέλος του ΝΑΤΟ*» καθώς και ο τιθέμενος προβληματισμός «*Αν ο Ερντογάν μπορεί να θεωρηθεί*

¹¹⁸ ANCA, https://anca.org/press-release/dr-oz-defeated-anca-led-coalition-tips-the-scales-in-tight-pennsylvania-senate-race/?fbclid=IwAR22hH72t45zsQquhKxEgRBSzHlfGE5pBJ_1jcP7gXG4YMcEm9XwxGJKgow , 09/11/2022

αξιόπιστος σύμμαχος σε περίπτωση πολέμου;» θα πρέπει να τύχουν πλήρους αξιοποίησης από το Ελληνικό λόμπι.

Πραγματοποίηση επενδύσεων¹¹⁹ από ηγετικά στελέχη-επιχειρηματίες της Ελληνοαμερικανικής κοινότητας (η οποία αποτελεί τη δεύτερη οικονομική δύναμη μετά την εβραϊκή), καθώς και από αμερικανικές εταιρείες που έχουν πόρους για επενδύσεις παρέχοντας την όποια υποστήριξη μπορούν. Το έδαφος τώρα είναι πλέον πολύ γόνιμο για την ενδυνάμωση της εμπορικής και επενδυτικής σχέσης και την περαιτέρω ανέλιξη των Ε-Α σχέσεων, σε συνδυασμό και με την άφιξη του νέου Πρέσβη, Ελληνικής καταγωγής κ. Τσουνη, με ιδιαίτερες σχέσεις με το Λευκό Οίκο, που προέχεται από τον επιχειρηματικό κλάδο και δύναται να συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη και ενδυνάμωση της εμπορικής και επενδυτικής σχέσης των δύο κρατών, προς όφελος των εθνικών μας συμφερόντων. Σημαντικό ρόλο δύναται να διαδραματίσει και η περαιτέρω αναβάθμιση του προσωπικού, που χειρίζεται τις εμπορικές σχέσεις των δύο χωρών, της Πρεσβείας και των Προξενείων μας στις ΗΠΑ.

Δημιουργία-ανάπτυξη και ενίσχυση των σχέσεων της Ε-Α κοινότητας με μέλη λοιπών εθνοτήτων και θρησκειών, με κοινές αξίες με την Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων και Μουσουλμάνων. Επίσης, περαιτέρω ανάπτυξη και διεύρυνση των σχέσεων – συνεργασίας και Αλληλοϋποστήριξης με λόμπι Ισραήλ – Αρμενίας, Κουρδικό κ.ά¹²⁰. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί και στην ανάπτυξη-συνεργασία με το Ινδικό λόμπι στις ΗΠΑ, λόγω της σημασίας της Ινδίας στο Διεθνές Σύστημα, της αντιπαράθεσης της με το Πακιστάν, στενότατο σύμμαχο της Τουρκίας, αλλά και της, της κοινής ιστορίας αιώνων με την Ελλάδα, με αναφορές ακόμη και από τον ιστορικό Ηρόδοτο, ο οποίος αναφέρεται στην «*Ινδική Γή*». Η Ινδία στο σύγχρονο γεωπολιτικό περιβάλλον αποτελεί ¹²¹ μια ανερχόμενη παγκόσμια δύναμη στην νέα διεθνή τάξη, με συμφέροντα από τον Ινδικό Ωκεανό έως την Α. Μεσόγειο, με ισχυρή ποσοτική (1,3 δις. Πληθυσμό) και ποιοτική ισχύ.

Συστηματική αξιοποίηση¹²² κάθε ευκαιρίας διεύρυνσης του μεγάλου αντιτουρκικού συνασπισμού που έχει δημιουργηθεί και η οποία αποτελεί μια ουσιαστική συμμαχία

¹¹⁹ Mike, Manatos, Συνέντευξη στην ΕΡΤ 1, το ίδιο.

¹²⁰ Endy Zemenidis, ό.π. 72

¹²¹ Ανδρέας Μουντζουρούλιας, Directus, Μήνυμα Ινδίας προς Ελλάδα, https://directus.gr/apokleistiko-syglykionistiki-anartisi-tou-indou-prothypourgou-sta-ellinika-minyma-indias-pros-ellada/?fbclid=IwAR1ZzIXL5Q7JnMniJQkice7Dw2_dvANKaT7rT7wg2Fq4899rjxle-EMI1wo, 29/11/2022

¹²² Ελένη Αργύρη, Καθημερινή, 18/07/2022, στο ίδιο.

οργανώσεων, δεξαμενών σκέψης, αμερικανικών φορέων με τεράστια επιρροή στα κοινωνικά δίκτυα και κέντρων ισχύος στο Κογκρέσο, η οποία λειτουργεί συμπληρωματικά και συντονισμένα για την επίτευξη των κοινών στόχων

Επαρκής Χρηματοδότηση (ιδιαίτερα σημαντικός παράγοντας, όπως τονίστηκε και από τους τρεις ηγέτες της ομογένειας) και Υποστήριξη των ομογενών οργανώσεων και Ινστιτούτων με σκοπό την αύξηση της αποτελεσματικότητας στη διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ σε θέματα που μας αφορούν¹²³. Η υλοποίηση διαλόγου, η ευαισθητοποίηση και η έμφαση σε σημαντικά ζητήματα εθνικής πολιτικής θα συνεισφέρουν στην οικονομική υποστήριξη των ομογενειακών οργανώσεων¹²⁴. Σημειώνεται δε, ότι η εβραϊκή οργάνωση AIPAC έχει ετήσιο Π/Υ ¹²⁵ πολλών εκατομμυρίων δολαρίων δωρεές από εβραιοαμερικανούς και απασχολεί αποκλειστικά περί τους 400 υπαλλήλους. Το δε Τουρκικό λόμπι δαπανά και αυτό τεράστια ποσά για την προώθηση των θέσεων του. Πάντοτε δε, είναι επίκαιρη η δήλωση του κ. Μωσαϊδη/ΑΗΕΡΑ 2007, ότι *«δύο πράγματα για κάθε οργανισμό είναι πολύ σημαντικά: η οικονομική βιωσιμότητα και η εισροή νέων μελών για να το διατηρήσουμε...»*

Προώθηση και κατάδειξη των ελληνικών εθνικών συμφερόντων, ως ταυτόσημων με τα αμερικανικά, στην ασταθή περιοχή της Μέσης Ανατολής, καθόσον η εξωτερική πολιτική κάθε κράτους στηρίζεται στα εθνικά¹²⁶ του συμφέροντα και μόνον όταν τα συμφέροντα των δύο πλευρών δεν συγκρούονται είναι εφικτή η δυνητική επιρροή της εξωτερικής πολιτικής. Ταυτόχρονα θα πρέπει να τονίζεται συνεχώς σε όλα τα επίπεδα της κυβέρνησης των ΗΠΑ, ότι η συμπεριφορά και οι ενέργειες της Τουρκίας συγκρούονται με τα αντίστοιχα των ΗΠΑ στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και ότι η Τουρκία είναι πλέον στρατηγικά μη ελκυστική.

Αναγνώριση από πλευράς ΗΠΑ της σπουδαιότητας και δημιουργίας νέων ευκαιριών αναβάθμισης της Ελλάδας, αλλά και της Κύπρου η οποία πάντοτε θα αποτελεί για τα συμφέροντα των ΗΠΑ, ένα μοναδικό στρατηγικό κομμάτι γης στην ευρύτερη περιοχή της ΝΑ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ-Μ.ΑΝΑΤΟΛΗΣ και στη νέα αρχιτεκτονική ασφαλείας των ΗΠΑ. Άλλωστε η

¹²³ Nick Larigakis, AHI Director, Προσωπική Συνέντευξη, 08 Ιαν.2021

¹²⁴ Nick Larigakis, The Greek American Community, and the Need to Be Engaged in the Political Process, Washington DC, January 2021

¹²⁵ Δημήτρης, Ιωαννίδης, ό.π σελ. 94

¹²⁶ Χαράλαμπος, Παπασωτηρίου, ό.π. σελ. 28

Αθήνα¹²⁷ όχι μόνο βοήθησε στον περιορισμό της επιρροής της Μόσχας και του Πεκίνου, αλλά έχει χρησιμεύσει ως παράδειγμα για το πώς η επιρροή αυτή μπορεί να αναστραφεί, κυρίως σε μια εποχή που η Τουρκία θεωρείται αναξιόπιστη σε ότι αφορά τις σχέσεις της Δύσης με τη Ρωσία. Η Νέα Αμυντική Συμφωνία, οι στρατιωτικές εγκαταστάσεις σε Σούδα, Βόλο και Αλεξανδρούπολη αποτελούν σημαντικούς παράγοντες που καταδεικνύουν την αξία της Ελλάδας για τις ΗΠΑ, κυρίως μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, τονίζοντας συνεχώς ότι η Ελλάδα αποτελεί παντοτινά έναν αξιόπιστο σύμμαχο σε περίοδο ειρήνης και πολέμου κυρίως .

Συνεχή υπενθύμιση, στην αμερικανική ηγεσία και τους πολίτες, καθώς και τονισμός, της προσφοράς των ελληνικής καταγωγής Αμερικανών στους αγώνες και πολέμους των ΗΠΑ, αλλά και τονισμού στην ελληνοαμερικανική κοινότητα και την αμερικανική κυβέρνηση της ύπαρξης και συνεχούς αύξησης καθημερινών απειλών που αντιμετωπίζει η Ελλάδα, της σοβαρότητας της κατάστασης και της ανάγκης συνεχούς επαγρύπνησης για την αντιμετώπιση τους¹²⁸. Συνεχείς επισημάνσεις ότι η υποστήριξη της Ελλάδας υποστηρίζει την ειρήνη και αποτρέπει τις ένταση - συγκρούσεις στην υψηλά εύθραυστη και στρατηγικά σημαντική περιοχή της ΝΑ Μεσογείου σε αντίθεση με τις αντίστοιχες της Τουρκίας.

Αναγνώριση από πλευράς ΗΠΑ ότι οι θέσεις της Ελλάδας είναι σύμφωνες με το Διεθνές Δίκαιο και τις Αμερικανικές αξίες, σε αντίθεση με τις αντίστοιχες της ΤΟΥΡΚΙΑΣ, καθώς και συνεχούς τονισμού των κοινών ιδεών, αρχών και αγώνων αλλά και του ρόλου που μπορούν να διαδραματίσουν η Ελλάδα και Κύπρος στον ιδεολογικό αγώνα των ΗΠΑ, σε συνδυασμό πάντοτε και με τη στρατηγική θέση των 2 χωρών στην ευρύτερη περιοχή τους. Βασικός στόχος πρέπει δε, να αποτελεί ο χαρακτηρισμός της Τουρκίας ως αναξιόπιστου στρατηγικού εταίρου για τις ΗΠΑ¹²⁹ και τη Συμμαχία, καθώς και ο προκαθορισμός της υπαιτιότητας της Τουρκίας για την κρίση που θα προκληθεί , για το δημιουργηθέν ρήγμα και πιθανώς το τέλος της παρούσας μορφής της Συμμαχίας.

Αξιοποίηση, των ελληνικής καταγωγής, εν αποστρατεία ανώτατων Αξιωματικών των Αμερικανικών Ενόπλων Δυνάμεων, πρώην στελεχών των Υπηρεσιών Ασφαλείας (National Security), υψηλόβαθμων στελεχών της αμυντικής βιομηχανίας για υποστήριξη - υποβοήθηση

¹²⁷Endy Zemenidis, HellasJournal, <https://hellasjournal.com/2022/01/tora-tha-krithi-i-axipistia-tis-ouasigkton-enanti-tis-simmachou-tis-i-ellada-ine-poli-simantiki-gia-tis-ipa/>, 12/01/2022

¹²⁸ Mike Manatos, OXI DAY FOUNDATION, Προσωπική Συνέντευξη, 15 Ιαν. 2021

¹²⁹ John Sitalides, Συνέντευξη στον Σάββα Καλεντερίδη, Ινφογνώμων, <https://youtu.be/2gx7S94iSvc> , 02/10/22

των ενεργειών των ομογενειακών οργανώσεων και του λόμπι στους τομείς της ειδικότητας τους, προς επίτευξη των εθνικών συμφερόντων. Συνεχί «εκπαίδευση» – ενημέρωση τους σχετικά με τις μοναδικές προκλήσεις ασφαλείας της Ελλάδας και τη σημασία μιας ισχυρής σχέσης ΗΠΑ-Ελλάδας για την εθνική ασφάλεια της Αμερικής.

Διερεύνηση της δυνατότητας υπηρετήσης Ελληνοαμερικανών στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις – αντίστοιχα με την υπηρετήση στις Ισραηλινές Ένοπλες Δυνάμεις, Εβραϊκής καταγωγής Αμερικανών και λοιπών εθνοτήτων, οι οποίοι στο Ισραήλ αποκαλούνται «Lone Soldiers», για δημιουργία στενότερων σχέσεων με την Ελλάδα, καταρχήν στη Στρατιωτική Αποστολή στην Ουάσιγκτον και στη συνέχεια, σε Νατοϊκές Δομές – Στρατηγεία, εντός Ελλάδας και στις λοιπές ΕΔ. Ειδικότερα, η υπηρετήση Ελληνοαμερικανών στην Στρατιωτική Αποστολή στην Ουάσιγκτον, στα Προξενεία, καθώς και στον ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη θα συντελέσει στην σύσφιξη των σχέσεων της ομογένειας με τις Ελληνικές ΕΔ και κατ' επέκταση με την Ελλάδα και δύναται να αποτελέσει, από μόνη της και με παροχή ανάλογων κινήτρων, σημαντική επιδίωξη από πλευράς των νέων Ελληνοαμερικανών αλλά και των οικογενειών τους.

Διοργάνωση ετήσιου συνεδρίου (φόρουμ) Ελληνοαμερικανικών και Κυπριοαμερικανικών οργανώσεων στα πρότυπα των Εβραϊκών AJC - AIPAC, σε συνδυασμό είτε με την εκδήλωση για την Ημέρα της Ελληνικής ανεξαρτησίας στο Λευκό Οίκο, είτε με την παρέλαση της ομογένειας στη Νέα Υόρκη, με συμμετοχή των πολιτικών ηγεσιών Ελλάδας και Κύπρου, εκπροσώπων του Κογκρέσου και της Κυβέρνησης των ΗΠΑ της ομογένειας από άλλα κράτη, καθώς και εκπροσώπους των «συμμαχικών» λόμπι και προσωπικοτήτων που ασπάζονται τις εθνικές θέσεις. Πλήρη αξιοποίηση του ως πλατφόρμα επίδειξης ποιοτικής και ποσοτικής ισχύος της ομογένειας και του Έθνους.

Ιδιαίτερα για την παρέλαση της Νέας Υόρκης σημαντικό ρόλο δύναται να αποτελέσει η αδερφοποίηση του Δήμου Αθηναίων με το Δήμο Νέας Υόρκης την 01 Δεκ. 2022, στο πλαίσιο και της «Διπλωματίας των Πόλεων», καθόσον η σύγχρονη διπλωματία δύναται να ασκηθεί πέραν των κυβερνήσεων και από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Επιπλέον, επί τη βάση των στρατηγικών στοχεύσεων των Υπουργείων Εξωτερικών και Άμυνας και αξιοποιώντας το δυναμικό της Ελληνικής διασποράς στις ΗΠΑ θα μπορούσε να διερευνηθεί η διασύνδεση-αδερφοποίηση ημεδαπών δήμων (με σημαντική παρουσία των ΗΠΑ) όπως, Αλεξ/λη-Θες/νίκη-Λάρισα -Βόλος- Πειραιάς και Χανιά (Σούδα) με συγκεκριμένους δήμους των ΗΠΑ όπως,

Norfolk-Baltimore-New Jersey-Alexandria-Washington κ.ά, λόγω και της ύπαρξης στους εν λόγω δήμους των ΗΠΑ Ελληνικών κοινοτήτων, αλλά και σημαντικών αμυντικών – βιομηχανικών εγκαταστάσεων (τα πλοία που ελλιμενίζονται στους λιμένες Σούδας-Αλεξ/λης προέρχονται κατά κύριο λόγο από τη ναυτική βάση του Norfolk και η Baltimore αποτελεί σημαντικό λιμάνι και ναυπηγείο).

Συντονισμός κάθε ενέργειας του λόμπι καθώς και της Ελληνικής κυβέρνησης, και με την αντίστοιχη Κυπριακή, ώστε να μην υφίσταται κανένα περιθώριο για ενεργό αμφισβήτηση της πολιτικής, που εφαρμόζεται για τα ελληνικά εθνικά συμφέροντα και την ασφάλεια της Ελλάδας. Κάθε περίπτωση διαφορετικής άποψης θα πρέπει να απορρίπτεται από την επίσημη εθνική γραμμή, ώστε να υπάρχει ενιαία κατεύθυνση και συνταύτιση ενεργειών του συνόλου των δρώντων προς την επίτευξη του επιδιωκόμενου αποτελέσματος.

Δημιουργία ενός παγκόσμιου δικτύου Ελληνικών λόμπι, με οργανώσεις πέραν των ΗΠΑ, καταρχήν σε Γαλλία, Αυστραλία, Καναδά, Μεγάλη Βρετανία, εκτιμάται ακράδαντα ότι είναι δυνατή και άκρως εποικοδομητική. Με συντονισμένες δράσεις με Αθήνα και Λευκωσία, τις κατά τόπους εθνικές διπλωματικές αποστολές, θα δύναται να προωθεί τα εθνικά συμφέροντα, να υπερασπίζεται τις αξίες και τα ιδανικά του Έθνους στα κράτη διαμονής και να συνεισφέρει αποτελεσματικά στην ενίσχυση της διεθνούς εικόνας της Ελλάδας και του Ελληνισμού στο εξωτερικό, με αναγκαία, εσαεί, προϋπόθεση τη σχεδίαση – υλοποίηση ορθής στρατηγικής στην εθνική εξωτερική πολιτική και τη διάθεση των αναγκαίων πόρων για την υποστήριξη της. Ο συντονισμός και η συνεργασία του ελληνικού δικτύου με τα βραϊκό, αρμενικό, κουρδικό και ινδικό λόμπι και η συνεχής προσπάθεια ένταξης σε αυτό και άλλων, στις χώρες όπου ενεργοποιείται το ελληνικό λόμπι, θα μεγιστοποιήσει την αποτελεσματικότητα των ενεργειών του, στην προάσπιση των εθνικών συμφερόντων στο σύγχρονο πολύπλοκο διεθνές γεωπολιτικό περιβάλλον.

Επιπρόσθετα, όμως¹³⁰, οι εκάστοτε κυβερνήσεις σε Αθήνα και Λευκωσία θα πρέπει, αντιλαμβανόμενες ότι οι οργανώσεις της ομογένειας επιθυμούν από το κοινό εθνικό κέντρο στήριξη και επικοινωνία, να επιδιώκουν:

«Να ακούν τους απόδημους, οι οποίοι σηκώνουν το βάρος των πρωτοβουλιών καθώς διαθέτουν προσβάσεις σε κέντρα λήψης αποφάσεων και είναι και αποτελεσματικοί. Οι κυβερνήσεις

¹³⁰ Αθανάσιος Πλατιάς, Πρόλογος, Παπασωτηρίου, Χαράλαμπος, *Διασπορά και Εθνική Στρατηγική*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2002.

σε Ελλάδα και Κύπρο δεν έχουν διαχρονικά αντιληφθεί τη σημασία της διαφώτισης. Και όταν την αντιλήφθηκαν και την αξιοποίησαν σωστά. . . Η επένδυση είναι η νέα γενιά που δραστηριοποιείται, όπως η οργάνωση HALC. », «Να διορθώσει τη διαφώτιση» όπως δήλωσε ο Πρόεδρος της Παγκόσμιας Συντονιστικής Επιτροπής Κυπριακού Αγώνα (ΠΣΕΚΑ) Φίλιπ Κρίστοφερ¹³¹, να διατηρεί πάντοτε ανοιχτούς διαύλους επικοινωνίας για την επιδίωξη – επιβεβαίωση της προώθησης των εθνικών στόχων και να συμβάλει με δεδομένη την ήδη «...υπαρξιακή σχέση της Ελλάδας με τη διασπορά της, στην καλύτερη οργάνωση της σχέσης με τους Έλληνες στις ΗΠΑ», σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Τασούλα¹³².

Να συνεχίσουν και να διευρύνουν τη στενή συνεργασία σε όλους τους τομείς με το Ισραήλ, σε επίπεδο κυβερνήσεων και πολιτών, καθόσον αυτή «είναι ο πυλώνας της Ελληνο-Ισραηλινής εταιρικής σχέσης, με τη συνεργασία Άμυνας και Ασφάλειας να είναι η κινητήρια δύναμη της σχέσης αυτής», όπως δήλωσε ο πρώην Πρέσβης του Ισραήλ, κ. Γιόσι Αμράνι στη 2η συνάντηση του Israeli-Hellenic Forum του B'nai B'rith World Center που διοργανώθηκε σε συνεργασία με το (Ι.ΔΙ.Σ) του Παντείου Πανεπιστημίου, τον Ιούνιο του 2022. Να αξιοποιήσουν, τις δηλώσεις του Ισραηλινού Υπουργού Άμυνας , ο οποίος χαρακτήρισε την Ελλάδα ως «Στρατηγικό Εταίρο», επισημαίνοντας τους τρεις πυλώνες της Ελληνοϊσραηλινής συμμαχίας, «Κοινά συμφέροντα, κοινές αξίες και η φιλία των δύο λαών» και την επανεκλογή Νετανιάχου στην Πρωθυπουργία, έχοντας όμως πάντοτε υπόψιν τη δήλωση του, σε συνέντευξη του στο Reuters στις 03/12/22, ότι «Η εξωτερική πολιτική είναι ένας συνδυασμός συμφερόντων και αξιών και πρέπει να τα ισορροπήσεις». Επίσης, την τοποθέτηση του Ted Deutch στην AJC, ο οποίος σε δείπνο του Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών (03/12/2022), προς τιμήν του δήλωσε ότι «... η Ελλάδα αναγνωρίζεται διεθνώς ως παράγων σταθερότητας στην περιοχή και ότι το μεγαλύτερο επίτευγμα που προέκυψε από τη συνεργασία των ελληνικών και των εβραϊκών οργανώσεων είναι η αναβάθμιση της Ανατολικής Μεσογείου ως μιας ενιαίας γεωπολιτικής περιοχής στη διεθνή πραγματικότητα».

¹³¹Hellasjournal, Τα είπε ξανά ο Φίλιπ Κρίστοφερ αλλά ποιος ακούει: Η Τουρκία ξοδεύει εκατομμύρια δολάρια για προπαγάνδα, <https://hellasjournal.com/2022/07/ta-ipe-xana-o-filip-kristofer-alla-pios-akoui-i-tourkia-xodevi-ekatommiria-dolaria-gia-propaganda/> , 29/07/2022

¹³² Κωνσταντίνος Τασούλας, Να γιατί η Ελλάδα είναι αξιόπιστη, να γιατί κάθε φιλέλληνας είναι ρεαλιστής, Καθημερινή, <https://www.kathimerini.gr/politics/562167625/k-tasoylas-na-giati-i-ellada-einai-axiopisti-na-giati-kathe-filellinas-einai-realistis/>, 03/12/2022

Εκτιμάται δε τέλος, ότι οι παρακάτω απόψεις των κ. Αβραμόπουλου, Παπαχελά και Παπασωτηρίου, θα μπορούσαν να αποτελέσουν την επιτομή για την πλήρη αξιοποίηση των διδαγμάτων της δράσης του ισραηλινού λόμπι στις ΗΠΑ:

«Και πιστεύουμε ακράδαντα ότι πρέπει να το κάνουμε χέρι-χέρι¹³³. Η ιστορική φιλία μεταξύ Αμερικανών, Ελλήνων και Ισραηλινών είναι βαθιά ριζωμένη. Αλλά είμαι βέβαιος ότι το παρελθόν μας δεν είναι τόσο ισχυρός παράγοντας ένωσης όσο θα είναι το μέλλον μας. Και θα το φτιάξουμε μαζί».

«Διαθέτουμε λοιπόν ένα υπερόπλο¹³⁴. Είναι πάρα πολύ σημαντικό για τον Έλληνα πρωθυπουργό, όποιος κι αν είναι, ότι την κρίσιμη στιγμή θα υπάρχουν άνθρωποι που θα μπορούν να σηκώσουν το τηλέφωνο και να μιλήσουν στον πρόεδρο και σε άλλους αξιωματούχους στις ΗΠΑ. Είμαστε όμως τυχεροί γιατί άνθρωποι-κλειδιά, όπως ο ίδιος ο πρόεδρος, η αντιπρόεδρος, η πρόεδρος της Βουλής, οι τρεις πρώτοι δηλαδή στην αμερικανική ιεραρχία, έχουν παλιές και δοκιμασμένες σχέσεις με σημαίνοντες Ελληνοαμερικανούς. Το ελληνικό κράτος, αλλά και ο ιδιωτικός τομέας πρέπει να επενδύσουν στο μεγάλο αυτό κεφάλαιο, να φροντίσουν να αγαπήσουν τον τόπο καταγωγής τους οι επόμενες γενιές. Θέλει σύστημα, δουλειά, σοβαρότητα, όχι πολιτικαντισμούς. Η συνταγή ενός επιτυχημένου λόμπι υπάρχει. Μπορούν να μας τη διδάξουν οι πρώτοι διδάξαντες, με τους οποίους έχουμε έλθει πολύ κοντά τα τελευταία χρόνια...η διασπορά είναι ένα τεράστιο asset για τη χώρα μας, το οποίο δεν έχει αξιοποιηθεί πλήρως».

«Για να καταστεί αποτελεσματικότερη¹³⁵ η δραστηριοποίηση της ομογένειας μας στις ΗΠΑ, θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως μοχλός επιρροής η αυξανόμενη σύμπλευση των γεωπολιτικών συμφερόντων των ΗΠΑ και της Ελλάδας στο χώρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης... Μόνο αν η ελληνική πλευρά τονίσει παρόμοιες γεωπολιτικές πτυχές της νέας σχέσης με την Ελλάδα θα κατορθώσει να αντισταθμίσει την τουρκική επιρροή στους κύκλους των υπηρεσιών της εκτελεστικής εξουσίας και των στρατηγικών αναλυτών».

¹³³ Δημήτρης, Αβραμόπουλος, Ομιλία στο AJC, Ουάσιγκτον, <https://www.mfa.gr/usa/en/the-embassy/news/foreign-minister-avramopoulos-speech-in-the-american-jewish-committees-annual-global-forum.html>, 13 Μαΐου 2013.

¹³⁴ Αλέξης, Παπαχελάς, Το ελληνικό υπερόπλο, Καθημερινή, <https://www.kathimerini-gr.cdn.ampproject.org/c/s/www.kathimerini.gr/opinion/561871174/to-elliniko-yperoplo/amp/>, 22/05/2022

¹³⁵ Χαράλαμπος, Παπασωτηρίου, Διασπορά και Εθνική Στρατηγική, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2002, σελ.74.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΗΓΩΝ

AHEPAHELLAS, <https://ahepahellas.org/>

Ambrosio, T., *Ethnic Identity Groups and US Foreign Policy*, Praeger, Westport, 2002.

ANCA, https://anca.org/press-release/dr-oz-defeated-anca-led-coalition-tips-the-scales-in-tight-pennsylvania-senate-race/?fbclid=IwAR22hH72t45zsQquhKxEgRBSzHlfGE5pBJ_1jcP7gXG4YMcEm9XwxGJKgow , 09/11/2022

Armenian, Jewish, Greek and Kurdish Americans to Dr. Oz: No Genocide Deniers in Congress, <https://armenianweekly.com/2022/10/14/armenian-jewish-greek-and-kurdish-americans-to-dr-oz-no-genocide-deniers-in-congress/>

B’Nai B’Rith International, “About Us”, <https://www.bnaibrith.org/about-us.html>

Bard, Mitchell, “Israel Lobby Power”, *Midstream*, Vol33, No1, January 1987.

Constas, D.C. and Platias, A., *Diasporas in World Politics: The Greeks in Comparative Perspective*, McMillan, London, 1993.

Capital, ΗΠΑ: 50 βουλευτές ζητούν να μην δοθούν τα F-16 στην Τουρκία, Capital.gr, 05.02.22, <https://www.capital.gr/diethni/3612915/ipa-50-bouleutes-zitoun-na-min-dothounta-f-16-stin-tourkia>.

Dahl, R., *A Preface to Democratic Theory*, University of Chicago Press, Chicago, 1956.

Dekmejian, R.Hrair and Themelis, Angelos, *Ethnic Lobbies in US Foreign Policy: A Comparative Analysis of Jewish, Greek, Armenian and Turkish Lobbies*, Institute of International Relations, Athens, 1997.

Ellines.com, Σημαντικοί Έλληνες, <https://www.ellines.com/famous-greeks/415-otan-milaei-o-antu-o-proedros-ton-hpa-akouei-me-prosochi/>

Free Sunday Team, Η Αρχιεπισκοπή Αμερικής είναι η φυσική ηγεσία της ομογένειας, λέει ο Ελπιδοφόρος <https://freesunday.gr/politiki/item/37023-h-archiepiskoph-amerikhs-einai-h-fysikh-hgesia-ths-omogeneias,-leei-o-elpidoforos>, 23/06/2020

Harris, David, Turkey plays dangerous game, like a bully, <https://www.ekathimerini.com/opinion/interviews/1188176/turkey-plays-dangerous-game-like-a-bully/>, 05/07/2022

HellasJournal, Συνάντηση Μητσοτάκη με αντιπροσωπεία της ελληνικής Κοινότητας Μελβούρνης, https://hellasjournal.com/2022/07/sinantisi-mitsotakis-me-ntiprosopia-tis-ellinikis-kinotitas-melvournis/?fbclid=IwAR1qBmYtzIRQMBwZpu8Wh0snmLBWFvHeXmZjT0KKTWQzKXmOsw_4DMUiLQY

Hellasjournal, Τα είτε ξανά ο Φίλιπ Κρίστοφερ αλλά ποιος ακούει,
<https://hellasjournal.com/2022/07/ta-ipe-xana-o-filip-kristofer-alla-pios-akoui-i-tourkia-xodevi-ekatommiria-dolaria-gia-propaganda/>, 29/07/2022

Ignatiou, Michail, Twitter,

https://twitter.com/mignatiou/status/1563147930005274624?t=e9LJpd8Qc3K23uQe_SCwvg&s=07

Larigakis, Nick, AHI Director, Προσωπική Συνέντευξη, 08 Ιαν. 2021

Larigakis, Nick, The Greek American Community, and the Need to Be Engaged in the Political Process, Washington DC, January 2021

Lewis, Bernard, “Rethinking the Middle East”, *Foreign Affairs*, No04, Autumn 1992.

Manatos, Mike, President at Manatos & Manatos, Executive Director of OXI DAY FOUNDATION, Προσωπική Συνέντευξη, 15 Ιαν. 2022

Manatos, Mike, Συνέντευξη στην ΕΡΤ 1, Δημήτρης Απόκης,

<https://www.facebook.com/dimitris.apokis/posts/pfbid0HRwGGhzpnyaXyYv9uyRYwQ5DqKrpXxeiZw6cZbqZAufTdedqytrSmvTpPPMhQei5l>

Mearsheimer, John and Walt, Stephen, *To Ισραηλινό Lobby και η Πολιτική των ΗΠΑ*, Θυραθέν, Θεσ/νίκη, 2006.

Newhouse, J., “Diplomacy, Including the Influence of Lobbies on US Foreign Policy”, *Foreign Affairs*, Vol88, No3, 2009.

Nye, Joseph Jr S., *Soft Power: The Means to Success in World Politics*, Public Affairs, NY, 2005.

Nye, Joseph Jr S., “Soft Power”, *Foreign Policy*, No80, Autumn 2005.

Rubenberg, A.Cheryl, *Israel and the American National Interest: A critical Examination*, University of Illinois Press, Chicago, 1986.

Shain, Y., “Multicultural Foreign Policy”. *Foreign Policy*, 1995.

Shlomo Ben Ami, «Η Κίνα θα Είναι ο Νέος Ηγεμόνας της Μέσης Ανατολής;», 13.05.2021, Εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ, <https://www.tovima.gr/2021/05/13/opinions/i-kina-tha-einai-o-neos-igemonas-tis-mesis-anatolis/>

Sheffer, G., *New Field of Study: Modern Diasporas in International Politics*, St.Martin Press, NY, 1986.

Sitilides, John, Συνέντευξη στον Σάββα Καλεντερίδη, Ινφογνώμων,

<https://youtu.be/2gx7S94iSvc>, 02/10/22

Smith, Tony, *Foreign Attachments: The Power of Ethnic Groups in the Making of American Foreign Policy*, Harvard University Press, Massachusetts, 2000.

Sowell, Thomas, *Ethnic America, Jews*, 1981,

The LiFO team, Μεχμέτ Οζ: Ο τηλε-ιατρός της Όπρα και «φίλος» του Ερντογάν που θέλει να γίνει γερουσιαστής στις ΗΠΑ, , <https://www.lifo.gr/now/world/mehmet-oz-o-tile-iatros-tis-opra-kai-filos-toy-erntogan-poy-thelei-na-ginei-geroysiastis>.

The Turkish American Community <https://www.tc-america.org/community/the-turkish-americancommunity-463.htm>

The Washington OXI DAY FOUNDATION, Mission, <https://oxidayfoundation.org/about-us/mission/>.

Watanabe, P., *Ethnic Groups, Congress, and American Foreign Policy: The Politics of the Turkish Arms Embargo*, Greenwood Press, CT, 1984.

Wikipedia, https://en.wikipedia.org/wiki/American_Hellenic_Institute

Wikipedia Mehmet Oz, https://en.wikipedia.org/wiki/Mehmet_Oz

Zemenidis, Endy, Executive Director HALC, Προσωπική Συνέντευξη, 12, Ιαν.2021

Αβραμόπουλος, Δημήτρης, Ομιλία στο ετήσιο συνέδριο του AJC, Ουάσιγκτον, <https://www.mfa.gr/usa/en/the-embassy/news/foreign-minister-avramopoulos-speech-in-the-american-jewish-committees-annual-global-forum.html>, 13/05/2013.

ΑΠΕ, «Ελλάδα - Κύπρος - Ισραήλ Ένωσαν την Φωνή τους στο Αμερικανικό Κογκρέσο», HUFFINGTONPOST.https://www.huffingtonpost.gr/entry/ellada-kepros-israel-enosan-te-fone-toes-sto-amerikaniko-koykreso_gr_5af28229e4b0a0d601e7b18f , 09.05.2018.

Αρβανιτόπουλος, Κων/νος, Το θεσμικό πλαίσιο διαμόρφωσης της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ, Εκδόσεις Ποιότητα, Αθήνα 2009, σελ. 228.

Αργύρη, Ελένη, Καθημερινή, Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος των λόμπι στο Κογκρέσο: Από τον EastMed έως τα F-16, 18/07/2022, <https://www.kathimerini.gr/world/561959548/o-polemos-ton-lompi-sto-kogkreso/>
https://www.huffingtonpost.gr/entry/ellada-kepros-israel-enosan-te-fone-toes-sto-amerikaniko-koykreso_gr_5af28229e4b0a0d601e7b18f

Βιστωνίτης, Αναστάσης, «Το Φιλοϊσραηλινό Lobby και η Αμερικανική Εξωτερική Πολιτική», 25.11.2008, Εφημερίδα ΤΟ ΕΘΝΟΣ
<https://www.tovima.gr/2008/11/25/books-ideas/to-filoisrailino-lompi-kai-i-amerikaniki-ekswteriki-politiki/>

Γαζή, Έφη, «Οι Φίλοι του Ισραήλ», 25.11.2008, Εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ,
<https://www.tovima.gr/2008/11/25/opinions/oi-filoi-toy-israil/>

Δημητρολόπουλος, Περικλής, «Το Ισραηλινό Lobby Ξεκίνησε τον Πόλεμο», 26.10.2007, Εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ, <https://www.tanea.gr/2007/10/26/world/to-israilino-lompi-arxise-ton-polemo/>

Διαμαντάρης, Αντώνης, Εθνικός Κήρυξ, https://www.ekirikas.com/o-kindynos-sti-dimokratia-o-oz-kai-oi-o/?utm_source=sendinblue&utm_campaign=EK%20Today%20Daily%20Briefing&utm_medium=email, 04/11/2022.

Δρίβας, Αλέξανδρος, «Ανάλυση: Αυτοί είναι οι Λόγοι, που οι ΗΠΑ δεν θα φύγουν από τη Μέση Ανατολή», 07.01.2020, Εφημερίδα ΤΟ ΕΘΝΟΣ, <https://www.ethnos.gr/opinions/article/81268/analyshaytoieinaioilogoipoyoihpadenthafygoyn-apothmeshanatolh>

Δρίβας, Αλέξανδρος, «Αποχώρηση των ΗΠΑ από το Αφγανιστάν: Μια Έξυπνη Κίνηση με Πολύ Κακή Εκτέλεση», 24.08.2021, <https://www.capital.gr/arthra/3577440/apoxorisi-ton-ipa-apo-to-afganistan-mia-exupni-kinisi-me-polu-kaki-ektelesi>

Ζεμενίδης, Έντι, HellasJournal <https://hellasjournal.com/2022/01/tora-tha-krithi-i-axipistia-tis-ouasigkton-enanti-tis-simmachou-tis-i-ellada-ine-poli-simantiki-gia-tis-ipa/>, 12/01/2022

Ιωαννίδης, Δημήτρης, Lobby Power, Η δύναμη του Λόμπι-τα Ελληνικά, Τουρκικά & Εβραϊκά Λόμπι και πως επηρεάζουν την εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ, Βοστώνη, 2012,

Καραμπελιάς, Γεράσιμος, Θεωρητικές Προσεγγίσεις της Διασποράς στον 21^ο αιώνα, 2019

Καρβουνόπουλος, Πάρης, «Ελληνοϊσραηλινή Συμμαχία στο Κογκρέσο των ΗΠΑ», 15.02.2013, <https://www.onalert.gr/kosmos/ellhnoisrahlinh-symmachia-sto-kogkreso-ton-hpa/99371/>

Κατσιμπρας, Νικόλαος, 19/10/2020, Καθημερινή, Η παρασκηνιακή δράση του τουρκικού λόμπι στις ΗΠΑ, <https://www.kathimerini.gr/politics/561121117/i-paraskiniaki-drasi-toy-toyrkikoy-lompi-stis-ipa/>

Κεντικελένης, Αλέξανδρος, *Εθνοτικές Ομάδες Πίεσης και Αμερικανική Εξωτερική Πολιτική - Μια Συγκριτική Προσέγγιση της Δραστηριοποίησης του Ελληνικού και Εβραϊκού Lobby την Ιοετία του 1970*, ΕΛΙΑΜΕΠ, Αθήνα, 2008.

Κιτροέφ, Αλέξανδρος, Εθνικός Κήρυξ, 23/07/2022, <https://www.ekirikas.com/anadromi-sta-100-chronia-istorias-tis-ahepa-1922-2022/>

Κοψαχείλης, Βασίλης, «Νέα Αμερικανική Στρατηγική στη Μέση Ανατολή», 21.08.2021, Εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ,

<https://www.kathimerini.gr/world/561471367/apopsi-nea-amerikaniki-stratigiki-sti-mesi-anatoli/>

Μαγκλίνης, Ηλίας, «Το Αμερικανοεβραϊκό Lobby», 04.09.2014, Εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, <https://www.kathimerini.gr/opinion/782342/to-amerikanoevraiko-lompi/>

Μουντζουρούλιας Ανδρέας, Directus, Μήνυμα Ινδίας προς Ελλάδα, https://directus.gr/apokleistiko-sygklonistiki-anartisi-tou-indou-prothypourgou-sta-ellinika-minyma-indias-pros-ellada/?fbclid=IwAR1ZzIXL5Q7JnMniJQkice7Dw2_dvANKaT7rT7wg2Fq4899rjxIe-EMl1wo , 29/11/2022

Μπερσή, Ευρυδίκη, «Το Lobby του Ισραήλ παρέσυρε τις ΗΠΑ», 24.03.2007, Εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, <https://www.kathimerini.gr/world/281432/to-lompi-toy-israil-paresyre-tis-ipa/>

Παπαδόπουλος, Ευάγγελος, Ο ρόλος του Στρατού στην υλοποίηση της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ. Μια αποτίμηση. ΣΕΘΑ, Αθήνα, 2014.

Παπασωτηρίου, Χαράλαμπος, *Διασπορά και Εθνική Στρατηγική*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2002.

Παπαχελάς, Αλέξης, Το ελληνικό υπερόπλο, Καθημερινή, [https://www.kathimerini-gr.cdn.ampproject.org/c/s/www.kathimerini.gr/opinion/561871174/to-elliniko-yperoplo/amp/](https://www.kathimerini.gr.cdn.ampproject.org/c/s/www.kathimerini.gr/opinion/561871174/to-elliniko-yperoplo/amp/) , 22/05/2022

Πουλλάδος, Μάριος, «Εθεσαν τις Κόκκινες Γραμμές», 24.02.2016, <https://simerini.sigmalive.com/article/2016/2/24/ethesan-tis-kokkines-grammes/>

Ταμπακόπουλος, Νικόλας, «Ο Γερουσιαστής Γκας Μπιλιράκης στο Liberal: Ο Erdogan δεν έχει πλέον λευκή επιταγή από το Κογκρέσο», 03.08.2021, <https://www.liberal.gr/news/o-erntogan-den-echei-pleon-leuki-epitagi-apo-to-kogkreso/394587>

Τασούλας, Κωνσταντίνος, Να γιατί η Ελλάδα είναι αξιόπιστη, να γιατί κάθε φιλέλληνας είναι ρεαλιστής, Καθημερινή, <https://www.kathimerini.gr/politics/562167625/k-tasoylas-na-giati-i-ellada-einai-axiopisti-na-giati-kathe-filellinas-einai-realistis/>, 03/12/2022

Τσάκωνας, Παναγιώτης, *Σύγχρονη Ελληνική Εξωτερική Πολιτική: Μια Συνολική Προσέγγιση*, Τόμος Α', Σιδέρης, Αθήνα, 2003.

ΥΠΕΞ, «Υφυπουργός Αρμόδιος για τον Απόδημο Ελληνισμό», 08.09.2021, <https://www.mfa.gr/igesia/yfypourgoi/uphupourgos-armodios-gia-ton-apodemou-ellenismo.html>

Φραγκούλη-Αργύρη, Ιουστίνη, Παύλος Κοτρώτσιος, Ένας παθιασμένος Ηπειρώτης,

https://www.huffingtonpost.gr/entry/paelos-kotrotsios-enas-pathiasmenos-epeirotas-35-chronia-sten-enemerose-tes-omoyeneias_gr_6246cd4fe4b068157f75e75f?fbclid=IwAR2MaOcdt4TxHk-ZmDYWYMIUuasWzRO18I0vnbhtMSYkMV67ci37PYABkY

Χατζηηλίας, Αργύριος, «Η Επιρροή του Ισραηλινού Lobby στην Αμερικανική Εσωτερική και Εξωτερική Πολιτική», 20.12.2020, HUFFINGTON POST,

https://www.huffingtonpost.gr/entry/e-epirroe-toe-israelinoe-lompi-sten-amerikanike-exoterike-kai-esoterike-politike_gr_5dfc93ebe4b0b2520d08e786